

T.C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI ve ÖĞRETİM BİLİM DALI

134919

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEME ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK BAŞARILARINI
ETKİLEYEN ZİHİNSEL OLMAYAN FAKTÖRLER

134919

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KOÇ

HAZIRLAYAN

A.Kenan ŞEREFLİ

NİĞDE-2003

NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

A.Kenan ŞEREFİLİ'ye ait "İlköğretim ikinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler" adlı çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Dç. Dr. Mehmet ASLAN

Jüri Başkanı

Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk TUTKUN

Jüri Üyesi

(Danışman)Yrd. Doç. Dr. Mustafa KOÇ

Jüri Üyesi

ÖZET

Araştırma, İlköğretim İkinci kademe öğrencilerinin “Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler”i belirlemeyi amaçlamıştır. Zihinsel olmayan faktörleri öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerine göre betimlemeyi amaçlayan araştırma “Betimleme Yöntemi” ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini İlköğretim ikinci kademesine devam eden öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini ise küme örnekleme ve oranlı örnekleme yöntemleri kullanılarak toplam 330 öğrenci, 248 veli ve 199 öğretmenden oluşmuştur. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler;

1. Öğretmenler açısından:
 - a- Öğretmen tutumları,
 - b- Öğrenciyi tanımaları,
 - c- İletişim tarzları,
 - d- Sınıf yönetim biçimleri,
 - e- Öğretmenlerin konuşma hızları,
 - f- Öğretmenlerin kişisel sorunları,
 - g- Öğrenciyi motive etme düzeyleri,
 - h- Derslerde uygun yöntem ve teknikleri uygulayamayışları.
2. Öğrenci açısından:
 - a- Ders çalışma alışkanlıkları,
 - b- Okuldan beklentilerin düşük oluşu,
 - c- Kitap okuma alışkanlıkları,
 - d- Psikolojik sorunlar,
 - e- Duygusal sorunlar,
 - f- Kendine güven,
3. Veli açısından:
 - a- Anne-baba tutumları,
 - b- Kardeş sayısı,
 - c- Ailenin ekonomik düzeyi,
 - d- Çocuklar arası ayrım,
 - e- Oku aile iş birliği,
 - f- Anne-babanın eğitim düzeyi,
 - g- Evin fiziksel özellikleri.

4. Okuldan kaynaklanan nedenler:
 - a- Okulların fiziksel özellikleri,
 - b- Okulların temizliği,
 - c- Araç-gereç eksiklikleri,
 - d- Sınıf içi iletişim,
 - e- Okulun disiplin anlayışı,
5. Sistemden kaynaklanan nedenler:
 - a- Sınıf geçme sistemi,
 - b- Her yıl değişen kitaplar,
 - c- Ezbere dayalı eğitim,
 - d- Her derste öğrenciden aynı başarının beklenmesi,
 - e- Sınav kaygısı biçiminde belirlenmiştir.

SUMMARY

The investigation was aimed to determine of the secondary school students who were being affected the academic succes without mental factors. The investigation which aimed without mental factors according to students', teachers' and protectors' opinion was verified with 'Description Method.' The cosmos of the investigation was the secondary school student who are still attending. The examples of the investigation was formed with 'pile examples and proportioned examples methods on 330 students, 248 protectors and 199 teachers. Here are the inventions that being affected the academic succes without mental factors, come by;

ACCORDING TO THE TEACHERS

- The attitudes of teachers
- The acknowledgment of students
- The comminication style
- Determined the model of governing of the classroom
- The speech speed of the teachers
- The level of motivating the students
- The suitable model and technique which are not carried out

ACCORDING TO THE STUDENTS

- The habits of doing homework
- The low expactation from the school
- The habits of readind book
- Phschological problems
- Sentimental problems
- The confidence

ACCORDING TO THE PROTECTORS

- The attitude of the parents
- The number of brother and sister
- The economy of the family
- The dissection between children
- The cooperation between school board and parents
- The education of the parents
- The phsical construction of the house

THINGS THAT CAUSED FROM THE SCHOOL

- The phsical constructin of the house
- The cleanliness of the school
- The deficiency of the stuffs
- The cooperation of the students
- The discipline of the school

THE THINGS THAT CAUSED FROM THE SYSTEM

- Passing class system
- The books which are changed every year
- The education system without knowing
- The expactation of same succes from every lesson from the student
- The examination anxiety

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
TABLolar	IX
ÖNSÖZ	XIII
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
PROBLEM DURUMU	2
1. AİLE VE ÖĞRENCİNİN OKUL BAŞARISINA ETKİLERİ	4
2. ÖĞRETMEN TUTUMU VE ÖĞRENCİLERİN OKUL BAŞARISINDA ETKİSİ	8
3. OKULUN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ	14
3.1. Okulun Fiziki Durumu Ve Etkinlik Alanları	15
3.2 Okulun sosyal çevresi.....	19
3.3 Eğitim Kalitesi.....	20
3.4. Öğretim Şekli	22
4. DÜŞÜNMEYİ YOK EDEN OKUL YAŞANTILARI VE ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİLERİ.....	23
5 . DUYGUSAL ZEKA (EQ) VE ÖĞRENCİNİN OKUL BAŞARISINA ETKİSİ	27
6. ÇOCUĞUN SAHİP OLDUĞU ZİHİNSEL ÖZELLİKLER DIŞINDAKİ FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ	31
PROBLEM CÜMLESİ.....	34
ALT PROBLEMLER.....	35
SINIRLILIKLAR	35
TANIMLAR.....	36
BÖLÜM II	37
İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	37
BÖLÜM III.....	42
YÖNTEM.....	42
Evren.....	42
Örnekleme.....	42
Veri Toplama Araçları:	44
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUM.....	46

1. Öğretmenler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.....	46
1.1. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	46
1.2. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	47
1.3. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	49
1.4. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	51
1.5. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	52
1.6. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	54
1.7. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	56
1.8. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	57
1.9. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	59
1.10. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular. ...	61
1.11. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular. ...	62
1.12. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular. ...	64
1.13. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	66
1.14. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	67
1.15. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	68
2. Öğrenciler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.....	70

2.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	70
2.2. Öğrencilerin okudukları okul türüne göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	72
2.3. Öğrencilerin sınıf düzeylerine türüne göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	74
2.4. Öğrencilerin Akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	76
2.5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	78
2.6. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	80
2.7. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	82
2.8. Öğrencilerin akademik başarılarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	84
2.9. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	86
2.10. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	88
2.11. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	90
2.12. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	92
2.13. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	94
2.14. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	96
2.15. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	98

2.16. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	100
2.17. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular..	102
2.18. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular..	104
2.19. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular..	106
2.20. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	108
3.Veliler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.....	110
3.1. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	110
3.2. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	111
3.3. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	113
3.4. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	115
3.5. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	117
3.6. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	118
3.7. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.....	120
3.8. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	121
3.9. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	123
3.10. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	124

3.11. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	126
3.12. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	127
3.13. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular. ..	129
3.14. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	130
3.15. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	132
3.16. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular. ..	133
3.17. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	135
3.18. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	136
3.19. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	138
3.20. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.	139
BÖLÜM V	141
SONUÇ VE ÖNERİLER	141
KAYNAKLAR	150

TABLOLAR

Tablo 1	Başarılı Ve Başarısız Öğrencilerin Mizaç Özellikleri	7
Tablo II	Anne-Baba Tutumunun Çocuğun Akademik Gelişimine Olan Etkisi	40
Tablo III	Başarılı ve Başarısız Öğrenci Ailelerinin Eğitim Düzeyi	41
Tablo IV-1	Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	47
Tablo IV-2	Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	48
Tablo IV-3	Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	50
Tablo IV-4	Öğretmenlerin cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	52
Tablo IV-5	Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	53
Tablo IV-6	Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	55
Tablo IV-7	Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	57
Tablo IV-8	Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	58
Tablo IV-9	Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	60
Tablo IV-10	Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	62
Tablo IV-11	Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	63
Tablo IV-12	Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	65
Tablo IV-13	Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	67
Tablo IV-14	Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	68
Tablo IV-15	Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin	69

	Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	
Tablo V-1	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	71
Tablo V-2	Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	73
Tablo V-3	Öğrencilerin Sınıf düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	75
Tablo V-4	Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	77
Tablo V-6	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	79
Tablo V-7	Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	81
Tablo V-8	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	83
Tablo V-9	Öğrencilerin Akademik Başarıları Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	85
Tablo V-10	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	87
Tablo V-11	Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	89
Tablo V-12	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	91
Tablo V-13	Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	93
Tablo V-14	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	95
Tablo V-15	Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler	97
Tablo V-16	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler	99
Tablo V-17	Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe	101

	Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler	
Tablo V-18	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	103
Tablo V-19	Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	105
Tablo V-19	Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	107
Tablo V-20	Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	109
Tablo VI-1	Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	111
Tablo VI-2	Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	112
Tablo VI-3	Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	114
Tablo VI-4	Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	116
Tablo VI-5	Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	118
Tablo VI-7	Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	119
Tablo VI-8	Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	121
Tablo VI-9	Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	122
Tablo VI-10	Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	124
Tablo VI-11	Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik	125

	Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	
Tablo VI-12	Velilerin Sosyo-Ekonomik düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	127
Tablo VI-13	Velilerin Eğitim düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	128
Tablo VI-14	Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	130
Tablo VI-15	Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	131
Tablo VI-16	Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	133
Tablo VI-17	Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	134
Tablo VI-18	Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	136
Tablo VI-19	Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	137
Tablo VI-20	Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	139
Tablo VI-21	Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler	140
Tablo VII	Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler.	142
Tablo VIII	Öğrencilere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler	144
Tablo IX	Velilere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler	147

ÖNSÖZ

İnsanlığın bilgi çağına geçtiği üçüncü bin yılda çağın hızlı gelişim ve değişimine ayak uydurabilecek nitelikli insan gücünü yetiştirmek zorunlu hale gelirken, bu zorunluluk ülkemizin AB topluluğuna girme sürecinde önemini daha fazla hissettirmektedir.

Ülkemizi bilgi çağına taşıyacak olan nitelikli bireyleri yetiştirirken eğitim alanında çalışanlar çeşitli faktörleri göz önünde bulundurarak, insanların potansiyellerini sonuna kadar geliştirmeyi eğitim sistemlerinin ana hedefi olarak belirlemelidirler. Bu sebeple öğrencilerin okul başarılarını en üst düzeye çıkarmak için çok yönlü araştırmaların yapılması gerekmektedir. Öğrencilerin okul başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörlerin araştırılarak problemin gözler önüne serilmesini amaçlayan bu araştırmada elde edilecek bulguların öğrenci başarısı ile ilgili olarak yapılacak çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

İlköğretim öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörlerin neler olduğunun belirlenmesini amaç edinen bu araştırma şüphesiz bir çok insanın desteği ve yol göstermesi ile şekillenmiştir. Bu bağlamda öncelikle, çalışmanın her aşamasında bilimsel moral ve destek veren sayın danışman hocam Yrd. Dç. Dr. Mustafa KOÇ'a, ve Yrd. Dç. Dr. Ömer Faruk TUTKUN hocama, Öğr. Gör. Orhan BÖLÜKBAŞ hocama, uygulamalarımda gerekli kolaylığı gösteren Yozgat Valiliği, İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne ve araştırmanın tüm aşamasında desteğini esirgemeyen eşim Seher Şerefli'ye içten teşekkürlerimi sunuyorum.

A.Kenan ŞEREFLİ

BÖLÜM I

Bu bölümde giriş, problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlılar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

GİRİŞ

İnsanlığın bilgi çağına geçme sürecinde, toplumlar kendilerini bu süreçte taşıyacak bireylerin niteliklerini belirleyerek eğitim politikalarını bu bakış açısıyla yeniden gözden geçirip, gerekli düzenlemeleri yapma çabasıyla eğitim sistemlerini sorgulamaktadırlar. İçinde bulunduğumuz üçüncü bin yılda çağın hızlı gelişim ve değişimine ayak uydurabilecek nitelikli insan gücü yetiştirmek zorunlu hale gelmiştir. Bu ise eğitim ile gerçekleştirilebilir.

Öğrenciyi eğitim sistemi içinde daha etkin bir konuma getirmek esastır. Daha açık bir ifade ile, artık sessizce oturup, yalnızca verileni almakla yetinmeyen; düşünce yaşantılarına sahip, bilgiyi yalnızca tekrarlamayıp, bilinenleri, verileni almakla sorgulayacak ve kendi bilgisini kendisi üretecek öğrencilerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir (Erdem 1998).

(Varış,1998)' a göre Eğitimde pek çok faktör etkileşim halindedir. Bu nedenle eğitim alanında çalışanların, çeşitli faktörleri göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Ülkemizde her okul, aynı programları uyguladığı halde, öğrenci başarısında farklılıklar görülmektedir. Çoğu kez aynı okulda farklı sınıflara giren öğretmenlerin, çizdikleri öğrenci başarı grafiği, farklı sonuçlar yansıtmaktadır. Şayet, aynı sınıfa aynı konuları öğretmekle, aynı ürün alınabilseydi, yarışma sınavlarında, her öğrenci aynı puanı alırdı. O halde, Öğretim etkinliğine yalnızca öğretim alanı açısından değil, fakat öğrenciye dönük yaşantıların bütünü açısından bakmak gerekmektedir.

Psikolojik danışma ve rehberlik servislerine başvuru nedenlerinin büyük bir çoğunluğunu “okulda başarısızlık” oluşturmaktadır. Eğitim-öğretimde başarı kazanılması bir çok açıdan önemli görülmektedir. Başarısızlık, ilk etapta zihinsel nedenleri düşündürse de yapılan araştırmalar zihinsel olmayan etmenlerin de önemli olduğunu göstermiştir.

Öğrencilerin okul başarısızlıklarını en alt düzeye indirmek hatta ortadan kaldırmak için çok yönlü araştırmaların yapılması gerekmektedir. Ancak bu araştırmaların bulguları, sorunun nereden kaynaklandığı konusunda ipuçları verecektir. Buna göre alınacak önlemler

yalnızca öğrencilerin daha başarılı, velilerin ve öğretmenlerin daha mutlu olmasına neden olmayacak aynı zamanda yapılan harcamaların boşa gitmemesini, toplumun istediği insan gücünün yetişmesini sağlayacaktır (Küçükahmet,1998).

Çeşitli ülkelerde ve ülkemizde eğitimciler ve psikologlar insan zekasının gelişimini dolayısı ile okul başarısını etkileyen faktörler üzerinde bir çok araştırmalar yapmaktadırlar. Okul başarısını etkileyen zihinsel olmayan faktörler okul, aile, birey, çevre gibi ana başlıklar altında toplanmaktadır. Bu araştırmada ise ilköğretim öğrencilerinin okul başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörlerin neler olduğunun tespiti amaçlanmaktadır. Araştırmada ele alınacak değişkenler; aile, öğretmen, okul, düşünmeyi yok eden okul yaşantıları, çocuğun sahip olduğu zihinsel özellikler dışındaki faktörler ve duygusal zekadır.

Araştırmanın, ilköğretim öğrencilerinin okul başarılarını artırıcı yönde önlemler alınması ve gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için psikolojik danışmanlık ve rehberlik servislerine, ailelere, öğretmenlere, öğrencilere ve konu üzerinde ilerde çalışacak olan eğitimcilere yararı olacağı umulmaktadır.

PROBLEM DURUMU

(Selçuk, 2001), Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi'nde dünyada altı bin ayrı kültür yaşadığını, eğitime gereken önemin verilmedikçe bu kültürler arasından sıyrılıp yeni bir uygarlık yaratma konusunda iddialı olamayacağımızı, bunun için gündelik sorunların baskısından sıyrılıp 360 derecelik bir bakış açısıyla eğitim alanını irdelemek gerektiğini vurguluyor.

Bu nedenle etkili öğrenme ortamlarının oluşmasını etkileyen faktörlere büyük pencereden bakmakta yarar vardır.

Tarım toplumu sanayi toplumu, bilgi toplumu akışı içerisinde “eğitilmiş insan” problemi gün geçtikçe artmaktadır. Bu çerçevede en iyi yatırım uzun vadede de olsa insana yapılan yatırım olarak görülmektedir. Bu nedenle devletler kendi insanların potansiyellerini sonuna kadar geliştirmeyi eğitim sistemlerinin ana hedefi olarak belirlemektedirler (Berber, 1990).

Eğitimin kendinden beklenen işlevi yerine getirebilmesi, eğitim programlarının önceden belirlenen amaçları gerçekleştirilmede başarıya ulaşması için eğitim ile ilgili bütün

kişi, grup ve unsurların dikkate alınması gerekir. Kalkınma sürecinin en önemli ögesi olan eğitim, kendisinden doğan bir yığın sorunu da beraberinde getirir. Eğitim kurumlarının en önemli görevleri, öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önüne alarak bu farklılıkların yaratacağı sorunların çözümlenmesi, bu sorunların getirebileceği zararları, başarısızlıkları en düşük düzeye indirmek, bu nedenle sorunları tanımlamak, çözümlenmek ve gereken önlemleri açığa çıkarmak giderek önem kazanmaktadır (Çakır, 1987).

Kalkınmış ülkelerde okuma yazma-oranı % 95 - %99'dur. Bunun yanında okulların niteliği ve başarı oranı dikkat çekicidir. Eğitim-öğretim de kalitenin yükselmesi okul, aile, çevre faktörlerinin sağlıklı ve düzenli işleyişiyle sağlanır (Türkeli, 1987).

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerlemedir. Ancak çağdaş anlamda başarı kavramının akademik başarı ile sınıflandırılmayacağı, bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir (Mamak- ram.com).

Genel olarak akademik yetenek ile akademik başarı arasındaki ilişkiler önemli olmakla birlikte okul başarısını etkileyen fakat zihinsel olmayan çeşitli etmenler vardır (Özgüven, 1990).

(Kepçeoğlu, 1990)' Yaptığı araştırmada, Öğrencinin bulunduğu sınıf seviyesine ve konu alanlarına göre değişmekle beraber yetenek ile başarı arasında ilişkisinin ortalama % 30 kadar olduğunu. Buna göre akademik yetenekle ilgili olmayan % 70 kadar diğer etmenlerde önem kazandığını vurguluyor.

Öğrencilerin okul başarıları her geçen gün biraz daha büyüyen bir sorun haline gelmektedir. Özellikle öğretim yılı sonunda hemen herkes okullardaki başarısızlık konusunda birbirlerini suçlamaktadır. Örneğin, veliler “okulun ve öğretmenlerin görevi öğrencilerin başarılı olmalarını sağlamaktır, ama bu sistem bunu sağlamıyor” derken, öğretmenler sistemin aksaklıkları yanında özellikle öğrencilerin yeterince çalışmadıklarına dikkat çekmektedirler. Bu konuda kendilerini savunma gereği duyan öğrenciler ise yeterince çalıştıklarını ama istedikleri sonuçları alamadıklarını söylemektedirler. Bir taraftan veliler, okul ilgilileri ve öğrenciler birbirlerini suçlarken diğer yandan eğitimin üst düzey ilgilileri öğrenci affı, yeni sınav hakkı yada yürürlükte olan kanun ve yönetmeliklerin değişik yorumu gibi önlemlerle soruna geçici çözümler getirmektedirler (Küçükahmet,1998).

Başarıyı etkileyen zihinsel olmayan etmenlerle ilgili ülkemiz ve dünyada çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Kuramsal görüşler ve konu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde, değişkenlerin öğrenciden, öğretmenden, aileden, çevreden ve okuldan kaynaklanan faktörler üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Sorun sadece eğitimi ilgilendiren bir husus olmaktan da öteye daha geniş boyutlara sahiptir. Çünkü öğrenci başarısızlığı eğitime yapılan harcamaların önemli bir bölümünün boşa gitmesine neden olmaktadır.

Öğrencilerin okul başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörleri şu başlıklar altında incelemek mümkündür.

1. AİLE VE ÖĞRENCİNİN OKUL BAŞARISINA ETKİLERİ

Eğitim ailede başlar. Kişilik yapısının temel davranışları büyük ölçüde ailede elde edilir. Bunların sonradan değiştirilmesi çok güç olur. Tembel-çalışkan, doğrucu-yalancı, pısrık-girişken, bencil-diğercil benzeri ikilemlerin kazanılması ailede başlar, gelişir, çoğu zaman da pekişir (Başar, 1999).

Çocuğun aile yaşantıları sonucu elde ettiği bilgi, beceri ve tutumları, okul başarısını etkiler. Bu nedenle aile yaşantılarının okul yaşantılarını desteklemesi beklenir. Çocuğun başarılı olabilmesi için aile ile eğitim kurumlarının sürekli iş birliği yapması gerekir (Türkoğlu, 1997).

Aile çocuğun gelişiminde ilk eğitimcisi ve etkili olan ilk çevre olduğu kadar okul başarısında da çok önemlidir. Aile içi ilişkilerin dengeli ve düzenli olması çocuğun başarısını olumlu etkiler. Sağlıklı bir aile ortamında karşılıklı anlayış sağlanırsa çocuk kendine güven veren, sorunlarıyla yakından ilgilenen bir anne baba bulur. Çocuklarla kurulan başarılı iletişim sayesinde çocuğun başarısı desteklenirken, başarısızlığı durumunda çocuk anlayışla karşılanıp, nedenleri araştırılıp birlikte mantıklı çözümler bulunur.

Başaran (1997)'a göre aile ortamının eğitime elverişli olması için, ailede bulunması gereken koşullar, en azından şunlardır;

- Ailenin öğrenciyi öğrenmeye ve başarılı olmaya güdülemeleri,
- Ailede öğrenciye ödevlerinde kılavuzluk edecek kişilerin olması,

- Ailenin (kitaplık, çalışma yeri gibi) eğitime elverişli yerleri hazırlaması,
- Çocuğun oyun, eğlenme gibi etkinlikleriyle birlikte ödevlerini yapmaya elverişli bir çalışma programı yapmasına ve bu programı izlemesine yardım edilmesi,
- Çocuğun düşüncelerine saygı gösterilmesi, düşüncelerini düzgün ve doğru bir dille anlatmasına yardım edilmesidir.

Berber (1990)'in yaptığı ve ana-baba tutumlarının okul başarısına etkisi konulu araştırmada; Öğrenci başarısında anne ve babanın eğitim seviyeleri, ailenin aylık gelir seviyeleri, öğrencinin ailenin yanında kalıp kalmama durumu önemli bulunurken, annenin çalışıp çalışmaması, kardeş sayısı önemli bulunmamıştır.

Yavuzer'e göre; çocuğun aile içindeki yeri ve onunla kurulan iletişim biçimi, okul başarısını etkileyen önemli bir faktördür. Okulda başarısız olan 7-17 yaşları arasındaki 50 çocuk üzerinde gerçekleştirilen araştırmaya göre başarısız çocukların;

- % 66'sının "babalarının kendilerine zaman ayıramayacak kadar meşgul oldukları",
- % 46'sının "psiko-sosyal olgunluklarının yetersiz olduğu",
- % 44'ünün "ailesinde ana-baba ilişkilerinin kötü olduğu",
- % 46'sında "dikkatsizlik ve dalgınlık belirtilerine rastlanıldığı",
- %32'sinin "arkadaşları ile olan ilişkilerinin kötü olduğu",
- % 36'sının "otoriteye karşı olduğu",
- % 24'ünde "yalan"

-%24'ünde "tırnak yeme" sorunlarının olduğu saptanmıştır. Bu bulgular da bize, okul başarısızlığında aile faktörünün önemli derecede etkili olduğunu göstermektedir (Akca,1997).

Ailenin ekonomik durumu çocukların eğitimine yansımaktadır. Az, orta, yüksek gelirli olma, devlet-aile ilişkilerinde değişik görünümeler oluşturmaktadır. Eğitim giderlerinin arttığı günümüzde ailenin gelirlerinin önemli bir kısmı eğitime ayrılmaktadır. Ekonomik duruma göre çocukların eğitim gereksinimlerini karşılamada sorunlar olabilmektedir (Türkoğlu, 1997).

Alt, orta ve üst sınıflardaki çocukların görecekları eğitim modeli, çeşidi ve süresi anne-babaların eğitim ve gelir düzeyi itibarıyla farklılık gösterir. Ebeveynin sosyal sınıfı ile öğrenim ve gelir düzeyi büyüdükçe çocuğa sağlanan eğitim imkanları da yükselmektedir. Alt

tabakada ise ebeveyn çocukların kendileri kadar eğitim görmesine rıza gösterirler, daha ilerisi için çaba sarfetmezler (Alkan 1996).

Ailenin çocuğunun eğitim masraflarını yeteri kadar karşılayamayışı çocukta akranları içinde psikolojik problemler doğururken yeterli kaynağa sahip olamayışı da başarısını olumsuz etkilemektedir.

Okulun belirlenen amaçlarına ulaşması için, öğrencinin içinde yaşadığı ailenin de okulda verilen formal eğitim sürecine katılması gerekmektedir. Ailelerin okul etkinliklerine katılmalarına ilişkin yapılan araştırmalar göstermiştir ki, okul aile işbirliği bütün tür ve düzeydeki öğrencilerin başarısının artırılmasında temel anahtarlardan birisidir (Pehlivan 1999).

Formal eğitimin yaşamda ilerleme yolunda taşıdığı önem konusunda şüpheleri olan anne-babalar çocuklarının okuldaki başarıları durumlarına pek ilgi göstermezler. Çocuklarını ödüllendirme nedenleri çok az okuldaki başarı durumları ile ilgilidir, bunun doğal sonuçları bu çocukların akademik başarı için motivasyon geliştirme olasılıkları azalacaktır (Yavuzer, 1986).

Anne-babalar çocuklarını yönlendirdiklerinde ve kendilerine benzettiklerinde, kendilerini rahatlamış hissederler. Bunun için de sürekli çocukları formatlamaya ve motive etmeye çalışırlar. Oysa yetişkinlerden beklenen çocukları motive etmeye çalışmamasıdır. Bunun yerine çocukların motivasyonunu nasıl bozduklarını keşfedip onu yapmazlarsa çocuk doğal haline dönecektir. Dışsal olarak motive edilmeye çalışılan çocuklar kendilerini öğrenmek zorunda hissediyorlar ve zevk almıyorlar. Ne kadar çok çalışması hatırlatılırsa çalışmama eğilimleri o kadar güçlenecektir (Selçuk, 2001).

Çocuğu başarısızlığa sürükleyen yanlış anne-baba tavırları da mevcuttur. Çocuğu sık sık başkalarıyla mukayese etmek (ki bu, genelde çocuktan üstün durumdaki bir çocuktur) onu rencide eder, incitir. Ona sağlanan imkanları ikide bir hatırlatılarak karşılığını istemek olumsuz duyguların yaşanmasına neden olabilir. Bazen farkında olmadan kardeşler arasında ayırım yapılır. Biri çok zeki, çalışkan, problemsiz olur, tüm övgüleri ve ödülleri toplar. Aile çevresine teşhir edilir. Diğer çocuk üzerinde üstünlük kurmasına izin verilir. Tembel, başarısız çocuğun ara sıra kazandığı başarılar, ufak da olsa hiç önemsenmez, ödüllendirilmez. Adeta şamar oğlanı seçilir. Ders dışı işler bu çocuğa yüklenir. Sonuçta çocuk hem daha kötüye gider, hem de kardeşler arasında düşmanlık körüklenmiş olur (İzci, 2000).

Anne-babanın çok küçük yaştan başlayarak yüksek başarı beklentisi, çocuğun hatalarını düzeltmek için onu eleştirmek, çocuğun dayak, hırpalama gibi cezalarla eğitilmesi, yargı ifadesi taşıyan olumsuz sıfatlarla nitelenmek (haylaz, tembel, sorumsuz, dağınık, pısrık, yavaş, vb...) çocuğun kendine olan güvenini zayıflatır. Bunun sonucu ortaya çıkan kaygı, başarıya olumlu katkısı olmayan kaygıdır ve bununla başa çıkmak çok zordur. (Uncu,2000)

Kasatura (1970)'nın yaptığı araştırmada ailelerle, başarılı ve başarısız öğrencilerin mizaç özellikleri tablo 1' de verilmiştir.

Tablo I
Başarılı Ve Başarısız Öğrencilerin Mizaç Özellikleri

Aileye göre başarılı öğrenci	Aileye göre başarısız öğrenci	Başarılı öğrenciye göre aile	Başarısız öğrenciye göre aile
Neşeli	Durgun	Neşeli	Huysuz
Kolay uyar	Uysal	Sosyal	Sosyal olmayan
Hırçın	Öfkeli	Koruyucu	Koruyucu
Sosyal, girişken	Uyumsuz, çekingen	Arkadaşça	Arkadaşça olmayan
Mantıklı	Duygusal	İyimser	Kötümser
İyimser	Kötümser	İşbirlikçi	Anlayışsız

Ailenin eğitim hataları, ana baba tutumundaki kararsızlık, anne babanın eğitim anlayışındaki farklılık başarıyı engelleyici olabilmektedir. Çocuğun gereğinden fazla koruyup güvensiz bir birey haline getirmek ya da aşırı baskı ve otorite yoluyla eğitmek hatalı davranış modelleridir. Bunun yanı sıra anne babanın geçimsizliği, anne-babanın ayrı yaşaması ebeveynlerden birinin veya her ikisinin de kötü alışkanlıklara sahip olması gibi nedenler de aileden kaynaklanan başarısızlık faktörleridir.

Aileleri tarafından yüksek düzeyde kabul gören ve desteklenen öğrenciler, kabul görmeyen, sürekli eleştirilen ve yeteri kadar desteklenmeyen öğrencilere oranla daha yüksek başarı motivasyonuna sahiptirler.

Evdeki kültürel atmosfer çocuğun okul başarısıyla dolaylı olarak ilişkilidir. Anne babanın birbiriyle ve çocukla sohbet ortamları çocukta dil ve düşünce gelişimin sağlar. Anne baba çocuk arasındaki iletişim alt sosyo-ekonomik düzey ailelerde yetersizdir. Anne baba birbirleriyle toplumsal güncel olaylar hakkında nadiren sohbet etmekte ve çocuğun söze karışmasına izin verilmemektedir. Anne babanın çocuklarının okuldaki durumları konusundaki ilgi düzeyleri çocuğun başarısıyla ilişkilidir. Alt sosyo-ekonomik düzeydeki ebeveynler okulla iletişimlerinin yetersiz olduğu genellikle öğretmenle görüşme talebinde bulunmadıkları veli toplantılarına öğretmenin yaptırım gücüyle geldikleri ve toplantılarda pasif, sorunlara çözüm bulmakta yetersiz oldukları görülmektedir. Benzer durum orta sosyo-ekonomik düzeyden gelen başarısız öğrencilerin ebeveynlerinde de görülmektedir (Mamakram. com. adresinden alınmıştır).

Ana ve babalar çocuğun eğitiminde yeni roller üslenmek durumundadırlar. Bunun için çocukların ve ana-babaların medyayı, kulağa hitap eden araçları toplumsal kaynakları ve kitapları en düzeyde kullanmaları gerekmektedir (Büyükkaragöz, Muşta, Yılmaz Pilten).

Ailede öğrenciye verilecek olan temel dini öğretiler de öğrencinin okul başarısını dolaylı olarak olumlu etkileyebilir. Çünkü ilahi dinlerde ideal insan ahlaki yetilere sahip çalışkan ailesi ve yakın çevresi ve tüm insanlığa faydalı olmayı hedefleyen insandır.

2. ÖĞRETMEN TUTUMU VE ÖĞRENCİLERİN OKUL BAŞARISINDA ETKİSİ

Doğumla birlikte başlayıp ölüme kadar devam eden eğitim sürecinde insanların öğrendiklerini başkalarına da öğretme eğilimi göstermeleri toplum içerisinde bir takım eğitici roller üslenmelerine yol açmıştır. Bireysel olarak başlayan bu faaliyet daha sonraları ekiple çalışma olarak kurumsallaşmış, toplumsal yapının vazgeçilmez bir ögesi haline gelmiştir. Bu durum eğitim kurumlarını ve eğitim kurumlarının en önemli ögesi olan öğretmen faktörünü ortaya çıkarmıştır (Çetin, 2000).

(Sönmez 1999)'e göre Öğrenme-öğretme ortamının en önemli değişkeni öğretmendir. Onun mezun olduğu okul, mesleki kıdemi, bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel hazırbulunuşluk düzeyi, maaş, fiziki görünüşü gibi özellikleriyle öğrenci başarısı ve erişisi arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı pek çok araştırmanın konusu olmuştur.

Öğretmenler öğrencilerine istenilen davranışları öğretmede ve öğrenilen davranışları pekiştirmede eğitimin ilk sorumlusu olmuşlardır (Başaran, 1994). Öğretmen öğrenmeyi kılavuzlayan ve sağlayan kişidir. Öğrenme öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir sonuçtur ve öğrenme yaşantıları sonucunda meydana gelir. Öğretmenin görevi çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanarak öğrenme yaşantıları düzenlemek ve istedik davranışların öğrenci tarafından kazanılıp kazanılmadığını değerlendirmektir (Fidan, Erden, 1994).

Öğrenci-öğretmen ilişkisi birincil bir ilişki türüdür. Bundan dolayı birebir ve insancıl yaklaşım biçimi olan “ben-sen” ilişkisidir. “Ben-sen” ilişkisi “ben-o” veya “ben-şey” şeklinde tanımlanan iletişim patolojilerinden uzaktır (Aydın, 1998).

Bloom (1976)’un yaptığı araştırmada; dönüt, düzeltme, ipucu, pekiçtireç, öğrenci katılabilirliği, biçimlendirme ve yetiştirmeye dönük değerlendirme değişkenlerinin öğrenci başarısı ve erişisi arasındaki ilişki anlamlı bulunmuştur (Aktaran: Sönmez 1999).

Öğrenmenin büyük ölçüde gerçekleştiği yer okul ve öğrenci-öğretmen etkileşiminin gerçekleştiği en önemli yer olan sınıftır. Sınıf öğrenciler ve öğretmenlerin eğitsel amaçlara ulaşabilmek için, kendilerinde varolan ve çeşitli iletişim araçlarıyla sağladıkları bilgi ve yaşantıları uygun bir düzenlenişle paylaştıkları ortamdır (Başar, 1994).

Öğretmen sınıf ortamında sağlıklı bir öğrenci-öğretmen ilişkisi, kurabilmek için iyi bir iletişim ortamı ve sıcak bir sınıf iklimi oluşturmalıdır. Gordon (1993), tarafından sıralanan ve kabul edilmezliğin dili olarak nitelenen iletişim engellerinden kaçınılmalıdır. Bu iletişim engelleri

(1) Emir vermek, yönlendirmek, (2) uyarmak, gözdağı vermek, (3) ahlak dersi vermek, (4) öğüt vermek, çözüm ve öneri getirmek, (5) öğretmek, nutuk çekmek, mantıklı düşünceler önermek, (6) yargılamak, eleştirmek, suçlamak, (7) ad takmak alay etmek, (8) yorumlamak, analiz etmek, tanı koymak, (9) övmek, aynı düşüncede olmak, değerlendirme yapmak, (10) güven vermek, desteklemek, avutmak, duygularını paylaşmak, (11) soru sormak, sınamak, sorguya çekmek, çapraz sorgulamak, (12) sözünden dönmek, oyalamak, şakacı davranmak, konuyu saptırmaktır.

Öğrenme-öğretme sürecinin başarısını etkileyen bir başka boyut da öğretmenin, öğrencilerin sınıf içindeki tüm etkinliklere katılımını sağlayıp, sağlayamamasıdır.

Öğrencilerin katılımın sağlandığı bir sınıf ortamında başarıya ulaşılmaması düşünülemez. Bu nedenle öğretmen öğrencilerin katılımın sağlamalıdır. Anderson (1991), öğrenci katılımı ve başarıda öğretmen etkililiği için şu önerilerde bulunmaktadır.

- Öğretmenler başarı için ölçütler koymalı, bunları öğrencilere işletmeli ve öğrencileri her türlü yaşantı ile karşılaştırmalıdır.
- Öğrenmenin gerektirdiği çabayı harcayan ve dikkat eden öğrenciler pekiştirilmelidir.
- Öğrencilerin öğrenme stratejileri geliştirmelerine yardım edilmelidir.
- Öğretmenler sınıfta etkileme gücünü ellerinde bulunduran durumlar yaratmalıdırlar.
- Ders sunumu boyunca öğretmenler öğrencilerin dikkatini ve katılımın sağlayan teknikler kullanmalıdırlar.
- Öğretmenler, jestler, gülümseyen gözler, sürekli dikkat etme gibi sözlü ve sözsüz araçlarla öğrencilere olan ilgisini olara hissettirmelidir.
- Ödev esnasında, öğretmenler, öğrencilerin arasında dolaşmalı, onların işine yardımcı olmalıdır.

Sınıf ortamında başarıyı etkileyen bir başka boyut, öğretmenin etkili öğretme becerilerine sahip olup olmadığıdır. Etkili öğretme becerilerine sahip bir öğretmenin öğrenmeyi gerçekleştirmesi daha kolay olacaktır. Ryan ve Cooper (1980) tarafından önerilen etkili öğretme becerileri şunlardır (Akt:Açıkgöz, 1998).

- Her biri farklı bir tür düşünme süreci geliştiren farklı tip sorular sorma yeteneği.
- Belli tip öğrenci davranışlarını pekiştirme yeteneği.
- Öğretim ortamını, öğrenci katılımını sağlayacak biçimde çeşitlendirme yeteneği.
- Öğrencilerin, neye dikkat ettiğini tanıma ve bunu dersi yönlendirmede kullanma yeteneği.
- Teknolojiden yararlanma yeteneği.
- Öğretim malzemesinin uygunluğunu değerlendirme yeteneği.
- Bir dersin ya da ünitenin hedeflerinin öğrenci davranışlarıyla tanımlaması.
- Öğrenme ile öğrenci yaşantısını ilişkili kılma yeteneği.

Öğretmen, eğitim ortamında nasıl davranmalı ve neler yapmalı ki öğrenci istedik, davranışları gösterebilir ve başarılı olsun? Sorusuna yanıt olarak etkili öğretmen özellikleri ve davranışları şöyle sıralanabilir (Balcı, 1993:39-40, Karagöz vd. 1998:21-22, Sönmez, 1994: 109-113).

- Öğretmen, dönüt düzeltme, ipucu ve pekiştireci ilkelere uygun olarak kullanılmalıdır.

- Sınıf, iyi organize etmeli, öğrenci katılımını sağlamalıdır.
- Öğrencilerle sürekli göz iletişimi kurmalıdır.
- Başarıyı vurgulamalı ve tüm öğrencilerin başarısını beklemelidir.
- Her dersin ve ünitenin sonunda değerlendirme yapmalıdır.
- Öğretmen gereksiz el, kol, jest, mimik ve vücut hareketleri yapmamalıdır.
- Öğretmen soruları tüm sınıfa sormalıdır.
- Öğretmen ana dilini çok iyi bilmeli ve kullanmalıdır.
- Öğrencilerin bir konuyu başardıklarından-öğrendiklerinden emin olmadan bir

sonraki konuya geçmemelidir.

- Öğretmen ses tonunu iyi kullanmalıdır.
- Açık ve anlaşılır yönergeler sunmalıdır.
- Dersi, ilgili davranışsal hedeflere erişirecek biçimde planlamalıdır.
- Öğretmen derse hazırlanarak girmelidir.
- Öğretmen sınıfta belli bir yere çakılıp kalmamalı, aynı yerde gidip

gelmemeli, kendini öğrencilere göre ayarlamalıdır.

- Öğretmen her türlü ödevi ve sınav kağıtlarını değerlendirdikten sonra, öğrencilere dağıtmalı, onların itirazlarını hiç kızmadan dinlemeli, hata yapmışa kabul etmeli, özür dilemelidir.

- Öğretmen sınav, ödev gün ve saatlerini öğrencilerle birlikte belirlemelidir.
- Sınıftaki bütün bireyler ve gruplarla etkileşim kurmalıdır.
- Öğretmen sınıfta demokratik bir ortam yaratmalıdır.
- Derslerini amaçlı ve düzenli biçimde sürdürmelidir.
- Öğrencilere uygun geri bildirimde bulunmalıdır.
- Olumlu davranışları pekiştirmeli, olumsuzları kontrol etmelidir.
- Öğretmen işe koşulan öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini kullanırken

ilkelere uymalı, sınıfını ona göre düzenlemelidir.

- Öğretmen, öğrenme-öğretme araç ve gereçlerini etkili biçimde kullanmalıdır.
- Öğretmen, konuları basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, birbirinin önkoşulu oluş özelliklerine, yakın çevre ve zamandan uzağa doğru işlemelidir.
- Öğretmen, özellikle okul öncesi ve ilköğretimden, eğitsel oyunlara hemen hemen her eğitim durumunda yer sermelidir.
- Öğretmen öğrencilerine onları sevdiğini yeri gelince belirtmelidir.
- Öğretmen öğrencilerini tanımalı, onlara adlarıyla seslenmelidir. Sınıfta ise, “sevgili çocuklar, sevgili gençler, arkadaşlar” gibi duygusal yünü olan sözcüklerle seslenmelidir.
- Öğretmen, velilerle her ay toplantı yapmalı, onları bilgilendirmelidir.
- Öğrencilerden her dönem ya da yıl sonunda kendisini eleştirmelerini istenmelidir.
- Öğrencilerden gelen dönütlere duyarlı olmalı, bunlardan yararlanmalıdır.
- Öğretmen sınıfta bir orkestra şefi gibi davranmalıdır.
- Öğretmen sınıfta yanlış yapmak korkusundan uzak, rahat bir öğrenme ve iletişim ortamı yaratmalıdır.
- Uygun sorular ve çarpıcı örneklerle sezgisel düşünmeyi geliştirici sınıf tartışmaları yaptırmalıdır.
- Öğretmen ne öğretileceğinden çok nasıl öğretileceğine önem vermelidir.

Yukarıda sıralanan davranış örneklerinin öğretmenin sınıftaki etkililiğini artıracığı gibi aynı zamanda öğrenci başarısını da artıracaktır.

Bilgi çağının öğretmeni sürekli değişim süreci içinde, mesleki yaşamını sürdürecektir. Değişime hazırlıklı olmak ve kendisi değişirken çevresini de değiştirmek öğretmenin baş görevidir (Korkut, 2001).

Öğretmenlerimiz, öğretmenliği bir meslek olarak yapmaktan ziyade bir geçim vasıtası olarak yapma eğilimindedir. Yasalar bir öğretmenin meslekî yetersizliğinden dolayı işten atılmasına imkân tanımamaktadır. Devlet okullarımızda görev yapan bir öğretmenin teknik yetersizliğinden dolayı görevine son verilmesi son derece zordur. Dışsal motivasyonla yetişmiş on binlerce öğretmenin kendisini yenileme gibi bir endişesi veya mecburiyeti yoktur. Eğer bir disiplin suçu işlememişse denetimlerde sadece düşük not alabilir. Yasalar yetkililerin elini kolunu bağlamaktadır. Söz konusu yasalarla bile performansla, kurum içi

sınavlara, atama ve yükseltme ölçütlerine dayalı bir rekabet ortamı yaratılabilir. Öğretmenler, kutsal ve önemli bir iş yaptıkları dışında güdülenmiyorlar denilebilir. Meslek kutsal olmadığı için de, bu tür motivasyonlar işlevsel olamıyor. Bu konuda bir tedbirler silsilesi gerçekleşmeden sorun köklü olarak halledilemeyecektir (Selçuk, 2001).

Öğretmenlik özel bilgi, beceri, ilgi isteyen önemli bir meslektir. Eğitim formasyonu olmayan hiçbir kimse öğretmen olmamalıdır. Öğretmenlik formasyonu yetişekleri bilimsel olarak hazırlanmalı; öğretmen olacaklar bu yetişeklerden geçmelidir (Sönmez, 1982).

Mesleki yeterlilik ve davranışlar içerisinde olmayan öğretmenlerin, öğrencilerin okul başarısında etkili olamayacakları da elbetteki bir gerçektir. Nitekim ülkemizde zaman zaman öğretmenlik mesleği yeterliliğine sahip olmayan gerekli formasyondan yoksun değişik meslek grublarından öğretmen atamaları yapılmış, veya değişik branşlardaki öğretmenler ilköğretime sınıf öğretmeni olarak atanmışlardır. Bu öğretmen adaylarına kısa dönemlerde eğitim formasyonu verilmesine rağmen öğrencilerin okul başarılarına katkıları hep soru işareti olarak kalmıştır.

Oral (2000)'ın Alan Dışından Mezun Olup Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerin Sınıf Öğretmenliğindeki Durumlarının Değerlendirilmesi ile ilgili yaptığı çalışmada, alan dışından mezun olup sınıf öğretmeni olarak atanan öğretmenlerin yarısından fazlası (% 55) göreve başlamadan önce sınıf öğretmenliği alanında ‘orta’ ve yaklaşık dörtte biri (% 24.2) kadarı ise ‘az’ derecede bilgi sahibi olduklarını belirtmişler. Mezun oldukları branştaki bilgileri sınıf öğretmenliği düzeyinde ‘tam’ derecede kullandıklarını belirten öğretmenlerin oranı da çok düşüktür (% 6.9). Mezun oldukları branştaki bilgileri sınıf öğretmenliği düzeyinde ‘hiç’ kullanamadıklarını belirtenler ise % 13.9 oranındadır. Mezun oldukları branştaki bilgileri sınıf öğretmenliği düzeyinde en fazla ‘tam’ (% 11.3) ve ‘çok’ (% 34) derecede kullanabildiklerini belirtenler Eğitim Fakültesi mezunları olmuştur.

Bu çalışmada elde edilen bir başka önemli sonuç da, öğretmenlerin %39.6'sının ‘ileride mutlaka branşı ile ilgili bir mesleğe geçmek’ istemeleridir. ‘Hemen’ (% 29.4) ve ‘bir yıl sonra’ (%52.1) ‘branş öğretmenliğine ya da kendi branşım ile ilgili bir mesleğe geçmek istiyorum’ diyen öğretmenlerin oranlarının yüksek olması da düşündürücüdür (Oral, 2000). Bu bulgulara dayanarak öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıf öğretmenliği için gerekli

olan bilgi ve becerilere göreve başlamadan önce yeterince sahip olmadıkları ve kendi mesleklerine dönme çabaları, öğrenci başarısıyla ilişkilendirildiğinde düşündürücüdür.

Özellikle ilkokul öğretmenlerinin ağırlıklı olarak kadınlardan oluşması okullarımızda bazı motivasyonel sorunlara yol açmaktadır. Toplumumuzda öğretmenliğin bayanlar için ideal meslek olarak görülmesi bu problemin mantıksal temelini oluşturmaktadır. Kendini yetiştirmekle ilgili bir soru yöneltildiğinde, kadın öğretmenler zaman zaman, "gündüz iş, akşam çocuklar, çamaşır, bulaşık, okumaya vakit mi kalıyor?" şeklinde savunma yapmaktadır. İkili öğretim yapan okullarda çalışanlar kendilerini biraz daha şanslı görmektedir. Ev kadınlığıyla çizgileri tam olarak ayrışmamış bir öğretmenlik tarzının, ne öğretmenin kendisini ne de öğrencileri motive etmesi söz konusu olamaz (Selçuk, 2001).

Bilgi birikiminin hızla artması ile teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler insan ve toplum yaşamında köklü değişmelere yol açmaktadır. Bu değişimden geri kalmamak ve ayak uydurmak tüm toplumların hedefleri olmuştur. Bu anlamda kalkınma olarak adlandırabilecek bu değişimden geri kalmamamın yolu nitelikli insan gücüne sahip olmaktır. İnsan, özellikle nitelikli insan yetiştirmenin temel belirleyicisi çağın gerektirdiği çağın gerektirdiği öğretmenlik mesleği yeterlilikleri ile donanık öğretmene sahip olmaktır (Tutkun, 2000).

Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk; “Öğretmenler! Yeni nesli, Cumhuriyetin fedakâr öğretmen ve eğitimcileri, sizler yetiştireceksiniz. Ve yeni nesil, sizin eseriniz olacaktır. Eserin kıymeti, sizin maharetiniz ve fedakârlığınız derecesiyle orantılı bulunacaktır. Cumhuriyet fikren, ilmen, fennen, bedenlen kuvvetli ve yüksek karakterli koruyucular ister! Yeni nesli, bu özellik ve kabiliyette yetiştirmek sizin elinizdedir.” (1924) derken öğretmenlik mesleğinin önemini belirtmektedir.

3. OKULUN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Ulusal eğitim sisteminin eğitim anlayışında okul, devletin gözetim ve denetimi altında birey ve eğitim için ön görülen program etkinliklerinin yer aldığı, Türk ulusunun yüceltilmesinde kaynaklık eden ekonomi, sanat, edebiyat gibi alanların geliştirildiği, bilimsel ve teknik temele dayanan bir eğitim öğretim kurumudur (Alkan, 1998).

Eğitim ortamı, öğrenme-öğretme etkinliklerinde, konunun özelliğine göre etkileşimde bulunduğumuz personel, araç-gereç, tesis ve organizasyon gibi öğelerin oluşturduğu alandır (Hızal, 1991).

Okulun ve okul sitelerinin estetiği bir toplumun eğitim durumu ve eğitime verdiği değer konusunda bilgi verir. Okullardaki estetiğe büyük dikkat ve özen gösterilmeli çünkü okulun estetiğinin eğitim üzerinde önemli etkisi vardır (Aydın,1998).

İnsan, her yönüyle içinde yaşadığı mekana, çevreye veya içinde yaşadığı fiziksel ortama bağımlıdır. Mekan olarak okul veya fiziksel ortam düzeni insanların; sağlıklarını, duygusal dünyalarını ve performanslarını olumlu veya olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu durum, okul mekanlarında özellikle öğrencileri ve öğretmenleri çok fazla ilgilendirmektedir. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yapıldığı okullarda bu konu üzerinde önemle durulması ve gerekli düzenlemelerin yapılması eğitimin kalitesini arttırmada oldukça etkili olacaktır (Uludağ, Odacı. 2002).

Bir eğitim programında belirlenen amaçlara ulaşmayı sağlayacak ders veya ders dışı etkinliklerin planlanan biçimde uygulanabilmesi için uygun ortamlara gereksinim vardır (Kayhan, 1987).

Okul başarısı nadiren sadece zihinsel yeteneklerin sonucudur. Birçok araştırma bunu göstermiştir. Başarısızlığın zihin dışı etkenlerinden biride okula bağlı etkenlerdir. Öğrenci başarısını etkileyen zihinsel olmayan etkenlerden, okula bağlı etkenleri şöyle sıralanabilir.

- Okulun fiziki durumu ve etkinlik alanları,
- Okulun sosyal çevresi,
- Verilen eğitimin kalitesi,
- Öğretim şekli.

3.1. Okulun Fiziki Durumu Ve Etkinlik Alanları

Günümüz geleneksel anlayışı içerisinde ortam, sınıf olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla bu anlayış çerçevesinde daha çok bina inşa etme yönünde eğilim olduğu görülmektedir. Fizik mekan oluşturma yönündeki eğilim incelendiğinde, bunların geleneksel öğretme-öğrenme anlayışı doğrultusunda öğretmenin etken öğrencinin edilgen olduğu uygulamalar esasa alınarak yapıldığı, sınıfların ise sabit sıra veya masalarla donatılmış bir yapı içerisinde olduğu görülür. Bu doğrultuda oluşturulan fizik mekanlar, gelişen teknolojik ürünlerden sınıflarda amacına uygun biçimde yararlanamama, çeşitli yönlerden öğrenci aktivitesini artıramama vb. problemlere neden olmakta, dolayısıyla eğitim sürecinde eksikliklerin oluşması gibi bir sonuç doğurmaktadır (Hızal 1990).

Hathaway “Eğitsel Binalar” adlı makalesinin girişinde şöyle diyor: “Bizler ilk önce binaları şekillendiririz sonra onlar bizleri”

Eğitsel alanların öğrencilerin akademik ve sosyal başarıları ile yakından ilişkisi vardır. Resmi ve özel eğitim kuruluşlarında öğrenciler derslikler dışında diğer eğitsel alanlardan da yararlanmaktadırlar. Fizik, kimya, biyoloji gibi laboratuvar çalışması gerektiren dersleri öğrenciler laboratuvarlarda deney ve gözlem yoluyla daha iyi öğrenmekte ve öğrencilerin başarıma güdüsü artmaktadır. Özel, Anadolu ve Fen liselerindeki eğitsel alanları daha çok ve iyi durmaktadır. Bu durum öğrencilerin derslerdeki başarılarını yansıtmaktadır (Çinkır1996).

Başaran (1988 s. 244, 245) okul binalarının özelliklerini şu başlıklar altında ele alıyor

- Bina eğitime elverişli,
- Güvenli,
- Sağlığa uygun,
- Ekonomik,
- Korunabilir,
- Sağlam,
- Kullanışlı,
- Kolay işletilebilir olmalıdır,

Okulun fiziksel şartları denilince akla, sınıfın ve okul kampusunun genişliği, sınıf içi ve çevre düzenlenmesi, mobilyalar, ışıklandırma gibi konular gelmektedir (Özbay 1999: s.179). Okulun fiziksel unsurlarını, okul başarısına etkileri ve önemleri bakımından; görünüm, öğrenci sayısı, renk, ısı, ışık, temizlik, gürültü, yerleşim düzeni ve etkinlik alanları açısından ele almak mümkündür.

Literatürde akademik başarı üzerinde fiziksel çevrenin etkisini inceleyen çalışmaların sınırlı olduğu göze çarpmaktadır. King ve Marans yapılan çalışmaları inceleyerek renk, ısı, mekan düzeni ve aydınlatmanın öğrenme üzerinde önemli etkilerinin bulunduğu dair araştırma bulgularının olduğunu tespit etmişler ve bu konu ile ilgili daha çok çalışma yapılmasına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Cheng, Hong Kong da altıncı sınıf öğrencisi olan 21.622 öğrenci üzerinde yapmış olduğu çalışmasında sınıfın fiziksel çevresi ile öğrenci performansı arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Elde ettiği bulgulara göre, fiziksel çevrenin

kalitesinin algılanması ile öğrenci performansı arasında ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Aktaran;Uludağ, Odacı, 2002).

Barker (1982) Sınıf ölçütlerinin uyumu, tavanın basık olmaması, duvarın boyası, badanalı eşya ve duvar renklerinin uyumlu, pencerelerin geniş, mobilyaların çekici olması, halı perde, çiçek, masa örtüleri, albenili bir sınıf ortamı yaratmaktadır. Öğrenci dersin biran önce bitmesini beklememeli, sınıfta rahat bir ev ortamı bulabilmelidir. Sınıfın görünümünde güzellik ve uyum, öğrencinin moral ve enerjisini artırır (Aktaran; Başar 1999: s.32).

Sınıf görme ve okumanın rahatça yapılmasını sağlayacak bir aydınlık olmalıdır. Bunun az yada çok olması öğretmen ve öğrencinin işini güçleştirir, gözü yorar, dikkatsizlik ve sınırlılık, edim düşüklüğü yapar (Barker, 1982, Hull, 1990,akt: Başar 1999: s.31).

Sınıfta ısının fazla yükselmesi öğrencide uyuşukluğa ve uykuya, düşmesi ise öğrencinin dikkatinin dağılmasına neden olabilmektedir. Bu yüzden sınıfın ısısının duruma ve şartlara göre çok iyi bir şekilde ayarlanması gerekir (Uludağ, Odacı :2002). Isı, öğrencilerin derse yönelik konsantrasyonunda etkiliyken ışık insan psikolojisi üzerinde etkili olan önemli bir fiziksel değişkendir. Sınıfta iyi renk uyumunun sağlanması da göz estetiği ve zihinsel etkinlik açısından uyarıcı etkiler yaratabilir.Bu nedenle öğretmenin mutlaka bunlara dikkat etmesi gerekir.

Hahaway, okul ortamları için renklerin özenle seçilmesi gerektiğini çünkü kırmızı, sarı ve portakal renginin öğrencide uyarıcı etki yaptığını ve hareketliliği arttırdığını, mavi ve yeşilin ise rahatlamaı sağladığı ifade edilirken, okullarda örneğin kütüphane, lavabo, koridor ve kafeterya gibi yerlerde bazı soğuk renklerin rahatlatıcı etkileri nedeniyle kullanılmasının iyi olabileceğini de ifade etmektedir(aktaran; Uludağ, Odacı :2002).

Fiziksel yerleşim insanların davranış şekillerini doğrudan etkiler ve bu yüzden de sınıf ortamında çocukların davranışları yönetilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır. Sınıf içindeki fiziki yerleşim hem doğrudan hem de sınıf yerleşiminin diğer öğrencilere olan etkisi yoluyla öğrencilerin ve öğretmenlerin davranışlarını etkileyecektir (Uludağ, Odacı:2002).

Yapılan araştırmalar öğrenci sayısı ile başarı arasında ilişki olduğunu, öğrenci sayısının az olduğu sınıflarda başarının ve öğrenmenin öğrenci sayısı çok olan sınıflara göre daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Uludağ, Odacı :2002).

Sınıf içi düzenlemelerde hareketli masalar bireysel ve ekip çalışmasına olanak verecek değişik oturma düzenleri oluşturabilecek yapıda tasarımlara gidilmeli, her an

kullanılabilecek tepegöz, slayt projektörler, portatif perde gibi araçlara yer verilmelidir. Bu şekilde düzenlenen sınıf ortamının öğrenci başarısına katkıları tartışılmazdır.

Fiziki özellikler açısından, temiz, bakımlı iyi donanımlı okullar, yalnız morali değil, davranışı da olumlu yönde etkiler. Sınıf ortamı dışında, okulun genel fiziki yapısı, okulun lâvabo, tuvalet, sıra gibi kullanım alanı ve araçları, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.

Oyun alanları, atölyeler ve sınıflarıyla bir bütün olan okulların sayısı ve niteliği, toplumun eğitime verdiği önemi ortaya koyan göstergelerden biridir. Bunlar, aynı zamanda, öğrencilere verilen eğitimin etkinlik derecesini anlamamıza da yardımcı olur (Kıncal 1996).

Okullara fiziksel ve sosyal özellikler açısından bakıldığında bu kurumlar iyi, orta , zayıf olarak nitelendirilmektedirler.

Ders içi ve ders dışı faaliyetler için düzenlenmiş çağdaş, teknolojik özelliklere sahip ortamlar, öğrenci sayısı, öğrencilere ders ve ders dışında hizmet verebilen spor alanları, müzik ve resim odaları, kantinler, atölyeler vb hazırlanan çağdaş ortamlar öğrencilerin okula bakış açılarını olumlu kılacak ve okul ile ilgili olumlu düşünceler geliştirmelerini sağlayacaktır. Okulun fizikî yapısı değiştikçe öğretmen ve öğrencilerin kendini işe verme davranışlarının da değiştiği, okulun kalitesi ile öğrenci başarısı arasında paralellik bulunduğu unutulmamalıdır.

Okul öğrenciyi etkileyen en önemli çevre olduğundan, okulda çeşitli öğretim alanlarının bulunması yeterli değildir; bunlar günün her saatinde temiz ve düzenli bulundurulmalı, çalışma saatlerinde de gerçekten çalışır halde olmalıdır (Binbaşıoğlu 1988: s.251).

Okul yapılarının tasarımı ve inşaatında teknolojinin kullanılması gerekliliği artık kanıtlanmıştır. Temel eğitim projesi ile eğitimde atılım başlatılmak istenen bu dönemde, öğrencilerin teknolojinin bütün imkanlarına sahip, konfor düzeyi yüksek ortamlarda eğitim görmesi 21. Yüzyılda ülkemizin her alanda daha fazla gelişme gösterebilmesi için önem taşımaktadır (Şahin, Mert,1998).

3.2 Okulun sosyal çevresi

Eğitim sistemi gelişim sürecinde Türkiye'yi değerlendirdiğimizde, niteliksel ve niceliksel açılardan yetersiz olan eğitim kurumlarındaki eksikleri gidermek için, belirli dönemlerde iyileştirme çalışmalarının yapıldığı görülmektedir. Özellikle zorunlu olan ilköğretimde sadece okul sayısını artırmak için belirlenen eğitim politikası ile ilköğretim binalarında tip proje uygulamasına başlanmıştır. Fakat, bu uygulamanın sonucunda , hiçbir çevre verisini göz önünde bulundurmayan, içinde sadece sınıfların bulunduğu sağlıklı yapılar ortaya çıkmıştır (Şen ve Tokay,1998).

Okul toplumun alt sistemlerinden biridir. Modern okul toplumsal/çevre beklentilerinin sonucu yapılır. Toplumsal beklentileri göz önünde bulundurmayan okul toplumla çatışmaya girer (Özbay, 1999).

Okulu fiziksel özelliklerinin yanında bulunduğu çevreden ayrı düşünemeyiz. Okulun çevreye uyum sağlaması, velilerle olumlu ilişkiler kurması, okulun dışa açılması iklimi üzerinde çok etkilidir. Okul yönetiminde rol oynayan yönetici, öğretmen, öğrenci ve ana-baba gibi unsurların iş birliğinin düzeyi, okulun iklimini olumlu veya olumsuz etkiler. Bu iş birliğinin olumlu düzeyde olabilmesi, okul yöneticisinin koordinasyon gücüne bağlıdır. Okul yöneticisinin koordinasyon yoluyla sağladığı iş birliği, örgüt amaçları ile üye ihtiyaçları arasında kurulması öngörülen dengeyi de gerçekleştirmiş olur (Bursalıoğlu, 1987).

Eğitim okulla sınırlandırılmamalı. Çünkü okul saatleri dışında da birey, sosyal ve doğal çevre ile etkileşim halindedir.O halde eğitim, okula gelmeden önce ailede, çevrede ve okul sırasında da okula paralel olarak çevrede ayrıca devam etmektedir. Önemli olan okul içi ve dışı eğitimin birbiriyle tutarlı olması ve birbirini tamamlamasıdır. Bunun için okul ve yaşam arasında bir kaynaşma gerekir (Varış 1998).

Eğitim alanında öğrenciyi motive eden okul içi ve okul dışı motivasyonlar bulunmaktadır. Okul dışı motivasyonlarla, ailenin kültürel ve sosyo-ekonomik düzeyi, ailenin okuldaki gelişmelere karşı tutumu, aile içi ilişkilerde çocuğa empoze edilen düşüncelerdir (Yavuzer 2002). Gelir düzeyi yüksek semtlerdeki okulların sahip oldukları imkânların daha fazla olduğu bir gerçektir. Buna ek olarak öğretmenlerin de öğrencilere karşı yaklaşımı bölgeden bölgeye farklılık göstermektedir.

Redding, (1991)'e göre; Okula aile katılımında ortaklık modeli, aile ve okulu, çocukların başarısı için çalışan aynı kurumun parçaları haline getirir. Okul toplumunu yaratılması, ailenin okulun bir parçası olduğu sayıtlısı ile başlar. Böylece ailelerin okula etkin katılımı, diğer ailelerin de okul etkinliklerine katılım düzeylerinin artırılmasında bir sorun çözücü ve taktikler veren bir güç haline dönüşür (Aktaran; Pehlivan, 1999).

Tutkun (2000)' a göre okul ve çevre ilişkisi; “Geleneksel okul, kendini toplumdan soyutlamış, tüm çabasını zihnini ve mesleki becerilerini öğretime yoğunlaştırmış, toplumdan kopuk yalnız öğretim faaliyetlerine yönelmiş okuldur. Çağdaş okul ise çevreye açıktır ve toplumun bir modeli gibidir. Toplumun aile, sanayi, üretim ve çalışma hayatı gibi tüm kurumların ve etkinliklerin benzeri okulda gerçekleştirilir.”

Okul dışı motivasyonların artırılması için, Okul Aile Birliklerinin işlevselliği artırılmalı, elde edilecek olan fırsatları eğitimin çıkarlarına uygun olarak kullanılmalıdır. Öğrenci başarılarını, çevrelerine sergileyebilme olanakları yaratılmalıdır. Öğrencilerin sağlık ve eğitim problemlerinin çözümü konusunda okul yönetimi ve çevre ile ilişkiler kurarak katkıda bulunmalıdır. Ancak bu şekilde olumlu bir okul iklimi oluşturulurken öğrenci başarısına olumlu etkilerde bulunulabilir.

Okul çevresi, çocuğun sağlığı ve gelişimi üzerine aile çevresinden sonra etki yapan ikinci önemli ortamdır. Sağlıklı okul çevresi, okul ve ailenin işbirliği içinde olduğu, çocuğun eğitimine uygun, fiziksel ve sosyal gelişmeye yardımcı, tehlikelerden uzak bir ortam olmalıdır. Okul çevresinin güvenliği birincil öneme sahiptir. Okul yaşantılarına ve eğitime duyarlı ailelerin oluşturduğu okul çevresi öğrencilerin birbirleri ile olan etkileşimlerini etkileyeceği gibi doğal olarak başarılarına da yansıtacaktır.

3.3 Eğitim Kalitesi

Eğitimde kalite denildiği zaman, eğitim sisteminin beğenilmesi, kusursuzluğu, insanların yenilikleri izleyebilme bilgi ve becerisine sahip olması; kısaca, bu davranışları gösteren insanların yetiştirilmesi akla gelmektedir. Eğitim sisteminin kalitesi, insan kaynaklarının, fiziksel kaynakların, öğrenci hizmetlerinin, sosyal ve kültürel çevrenin, eğitim teknolojisinin, öğrenci-okul-sektör iş birliğinin, eğitim yönetiminin ve eğitim programının kalite, zenginlik dengesi ile yükseltilebilir (Temel, 2001).

Öğrencinin başarısında, okuldaki programlar, çocuğun kendine güven kazandıracak, ilgisini çekecek biçimde ve esnek bir şekilde hazırlanmalıdır (Doğan,1996).

Okullar, teknolojik değişikliklerle iç içe yaşamayı benimsemiş, değişikliklere direnmeyip, onun gereklerini severek yerine getiren, zekâsını sonuna kadar kullanıma açan, öğrenmekten hoşlanan kişiler yetiştirmelidir (Özden 1999).

Toplam kalite bir yöntem sorunu olduğu kadar da bir yaşam felsefesidir. Bu nedenle, önce eğitim kuruluşlarının konuyu ele almaları, toplumun sosyal ve kültürel özellikleriyle bütünleştirerek faaliyete geçmeleri gerekir. Ancak, yüzlerce şirket, binlerce yönetici ve mühendis bu konuya girmeye çalışırken yüksek öğretim kuruluşlarımız -birkaç bireysel çaba dışında-konuya kayıtsız ve bilgisiz kalabilmektedir. Türkiye, özlenildiği gibi üst sıralarda bir ülke olmak istiyorsa yüksek öğretimden ilköğretime kadar toplam kaliteyi gündemine almak durumundadır (Kavrakoğlu, 1996).

1940–1950’lerin anlayışıyla okulları idare edemeyiz. Kurum kültürü değişmeden bir kurumda kalitenin geliştirilmesi mümkün değildir. Değişimi önce kendi içimizde sonra görev yaptığımız kurumda yaşamalıyız. Öğrenci ve veliler bizim müşterimizdir. Onların memnuniyeti ise toplam kalite yönetimi ile olur (Çetin, 2001).

Okulların etkili olmaları, yani önceden belirlenen amaçlarına ulaşabilmeleri büyük ölçüde okuldaki etkinliklerin, eğitim ve öğretim programının yürütülmesinden sorumlu olan müdürlerin etkili olmalarına bağlıdır. Okullardaki en basit etkinlikler bile rastlantıya bırakılmayacak ve özenle planlanacak kadar önemlidir. Bu durum eğitim yöneticilerine önemli sorumluluklar yüklemektedir. Etkili okulla ilgili araştırmalar, okul yöneticisinin etkili okulun kritik önemdeki etkenlerden birisi olduğunu göstermektedir (Balcı 1993).

Okulun ürünlerinden sorumlu olan ve bunun için de okulun kaynaklarını kullanan ve eşgüdümleyen kişiler olan müdürlerin en önemli görevi, okuldaki eğitim-öğretim programının hedeflerine ulaşmasını sağlamaktır. Yukl’a göre bu hedef doğrultusunda müdürler, (1) hedefleri ve politikaları geliştirmek, (2) amaçlara uygun olarak okulu organize etmek ve programları geliştirmek, (3) ilerlemeyi izlemek, sorunları çözmek ve düzeni korumak, (4) kaynakları sağlamak ve yönetmek, (5) kişisel ve mesleki gelişmeye uygun bir okul iklimi

yaratmak, (6) Okul dışındaki çevrede okulu temsil etmek gibi işgörürleri yerine getirmek durumundadırlar (Tanrıöğen,1988).

Okulun yapısı, büyüklüğü, çalışma koşulları okul ikliminin oluşumunu etkiler. Okulda olumlu havanın gerçekleşmesi için görev bölümünün, yetki ve sorumlulukların ve vizyonun açıkça ortaya konması gerekir. Bunlar tüm çalışanlarla paylaşılmalıdır. Okul yönetimi okula dayalı olmalı, kararlar çalışanlarla birlikte alınmalıdır. Yönetimde demokratik ilkeler uygulanmalı, kişisel farklılıklar dikkate alınmalıdır (Bursalıoğlu, 1987).

Kaliteli bir eğitimde öncelikli konulardan biri de okulun eğitim- öğretim başında belirleyeceği özel hedefleri ve öğrencileri bu hedefler doğrultusunda yönlendirmeleridir. Sene sonu hedeflerini önceden belirleyen ve bu doğrultuda okul yöneticilerinin liderliğinde, Okul Aile Birliklerinin katlıları ve tüm çalışanların koordineli işbirliği ile, hedefler doğrultusunda yapılacak çalışmalar arzulanan öğrenci başarısının sağlanması için, önemli adımlar atılmasını sağlayacaktır.

Eğitim ve öğretimin öğretmen-öğrenci iletişimi ile sınırlandırılması doğru değildir. Öğretmenin dışındaki diğer birimler de eğitim ve öğretimde sorumluluk almalıdırlar. Kaliteli eğitim için öğretmen, yönetici, teknisyen, memur, hizmetli, öğrenci velisi ortak çaba göstermelidir.

Kaliteli eğitim unsurlarından biri de teknolojik gelişmelerin sağladığı araç-gereç ve bu araç gereçleri etkin olarak kullanabilecek öğretmenlerdir.

Öğretim teknolojisi, araç kullanılsın ya da kullanılsın, bireylerin davranışlarında ve öğrenme çıktısında meydana gelecek değişikliği sağlamak için öğrenme ortamında yapılan düzenlemelerdir. Bu kapsamda okul hayatı boyunca öğrenciye uygun öğretim teknik ve teorilerine göre hazırlanmış materyaller sunarak kişinin sahip olduğu yetenek ve becerileri geliştirerek öğrenmeyi hedefler (Yanpar, Soner ???).

3.4. Öğretim Şekli

Öğrenci başarısını etkileyen zihinsel olmayan faktörler incelenirken okul faktörü içerisinde okulların öğretim şekillerine de değinmek gerekmektedir. Öğretim şekli normal, taşınabilir, ve yatılı öğretim yapan okulları kastedilmektedir..

Arı, (2002)'nin yapmış olduğu ilköğretim uygulamalarının değerlendirilmesi adlı araştırmada normal ilköğretim okullarında, öğretmenlerin öğrencileri derse motive etmekte sabah veya öğleden sonra zorluk çekme oranları birbirine eşitken, öğretmenlerin; taşınan öğrencilerde ve özellikle de yatılı öğrencilerde öğleden sonra derse motive etmekte zorluk çekme oranı daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya göre öğrencilerde aile özlemi, isteksizlik, sinirlilik gibi- ruhsal rahatsızlıkların en yüksek oranda gözleendiği okul YİBO'lar olup, yatılı öğrencilerin tamamında genellikle veya bazen bu rahatsızlıklar gözlenmiştir. En yüksek oranda rahatsızlık gözlenen ikinci okul Taşınmalı ve üçüncü okul da Normal İlköğretimdir.

İkili öğretim uygulamalarında teneffüs saatleri kısıtlıdır. 10 dakikalık teneffüslerde öğrenci dersin yorgunluğunu ve fiziksel ihtiyaçlarını tam karşılayamadan diğer derse girmek zorunda kalmakta bu da ders içi öğrenci motivasyonunu olumsuz etkilemektedir.

Taşınmalı öğrencilerinde, ev ödevlerini yapmakta -vaktin kalmaması, yorgunluk, isteksizlik gibi- nedenlerden dolayı zorluk çekenlerin oranını, yatılı ve normal ilköğretim öğrencilerinden daha yüksektir (Arı, 2002)

4. DÜŞÜNMEYİ YOK EDEN OKUL YAŞANTILARI VE ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİLERİ

Eğitim örgütlerinin bilgi toplumundaki rolü değişmektedir. Bilgi çağının eğitimi, yaratıcı ve yenilikçi insanları yetiştirmeyi temel amaç edinmektedir. Bilgi çağında bilgiler aktarılmakla öğretilmeyecek kadar çoğalmakta ve bu nedenle eğitim-öğretimde bilgi aktarılmaktan daha çok bilgiye nasıl ulaşılacağı üzerinde durulmaktadır (Erdoğan 2000).

Geleneksel eğitim sisteminde öğretmen, okul ve okulun öğretileri merkez alınıyor, öğrenci ise edilgin bir role sahip. Öğrenciye bilgiler, "Bu böyledir, böyle olduğu için öğrenmeniz gerekir, niye öğrendiğinizi sormayın." yaklaşımı içinde sunuluyor. Öğrencide, verilen her bilginin doğru olduğu ve sorgulanmaması gerektiği duygusu yaratılıyor (Özer 2000).

Duyuşsal öğrenmelerin göz ardı edildiği eğitim yaklaşımında öğrencilerin bireysel farklılıklarına, yaş dönemlerinin özelliklerine ve gereksinimlerine bakılmaksızın onları bir kalıba sokma yaklaşımıyla öğrenci önceden saptanmış koşullara ve beklentilere uygun davranmaya zorlanmaktadır; Bu dayatmanın adı ezberdir. Beynin en temel fonksiyonu olan düşünmeyi göz ardı ederek daha az önemli olan hatırlama üzerine odaklanmış eğitim

yaklaşımının sonucu olarak ezber, düşünmenin, yaratıcılığın ve özgün fikirlerin karşısındaki çok önemli bir engeldir (Titiz, 1996).

Modern, çağdaş öğretimde, öğrenciye, “öğrenme öğretilmekte”, kuru, hazır bilgi verme yerine, bilgi kaynaklarına nasıl ulaşılacağı, onlardan nasıl yararlanacağı öğretilmektedir. Eski bir ata sözünde: *‘İnsana bir balık verirsiniz bir öğün karnını doyurur ama, ona balık tutmayı öğretirseniz ömür boyu karnının doyurur.’*denilmektedir. Öğrencilere bilgi üretmenin gelişimini ve bilgiyi nasıl elde edeceklerini öğretmek, ömür boyu düşünmelerine yardımcı olacaktır.

Yapılan araştırmalar, ezber yöntemiyle öğrenmenin sadece hatırlamayla ilgili zihinsel süreçlerin gerçekleşmesini sağladığını göstermiştir. Bilgi çağı insanı profiline uygun bireyleri yetiştirmek, daha ileri zihinsel süreçler gerektirmektedir. Ancak kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme davranışlarını da kazanmış bireyler bu profilin gerektirdiği nitelik dokusuna sahip olabilir. Titiz’e göre ezber,

a. Düşünmek, fiziksel bir hareket gibi enerji harcamayı gerektirdiği, ezber ise düşünmeyi gereksiz kıldığı, dolayısıyla enerji harcamayı gerektirmediği için öğrencinin,

b. Ezberle yetişmiş kişilerin kolayca yönetilebilen kişiler olması nedeniyle yöneticilerin,

c. Ezberleneceklerin bir listesinin yapıp okullara gönderilmesi ve öğretmenlerin bu sınırlar içinde yapacaklarının azlığı nedeniyle eğitim kurumlarının ve öğretmenlerin tercih ettiği bir yöntem olmaktadır (Titiz, 1996, s.151).

Eğitim programlarımız 20. yüzyılın ilk yarısındaki klasik davranışçı kurama göre biçimlendirilmiştir. Ancak, ‘klasik’ eğitim sonrasında, hayatla, eğitim dünyası arasında büyük farklılıklar ve uyumsuzluklar görülmektedir. Okullar öğrencileri gerçek hayattan koparmakta ve onların izole edilmiş bir ortamda yetişmelerini sağlamaktadır. Toplumlarda bireyler etkindirler. Hayattaki hareketlilik ile okul ve sınıf durağanlığı tezat oluşturmaktadır. Bu durağan okul yaşantıları içerisinde öğrenciler kendilerini pasif hissetmekte, zira sürekli engellenmek ve kısıtlanmak bireyin kendini gerçekleştirme engellemektedir.

Atatürk “ hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum; benim manevî mirasım bilim ve akıldır” derken aslında çıktılara göre süreci ve yöntemleri sürekli değiştiren bir sistemi yani “çıktılara dayalı eğitimi” (outcome based education) hedef gösteriyor. Ancak bireysel ve toplumsal korkularımız nedeniyle bu hedefi dikkate alamıyoruz (Selçuk 2001).

(Doğan 1999:120) eğitim sisteminde gördüğü bazı eksiklikleri şu şekilde açıklamaktadır; Okullarda öğrencilerin günlük yaşamında ve ileride iş hayatında karşılaşacağı sorunlar esas alınarak gerekli bilgi ve beceriler kazandırılacağı yerde, bilgi ve beceriler parçalanarak disiplinler etrafında gruplandırılmaktadır. Daha sonra disiplinler etrafında toplanan bilgiler kendi içinde küçük bilgi parçacıklarına bölünmektedir. En son aşamada öğrencilerden sınıf ortamı içinde bilgi parçalarını ezberlemeleri istenmektedir. Disiplinler arası yaklaşımlara ve bilginin gerçek koşullarda uygulanmasına yönelik çalışmalara hemen hemen hiç yer verilmemektedir. Sonuç olarak, eğitim sistemi bilgiyi ezberleyen, öğrendiğini uygulayamayan ve kullanamayan, olaylar arasında neden-sonuç ilişkisi kuramayan kuşaklar yetiştirmektedir.

Bilgi tabanı hızla değişmekte, okullarda öğretilen bilgiler kısa bir zamanda yarı yarıya eskimiş duruma gelmektedir. Onun için, öğrencinin okulda edindiği bilgi yaşam boyu ona yetmeyeceğine göre, bilginin nasıl kullanılacağı, bilgi kaynağına nasıl ulaşılacağı hatta bilginin nasıl üretileceği önemli bir konu olmaktadır. Bu ezberci sistemde öğrenci verilen bilgilerin kullanılabilirliğine inanmamakta ve okula derslere karşı olumsuz tutum geliştirmektedir.

Okullarımızda hazır bilgileri biraz olsun ezberlemiş duruma gelen öğrenci, öğretmen tarafından çalışkan olarak algılanırken, bir kısım öğrencilerde ezberleme sıkıntısına katlanamayarak ve bu tekrarlama senfonisini hiç sürdürmeyip, belki de çoğunlukla hak etmediği halde "sıradan" ve "tembel" bir öğrenci olarak nitelendirilmektedir ki buda öğretmenin, öğrencileri doğru algılamayarak başarılarını ve düşünce yaşantılarını yok etmelerine sebep olmaktadır. Einstein'nın şu sözleri buna iyi bir örnektir; *"Büyük zekâlar, sıradan ruhlar tarafından engellenmiştir."*

Ezberci eğitim her şeyi önceden belirler, bunu geliştirmeye çalışmak öğrenciler için oldukça zorlu bir görevdir. Dahası çok erken yaşlardan itibaren bilginin hazır olarak verilmesine koşullandırılan insanların o bilgiyi kullanarak yenisine ulaşmalarını beklemek bir hayaldir.

Kişinin düşünme eylemini düşünmesi anlamına gelen "bilgi bilgisi" terimini kullanarak, Anne Brown ve Anne Marie Palincsar ve Beau Fly Jones vb. araştırmacılar sınıf

öğretmenlerinin, öğrencilerin bilgiyi anlamak, problem çözmek ve karar vermek için kullandıkları, düşünme sürecini planlama ve değerlendirme basamaklarında onlara destek olmalarının çok önemli olduğunu vurgulamaktadırlar.

Öğrenci için iki bilgi kaynağı vardır. Biri ders kitabı diğeri de öğretmen. Her iki kaynak da birbirini destekleyerek var olan hazır bilginin en kısıtlı haliyle sunulmasına yardımcı olmaktadır. Mevcut okul yaşantılarında öğrencinin bir fark yaratması beklenemez. öğrenci kendisine biçilen rolü oynamaktadır. Asla sorgulamamakta ve ezberlemektedir.

Eğitimciler, Sokrat'ın öğrencilerini düşündürmek ve onların fikirlerini analiz etmeleri için sorular sorduğunu 2200 yıl öncesinden günümüze kadar, doğru soru sorma stratejilerinin önemini farkındadırlar. Doğru soru, düşünmeyi başlatır, öğrencilerin yaratıcılıklarını ve kendi görüşlerini geliştirmelerinde ihtiyaç duyacakları pratik yapmak fırsatını verir. Araştırmalar göstermektedir ki, ilköğretim ve orta öğretimde öğretmenler bir derste onlarca soru sormasına rağmen bu soruların %90'ın cevabı ezberlenen bilgilerdir. Çeşitli amaçlara hizmet edecek şekilde sorular sorulabileceği gibi öğrencilerin düşünmesini sağlamak için de sorular sormak gerekir (Shalaway, 1997).

Çoğu zaman katı ve otoriter bir eğitim sistemi içerisinde çocuğun yaratıcılığında akademik başarısı üstün tutulmakta ve daha çok kabul görmektedir. Çünkü başarılı çocuk sürekli öğretmenlerinden yüksek not alan çocuktur. Çoğunlukla ailede bunu desteklemektedir. Çocuğun buna koşullandırılması yaratıcılığı engelleyici bir etmendir. Oysa beklenen çocuğun yaratıcılığını ortaya koyarak elde edeceği başarı olmalıdır (Tür: 1979, s.5).

Bugün öğrenmenin “parmak izi” kadar kişiye özgü olduğunu biliyoruz. Bilgi toplumunda öğrenmenin sürekliliği de söz konusudur. “Okulun değişen görevi bireye çok şey öğretmek değil, bireyin öğrenme kapasitesini geliştirmektir”. Eğitimde yaşanan en önemli değişiklik, okulların bilgi aktaran kurumlar olmaktan çıkması, bilgi üreten merkezlere dönüşmesidir. “Okullar bilgilendirme yerleri değil, bilgi işçiliği yaratan örgütler olarak görülmektedir.

Sınavların motive aracı olarak kullanıldığı eğitim sistemimizde uygulanan sınavlar hazır bilgileri ölçmeye yönelik olduğundan, öğrenciler sınavlarda ezberindekini yazmakta ve ezberlediklerinin çokluğu derecesinde de başarılı olmaktadır. Okul ve ailelerin

öğrencilerden beklentileri de sınavlardaki başarı ile sınırlı kalınca bu beklentileri yerine getirmeye çalışan öğrenciler ise düşünme yaşantılarından uzaklaşmaktadırlar.

Son yıllarda bilişsel psikologlar, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini planlama, işleme ve değerlendirmeleri için düşünmeleri üzerine çalışmalar yapmaktadırlar. Dahası bu araştırmacılar “Düşünmeyi Düşünme” yaklaşımının öğrenci başarısının artmasında önemli bir etken olduğunu tartışmaktadırlar

Bilgi çağının eşiğinde olduğumuz şu yıllarda düşünen, sorunlara çözüm getiren, yaratıcı kendisini ifade edebilen, bilgiyi yalnızca tekrarlamayıp, bilinenleri sorgulayan ve kendi bilgisini kendi üreten bireyler yetiştirmek için okullarda düşünce yaşantılarının geliştirilerek öğrenci merkezli, tam öğrenmenin sağlandığı öğretim yolları ve düşünme stratejileri hayata geçirilmelidir. Ancak bu şekilde öğrencilerin gerçek başarıları görülebilir ve ölçülebilir(Korkut 2001).

5 . DUYGUSAL ZEKA (EQ) VE ÖĞRENCİNİN OKUL BAŞARISINA ETKİSİ

Duygu: Dış dünya ya da iç çevreden gelen etkilerin bireyde haz yada elem türünden izlenimler yaratmasıdır. Bireyin bütün etkinlikleri, duyguları ile birlikte bulunur. Birey, çevresi ile etkileşimi sırasında, az yada çok, haz ve elem yönünden bir duygunun içindedir (Başaran 1988 s.103).

Duygu; bir his ve bu hisse özgü belirli düşünceler, psikolojik ve biyolojik haller ve bir dizi hareket eğilimidir (Goleman 1995).

Araştırmacılar duygu karışımlarını meydana getiren asal duyguların neler olduğu, hatta asal duyguların hangileri olduğu üzerinde tartışırken bazı araştırmacılar ise temel duygu kümeleri olduğunu öne sürüyorlar.(Goleman 1995) temel duygu kümelerinin başlıca adaylarını ve bazı üyeleri aşağıdaki gibi sıralıyor.

1- Korku: hiddet, hakaret, içleme, gazap, tükenme, kızma, sinirlenme, hınç, kin, en uç noktada patolojik nefret ve şiddet

2- Üzüntü: acı, keder, neşesizlik, kasvet, melankoli, kendine acıma, yalnızlık, can sıkıntısı ve patolojik olduğunda şiddetli depresyon

3- Korku: Kaygı, kuruntu, sinirlilik, tasa, hayret, şüphe, uyanıklık vicdan azabı, huzursuzluk, çekinme patolojik olduğunda ise fobi ve panik

4- Zevk: mutluluk, coşku, rahatlama tatmin, haz, sevinç, eğlenme, gurur, aşırı zindelik, kapris ve en uç noktada mani

5- Sevgi: Kabul görme, dostluk, güven, iyilik, yakın ilgi sadakat, aşırı tutkunluk , muhabbet

6- Şaşkınlık: şok, hayret, afallama, merak.

7- İğrenme: hor görme, aşağılama, küçümseme, tikslenme, nefret etme, hoşlanmama itici bulma.

8- Utanç: suçluluk, mahcubiyet, hayal kırıklığı, pişmanlık, küçük düşme, üzülme, çile ve nedamet.

Duygusal Zeka: Duygusal dürtülerine hakim olabilme ve pozitif olarak ifade edebilmek, diğerlerinin ne hissettiğini anlayabilme, ilişkilerini düzgün yürütebilme, doğru kişiye doğru zamanda ve doğru şekilde tepki verme, sonuçta mutlu yaşamasını bilmektir.

Duygusal zeka yeni bir kavram değildir. 1980 yıllarında Howard Gardner'in "Çoklu Zeka Teorisi" üzerine yaptığı önemli çalışmalarında sekiz tip ana zekanın varlığından bahsetmiştir. Bu zeka tiplerinden ikisi, kişiler arası-sosyal zeka ile kişisel-içsel zeka bugün adı geçen duygusal zekanın temelini oluşturmaktadır.

Duygusal zeka kavramı önce Yale Üniversitesi psikoloji profesörlerinden Peter Salovey ve New Hampshire Üniversitesi psikoloji profesörü John Mayer tarafından ortaya çıkarılmıştır. Salovey, Gardner'in kişisel zekâ yetenekleri kavramlarını da kendi temel duygusal zekâ tanımının içine katarak, bu yetenekleri beş ana başlık altında toplamaktadır.

Bunlar:

a) Özbilinç: Bir duyguyu oluşurken fark edebilme. Kişinin kendisini ve duygularını tanıması, anlaması ve ifade edebilmesi. Duyguların her an farkında olma yeteneği psikolojik sezgi ve kendini anlamak bakımından şarttır.

b) Duyguları idare edebilmek: Duygularla başa çıkabilme yeteneğidir. Özbilinç temeli üzerine gelişir. Kendini yatıştırma, yoğun kaygılardan, karamsarlıklardan alınganlıklardan kurtulma yeteneğidir. Duygular oluşurken bunun nedenlerini anlamak ve o duyguyu kontrol edebilmektir.

c) **Kendini harekete geçirebilmek:** Duyguları bir amaç doğrultusunda toparlayabilme, dikkat edebilme, kendini harekete geçirebilmektir. Kişinin kendisini ve başkalarını yüreklendirebilmesi ve yapılan bir işe odaklanarak o işin sonuçlandırılabilmesi için üretken bir biçimde çalışılmasını sağlamaktır.

d) **Başkalarının duygularını anlamak (Empati):** duygusal özbilinç üzerine gelişen bir yetenektir. Başkalarının duygularına ve ihtiyaçlarına duyarlı olma yeteneğidir. İnsanlarla ilişkilerin iyi olmasında esas, onları anlayabilmek, gereksinimlerine cevap verebilmektir.

e) **İlişkileri yürütebilmek:** Büyük ölçüde başkalarının duygularını idare edebilme becerisidir. İnsanlar arası ilişkilerde başarılı olmak ve karşımızdakilerin duygularını anlayarak onları yönetebilme olarakta açıklanabilir.

Goleman (1995) bu yetenekler üzerine, **olumlu düşünme ve kişiler arası ilişkilerde başarılı olma** yeteneklerini eklemiştir. Goleman'ın görüşü, en zeki olanımızın bile güçlü duygularına yenilebileceği, dolayısıyla yüksek IQ'ya sahip olmamızın pratik yaşamda başarılı olacağımız anlamına gelmeyeceği tezine dayanmaktadır.

Goleman, "Emotional Intelligence" adlı kitabında, başarının, insanın olaylar karşısında verdiği duygusal tepkilerle, "EQ" yani "duygusal zeka" la ölçülebileceğini, kendini iyi tanıyan ve duygularını kontrol altına almayı bilen insanların daha başarılı olabileceğini belirtiyor.

Yüksek IQ' lu birinin çuvallamasında ve vasat IQ'lu bir diğerrinin şaşkırtıcı derecede başarılı olmasında hangi etkenler rol oynuyor? Kanımca bu fark duygusal zeka denilen yeteneklerde yatıyor ve özdenetim, azim, sebat ve kendi kendini harekete geçirebilmeyi kapsıyor. Bunlar çocuklukta öğretilir ve bu sayede genetik piyangoda kişiye çıkan entelektüel potansiyeli daha iyi kullanabilme şansı elde edebilir (Goleman 1995 s.10).

Duygusal zeka düzeyi daha çocuklukta kendini belli etmeye başlıyor. Araştırmacılar dört yaşındaki pek çok çocuğu teker teker soyunma odasına alıyorlar. Araştırmacı, çocuklara; "isterseniz şekerlemeyi hemen alabilirsiniz. Ama benim gelmemi beklerseniz, döndüğümde iki şekerleme vereceğim diyor. Çocukların bazıları araştırmacı kapıdan çıkar çıkmaz, şekerlemeleri alıyorlar. Bir bölümü ise, şarkı söyleyerek, uyuyarak, büyük bir zahmet çekerek, araştırmacıların dönmesini bekliyor. Araştırmacı döndüğünde bekleyen çocukları, iki şekerlemeyle ödüllendiriliyor. Deney, çocuklar büyüdüğünde de devam ediyor. İki şekerleme almak için bekleyen çocuklar, daha cesur, daha popüler, daha macera sever, kendinden emin

ve güvenebilen gençler oluyorlar. Beklemeye tahammülü olmayan çocuklar ise, yalnız, kırılğan ve inatçı gençler olarak göze çarparken, çoğunlukla stresin altında ezilen, rekabetten çekinen tipler oldukları da belirleniyor (aktaran; Oral 2001).

Bugüne kadar okullarda, sadece çocukların derslerden aldıkları notlar ve zekaları onların başarıları hakkında karar verici bir olgu olmuş, buna karşın, onların günlük hayatlarındaki sorunlarına çözüm bulabilmeleri, arkadaşları ile iyi ilişki içinde olabilmeleri gibi, bugün ve ileride, başarılı ve mutlu birer birey olmalarını sağlayacak duygusal ve sosyal becerilere yeterince önem verilmemiştir. Bu yaklaşım, okullarda disiplin problemlerinin artmasına, gençler arasında sigara ve uyuşturucu kullanımının çoğalmasına yol açtığı gibi, aileleri ile problem yaşayan çocukların sayısındaki artışa, intihar olaylarına, gençler arasında sağlıksız kız-erkek ilişkilerine ve sonuç olarak akademik başarısızlık yüzünden okuldan ayrılmalara neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar duygusal zeka becerilerinin sadece öğrencilere değil, aynı zamanda öğretmenler için de yararlı olduğunu göstermektedir (Kansu 2002).

Goleman, çocuklarda “savaş yada kaç” hormonlarını harekete geçiren vagus siniri etkinliğinin varlığını bildirirken, psikolog jhon Gottman’a göre “ebeveynler vagus sinirinin uyarılma derecesini, çocuğa duygusal rehberlik yaparak değiştirirler: Onlara duyguları anlamak, eleştirici ve yargılayıcı olmamak, duygusal zorluklara çözüm bulucu bir yaklaşım sergilemek hakkında konuşarak, başkasına vurmak veya üzgünken kendini geriye çekmek yerine alternatif üretmek gibi konularda, ne yapacaklarını öğretirler” Anne ve babalar bunu iyi yaptıklarında çocuklar bedence “savaş ya da kaç” hormonlarını harekete geçiren vagüs sinirini daha iyi bastırarak, daha olumlu davranışlar sergileyebilirler (Goleman 1995 s.10).

Gottman’ın çocuğun duygusal zekasını geliştirmedeki ebeveyn görüşleri okul hayatına da genellenebilir. Öğretmenlerde öğretim ortamlarında öğrencinin duygusal zekasını göz önünde bulundurmalı ve mevcut duygusal zekayı geliştirici, olumsuz duyguları ortadan kaldırmacı çalışmaları yapmalıdırlar. Duygusal zekanın gelişmesi, zihinsel beceri ve yetenekleri olumlu yönde etkileyerek çocukların akademik açıdan başarılı olmasını sağlayacaktır. Bu şekilde Hızla değişen, güvensiz ve sağlıksız ilişkilerin, kaygı ve olumsuzlukların arttığı dünyada, çocukların zorlukları ve engelleri aşabilmeleri, sağlıklı, mutlu, ve üretken birer birey olabilmelerine katkıda bulunacaklardır.

Goleman, duygusal zekanın çocuklukta öğretilbileceğini söylerken konu ile ilgili olarak Duygusal Okuryazarlık kavramını açıklıyor; Duygusal Okuryazarlık, Yaratıcı Anlaşmazlık Çözümü Programıdır. Yaratıcı Anlaşmazlık Çözümü Programı'nın kurucusu Manhattan'da bulunan ulusal merkezin yöneticisi Linda Lantieri'dir. Program, öğrencilere çatışmaları halletmek için edilgenlik yada saldırganlık dışında çeşitli seçeneklere sahip olduklarını gösteriyor (Goleman 1995).

Öz bilinç, duyguların kontrolü, kendini harekete geçirebilme, empati, ilişkileri yürütebilmek, olumlu düşünme, başkaları ile olan ilişkilerini yürütme gibi duygusal zeka yeteneklerinin öğretilmesini içine alan duygusal okuryazarlık ile ilgili olarak Türkiye'de Çatışma Çözme Ve Arabuluculuk Eğitimi adı altında yapılan çalışmalar dikkat çekicidir.

Çatışma Çözme eğitimi tüm öğrenme ortamları için temel oluşturan dinleme eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi sağlar. Çatışma Çözme Öğretiminin içerisinde yer alan problem çözme yollarının tüm öğrencilere öğretilmesiyle okul ortamı geliştirilebilir (Öner 2000: s.200).

Farklı düşünce ve özelliklere saygı duyan ve değer veren, öğrencinin özgüvenini artıracak, yeteneklerini keşfetmesinde yardımcı olacak ve sorun çözüme yol gösterecek öğrenme ortamları oluşturmak çocuklara güven verecektir. Öğrencilerin duygusal gereksinimlerine önem veren, onların olumlu duygular içinde olmasını sağlayan sınıf ortamı, çocukların kendilerini iyi hissetmelerine yardımcı olur ve böylece onların hem öğretmenleri, hem de arkadaşları ile iyi ilişkiler içinde olmalarını sağlar (Kansu 2002).

6. ÇOCUĞUN SAHİP OLDUĞU ZİHİNSEL ÖZELLİKLER DIŞINDAKİ FAKTÖRLERİN ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİSİ

Okul başarılarına etki eden zihinsel olmayan faktörler incelenirken öğrencin zihinsel olmayan özelliklerinin de bilinmesi gereği vardır. Öğrencinin zihinsel olmayan özelliklerinden; fiziksel özellikleri, sağlığı, gelişim dönemi, yeteneği, duygusal gelişimi, ruhsal özellikleri ve dikkatlerini kastedilmektedir.

Okullarımızda başarı etkili şekilde ölçülememektedir. Belli bir puanın üstünde olanlar başarılı, altında olanlar başarısız olarak nitelendirilmektedir. Oysa temel alınan

kriterler geliştirilmiş olsa, başarısızların da bir çok konuda başarılı olabilmeleri mümkündür (Temel, 2001).

XX.yüzyıldan itibaren, eğitim süresince ilgi yetenek ve ihtiyaçlarını dikkate almak bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. Çünkü, yapılan araştırmalar, çocukların kendilerine has özellikleri olduğunu, ayrıca, çocuklar arasındaki bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymuştur (Kıncal 1996).

Öğrencilerimizin bir insan ve bir öğrenci olarak belki de tek ortak özellikleri benzersiz olmalarıdır. Çocuklar farklı boy, şekil, renk, cinsiyet ve kişiliklere sahip olarak karşımıza çıkarlar. Hepsinin farklı tercihleri, ilgi alanları, öğrenme türleri, yetenek düzeyleri, gelişim evreleri, özgeçmişleri,güçlü ve zayıf yanları vardır. Bazen farklı bir kültür ve dilden de olabilirler. Fakat hepsi de doğal bir öğrenme kapasitesine sahiptirler. Her birinin özel bir yeteneği güçlü olduğu bir yanı vardır (Bal 1999).

Bireyin görünüşünü, yeteneklerini, güdülerini, ihtiyaçlarını heyecansal tanımlarını ve geçmiş yaşantılarını içine alan kişilik, karmaşık, fakat bireyin kendine özgü tümüdür (Tan 1989). Bireyin beden yapısı, mizacı, ilgileri, psikolojik ihtiyaçları, yetenekleri, alışkanlıkları, tutumları ve değer yargıları dinamik bir örüntü teşkil eder ve onun, çevresine tipik uyumunu belirler. Bireyin sahip olduğu sakin, atak, çekingen, kendine güvenir gibi kişilik özelliklerini tanıyarak ona yaklaşmak bireyin okul başarısıyla doğru orantılıdır.

Bir insanın bir şeyi öğrenmesi için, o şeyi öğrenecek olgunluğa erişmesi gerekmektedir. Henüz belli bir kas,sinir,kemik iskelet olgunluğuna erişmemiş bir bebeğin yürümeyi öğrenmesi mümkün değildir. Aynı şekilde bir çocuğun okuma-yazma öğrenebilmesi için, belli bir dil gelişimine, kas gelişimine ve kavrama düzeyine ihtiyacı vardır (Eripek, Hakan, Öner, 1988).

Ergenlik döneminin başlangıcında, sağlıklı ve uyumu iyi olan bir çocuk bile okulda başarısızlık gösterebilmektedir. Ergenlik bir yeniden düzenleme dönemidir ve yaşamın sosyal yanları öne çıktığı için, ilgi alanlarında geçici de olsa bir kayma olabilir. Ancak böyle bir uyum sürecinden sonra ergenler kısa sürede toparlanmakta ve okul ile ilgili sorumluluklarını yüklenmektedirler (Şenol 2002).

Gelişme ve olgunlaşmanın seyir ve süratinde olduğu kadar, ilgi,tavır, dilsellik, sayısal gibi önemli niteliklerde kız ve erkekler arasında önemli farklılıklar görülmektedir. Kızlar, erkeklere nazaran bir veya iki yıl daha erken bülüğa ermektedirler. İlkokul yıllarında uygulanan zeka testlerinde, grup olarak kızların erkeklerden birazcık daha üstün oldukları görülmektedir.Yani kızlar zihnen biraz daha erken olgunlaşmaktadırlar(Tan 1989: s.68). Çocukların okul döneminde ki bu cinsiyet farkları ve farklı fiziksel gelişimler çeşitli psiko-sosyal sorunlara da sebep olmaktadır. Erken olgunlaşan kız çocuğu ile geç olgunlaşan erkek çocuğunun karşılaştığı grup içindeki sorunlar çeşitli rehberlik yardımları ile çözümez ise öğrencilerin okul başarılarını olumsuz etkileteceği unutulmamalıdır.

Çocuklara ilişkin öğrenmeyi etkileyen nedenler arasında dikkat eksikliği ve aşırı hareketlilik en sık karşılaşılan gelişimsel bir bozukluktur. Böylesi çocuklar normal ya da normalin üzerinde zeka düzeyleri olduğu halde dikkat sürelerinin kısalığı nedeniyle dersleri uzun süre izleyememekte, öğrenme için önemli olan bilgilerin tekrarlanmasını yani ödevleri yapmada zorlanmaktadırlar (Şenol 2002).

Dikkat bireyin ilgileri, güdülenmesi ve dış çevre ile ilgilidir. Eğitimci, öğrencilerin dikkatini canlı tutabilmeli ve dış çevredeki uyarıcıların dikkat çekiciliğini artırarak öğrencide ilgi ve ihtiyaç uyandırmalıdır. Öğrencilerin çok düşük veya çok yüksek seviyede kaygı duymaları dikkatlerini öğrenilecek konu üzerinde yoğunlaştırmalarına engel olur. Normal seviyede kaygı duyan bir öğrenci genel uyarılmış halindedir ve öğreneceği konuya ilgisi kalmaz (Koç, Yavuzer, Demir Çalışkan 2001 s. 112).

Öğrenci sağlığındaki farklılıklar, öğrencinin davranışlarını değiştirir. İşitme, görme, algılama yetersizlikleri, öğrencileri istenmeyen davranışlara iter. Bu yetersizlikler nedeniyle söyleneni anlamakta zorlanan öğrenciler, yapmakta da zorlanırlar (Başar 1999).

Okulda başarı önemli derecede kişinin duyu organları ile bilgiyi kazanması, transfer etmesi ve iletmesi becerisine bağlıdır. Bununla birlikte, duysal bozukluklar, kişinin normal sınıf atmosferinde yeni bir düzenleme yapılmadıkça başarı göstermesini etkileyen faktörlerdir. Görme özürlü, işitme özürlü ve çoğul özürlü durumları (işitme ve konuşma özürlü), öğrencinin özel bir yardım olmadan başarı göstermesi yeteneğini büyük oranda engeller (Özbay, 1999).

Duyu organları vasıtasıyla, uyarıcılar alınarak, sinir sistemindeki ilgili merkezlere götürülür ve orada kavramlaştırıldıktan sonra öğrenme meydana gelir. Duyu organlarının yetersizliği uyarıcıların istenilen düzeyde algılanmasına ve öğrenmenin gerçekleşmesine engel olabilir (Koç, Yavuzer, Demir, Çalışkan, 2001).

Çocuğun doğumundan itibaren karşılanması gereken temel psikolojik ihtiyaçları vardır. Bu ihtiyaçları karşılanmayan, ihmal edilmiş çocukta bir çok uyum bozuklukları görülebilir. Böyle bir durumda çocuk kendini kötü biri olarak hisseder. Kendi öz varlığından utanç duymaya başlar. Çocuğun kendine yönelik geliştirdiği olumsuz duygular öfke, karşı gelme biçiminde dışa vurulabilir. Çocuğun içindeki öğrenme potansiyeline ulaşması güçleşir.

Öğrencinin ruhsal durumu okul başarısını etkileyen faktörlerdendir. Bunlar davranış bozuklukları, huzursuzluk, sinirlilik, geçimsizlik, saldırganlık, yalan söyleme çalma ve okuldan kaçma gibi değişik şekillerde olabilir. Ruhsal belirtiler, tek başlarına çocuğun uyumsuz ve dengesiz olduğunu kanıtlamazlar. Bir belirtiyi değerlendirirken, çocuğun içinde bulunduğu yaş gelişim dönemi, belirtilerin sıklığı, belirtilerin ağırlığı, sürekliliği gibi etkenleri göz önüne almak gerekir. Bazen dıştan bir belirti göstermeyen çocukların iç dünyası sorunlu olabilir. Bu tür çocuklar sorunlarını dışa vurmazlar, ancak dış baskılar altında kalınca dengeleri kolayca bozular. Çocuk öğrenmeyi köstekleyen bunalımlardan, iç çatışmalardan ve tedirginliklerden uzak durmalıdır. İçine dönük, sıkılan, korkak, kuruntulu çocuklar yetenekleri ölçüsünde başarı göstermezler.

Öğrenme-öğretme sürecinin başında, öğrencilerin bazı yönlerden tanınmalarına ihtiyaç vardır. Örneğin bir ders başlamadan önce bu dersi alacak olan öğrencilerin, gerek bu derste gerçekleştirilmesi beklenen öğrenmelerle ilgili özgeçmişleri, gerekse bu derste öğrenmelerini etkileyecek güçte olan kişisel ve toplumsal özellikleri yönünden tanınmaları, öğrenmeleri zorlaştırıcı engellerin ortadan kaldırılması veya öğrenmeyi kolaylaştırıcı önlemlerin alınması konularına yardımcı olur (Özcelik, 1987).

PROBLEM CÜMLESİ

İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin başarısını etkileyen zihinsel olmayan faktörler nelerdir?

ALT PROBLEMLER

1. Öğretmenler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrenci başarısını etkileyen;

- a) öğrenciden kaynaklanan,
- b) okuldan kaynaklanan,
- c) aileden kaynaklanan,
- d) öğretmenden kaynaklanan ve
- e) sistemden kaynaklanan faktörler nelerdir? Ve bu kaynaklara

ilişkin atfedilen durumlar öğretmenin cinsiyeti, kıdemi ve branşına göre farklılaşmakta mıdır?

6. Öğrenciler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarısını etkileyen;

- a) öğrenciden kaynaklanan,
- b) okuldan kaynaklanan,
- c) aileden kaynaklanan,
- d) öğretmenden kaynaklanan ve sistemden kaynaklanan faktörler

nelerdir? Ve bu kaynaklara ilişkin atfedilen durumlar öğrencinin cinsiyeti, okul türü, sınıf düzeyi ve akademik başarıları değişkenlerine göre nasıl değişmektedir?

3. Veliler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarısını etkileyen;

- a. öğrenciden kaynaklanan;
- b. okuldan kaynaklanan,
- c. aileden kaynaklanan,
- d. öğretmenden kaynaklanan ve
- e. sistemden kaynaklanan faktörler nelerdir?

Ve bu kaynaklara ilişkin atfedilen durumlar velilerin cinsiyetlerine, mesleklerine, sosyo-ekonomik düzeylerine ve eğitim durumlarına göre değişmekte midir?

SINIRLILIKLAR

Araştırma;

1. İlköğretim ikinci kademe öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur.
2. Öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler

öğretmen, öğrenci, okul, aile ve sistemden kaynaklanan faktörler ile sınırlı tutulmuştur.

TANIMLAR

Eğitim: Bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış geliştirme sürecidir(Ertürk; 1998).

İlköğretim Okulu: 16.08.1997 tarihinde 4306 Sayılı Kanunla yasalaşan, 1997-98 öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan ve 6-14 yaş grubuna 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim veren eğitim-öğretim kurumu.

Eğitim Ortamı:Eğitim etkinliklerinin meydana geldiği, öğrencinin bilgiyle etkileşimde bulunduğu çevredir(Alkan 1998).

Okul Yaşantısı: Eğitimle ilgili okul, sınıf, ders, öğretmen, okul dışı, aile ve etkinlikleri de içine alan yaşamdır(Eğitim Bilimleri Sözlüğü).

Akademik başarı; öğrencinin başarısı, bulunduğu okul, sınıf ve derste saptanan amaçlara ulaşma yönünde göstermiş olduğu ilerlemeyi belirlemektedir (Doğan 1996; 6).

Okul Başarısı: Öğrencinin derslerde gösterdiği bilgi ve becerinin istenilen yeterlilikte olmasıdır(Berber 1990).

Duygusal Zeka ("EQ"): kendini iyi tanıma ve duygularını kontrol altına alabilme ve pozitif olarak ifade edebilmek, diğerlerinin ne hissettiğini anlayabilme, ilişkilerini düzgün yürütebilme, doğru kişiye doğru zamanda ve doğru şekilde tepki verme, sonuçta mutlu yaşamasını bilmektir.

Zihinsel Olmayan Faktör: Bireyin kalıtım yolu ile doğuştan getirdiği zeka özellikleri dışında kalan faktörlerin tümü.

Düşünme; Herhangi bir inancın yada bilginin, destekleyici temellerin ve olası sonuçların ışığı altında, etkin, sürekli ve özenli bir biçimde hesaba katılmasıdır (Dewey).

Ezber; Hazır bilginin belleğe yerleştirilmesidir. Ezber bir şeyin değişmezliğine olan inançtır. Gerçek tektir. Bireyi tek yolculuğa ve sonuçta düşünme tembelliğine ve totaliterliğe götürür (Titiz 1998)

BÖLÜM II

Bu bölümde konu ile ilgili literatürde ulaşılan çalışmalar verilmiştir.

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

“Öğretim”, İnsan yaşamının belli kesimlerinde kazandırılan, planlı, programlı, destekli genellikle bir belgeyle sonuçlanan, davranışların gelişmesini hedefleyen bir kavramla yüklüdür. Öğretim etkinliklerinde, zaman ve yer kadar, öğrenci düzeyi, öğrenci ve toplum beklentileri önem taşır. Öğretim sürecinin sonuçları genellikle not ile değerlendirilir (Varış:1998).

Okul başarısı bir çok etkene bağlı olarak değişmektedir. Bunlar arasında çocuğun zihinsel kapasitesi, öğrenme becerisi, okul ve öğretmenlerin bilgi ve tutumları, anne babanın beklenti ve tutumları sayılabilir (Şenol, 2001).

Sınıfımızdaki öğrencilerin boyları, cinsiyetleri, kişilikleri fiziksel yapıları zekaları birbirinden farklıdır. Öğretim faaliyetleri düzenlenirken bu farklılıkların göz önünde bulundurulması gerekir. Çünkü, bireysel farklılıkları dikkate almadan yapılan bir eğitimin başarılı olması söz konusu değildir (Koç, Yavuzer, Demir, Çalışkan 2001).

Yörükoğlu (1985) başarıda en önemli etkenleri; amaçların iyi belirlenmesi, yöntemin iyi seçilmesi, sosyal beceriklilik kendine güven ve çalışkanlık olarak özetlemektedir. Walberg (1994) zamanın etkili kullanımı için müfradata yapılacak değişikliğin öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyeceğini belirtirken, Batlaş (1997) çeşitli ölçüler kullanarak başarılı olmuş kişiler üzerinde yapılan araştırmalardan söz etmekte ve düzenli bir aile hayatının önemini vurgulamaktadır.

Razon (1987) okul başarısını etkileyen faktörleri şu şekilde sıralamaktadır.

Öğrencinin : Zeka düzeyi,
Bedensel gelişimi,
Duygusal ruhsal özellikleri,
Sosyal olgunluk düzeyi.

Ailede : Anne- babanın tutm ve davranışları,
Eğitim ve disiplin anlayışı,

Okuma ve öğrenme motivasyonu.

Okul ortamı : Öğretmen tutum ve davranışları,
Ders programı ve öğretim yöntemleri.

Havighurst (1967), Çocuğun okuldaki başarısını doğrudan doğruya etkileyen etmenleri başlıca dört grupta toplamaktadır.

1. Çocuğun doğuştan var olan gizilgüç ve yetenekler,
2. Aile içinde geçirdiği yaşam,
3. Okuldaki eğitimin kalitesi,
4. Aile ve okul çevresindeki yaşantıları sonucunda geliştirdiği benlik kavramı.

Bowman ve Gowann öğrencilerin başarılı olmalarını planlı çalışma alışkanlığı kazanmış olmalarına bağlamaktadırlar. Strodberk öğrencilerin çalışma isteklerinin başarılarını olumlu yönde etkilediğine dikkat çekmektedir (Küçükahmet,1998).

Çocuklarımızın öğrenme ve çalışma arzusu duymamalarının başlıca nedeni, okullarımızda uygulanan öğretim yöntem ve tekniklerinin çocukların doğasına uygun olmamasıdır. Çocuklar bazı hedeflere ulaşabilmek için çalışmak "zorundadırlar". Aileler okulda verilen zorunlu konuları niçin öğrenmeleri gerektiği konusunda çocuklarını ikna etme yarışındalar. Öğrenmek, bireyin yaratılıştan sahip olduğu merak ve keşif duygularını besleyen eğlenceli bir iş olacağına, bir vatandaşlık ve aile ödevi gibidir sanki. Tüm amaç konuları yetiştirmek ve bitirmektir (Selçuk, 2001).

Formal eğitimin yaşamda ilerleme yolunda taşıdığı önem konusunda şüpheleri olan anne-babalar çocuklarının okuldaki başarıları durumlarına pek ilgi göstermezler. Çocuklarını ödüllendirme nedenleri çok az okuldaki başarı durumları ile ilgilidir, bunun doğal sonuçları bu çocukların akademik başarı için motivasyon geliştirme olasılıkları azalacaktır (Yavuzer, 1986).

Gündüz (1983). Çocuğun başarısını etkileyen en önemli nedenlerden birini çocuğun duygusal yaşantısı olarak görmekte ve duygusal yaşantının temel kaynağını aile olarak göstermektedir.

Kişilik özelliklerinin başarı ve başarısızlıkla ilgisi araştırılırken ilk akla gelen, bu niteliklerin oluşup biçimlenmesinde ana babanın ne ölçüde rolü olduğudur (Kasatuta, 1970).

Kasatura Öğrencilerin başarı ve başarısızlığında kişilik özelliği değişkenini incelerken kişilik gelişiminde ana-baba tutumuna değinerek ilişkilendirdiği bu tutumu aşağıda tabloştırmıştır.

Tablo II
Anne-Baba Tutumunun Çocuğun Akademik Gelişimine Olan Etkisi

Uygulanan disiplin türü	Başarılı öğrenciler	Başarısız öğrenciler	TOPLAM
Otoriter	% 40	% 51	% 91
Demokratik	% 47	% 18	% 65
Gevşek	% 13	% 31	% 44
TOPLAM	%100	% 100	

Ulular (1997) öğrencilerin başarı düzeylerini etkileyen zihinsel olmayan etmenleri incelemiş ve cinsiyet, ana babanın eğitim durumu, kardeş sayısı, ders çalışma ortamı, ders çalışma süresi, gelir durumu, sınıf düzeyi, ana baba tutumu değişkenlerini kullanarak 450 öğrenci üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonuçlarında öğrencilerin okul başarıları açısından; cinsiyet, ana- babanın öğrenim durumu, ailenin gelir durumu, kardeş sayısı, ders çalışma ortamı, ders çalışma süresi, sınıf düzeyi değişkenleri önemli bulunurken, ana-baba tutumu ve evin kira olup olmadığı değişkeni önemsiz bulunmuştur.

Konu ile ilgili yurt dışında yapılan bir araştırmada aynı zeka düzeyinde, başarıları çok değişik olan öğrenciler ve aileleri incelenmiş; çok başarılı genç erkeklerin babalarıyla, genç kızların anneleri ile çok iyi özdeşim yaptıkları sonucuna varılmıştır. Başarılı gençlerin aileleri ile uyumlu oldukları, gençlerin bu ailelerde, desteklenen, düşüncesi sorulan, daha çok onaylanan ve güvenilen gençler oldukları görülmüştür. Başarısız gruptaki gençlerin ise ana babaları ile özdeşimleri zayıf bulunmuştur. Bu ana ve babaların çok baskıcı yada çok gevşek olduğu gözlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin okul başarılarını etkileyen etmelerin sadece zeka olmadığını, ruhsal nedenlerin başarıyı olumlu yada olumsuz etkilediğini doğrular niteliktedir (Conger 1973; aktaran Yörükoğlu 1986).

Kasatura (1970)'nın 144 öğrenci üzerinde yaptığı ve başarılı ve başarısız öğrencilerin ailelerinin öğrenim düzeylerini aşağıda tabloştırmıştır.

Tablo III

Başarılı ve Başarısız Öğrenci Ailelerinin Eğitim Düzeyi

Öğrenim Düzeyi	Başarılı Öğrencilerin		Başarısız Öğrencilerin	
	Anneleri	Babaları	Anneleri	Babaları
1- Hiç okula gitmemiş	% 4	% 1,5	% 2	% 2
2- İlkokula gitmiş	% 10,5	% 4	% 14	% 7
3- İlkokulu bitirmiş	% 14	% 14,5	% 26	% 28
4- Ortaokul, enstitü ve ya sanat okuluna gitmiş	% 17	% 7	% 14,5	% 9
5- Ortaokul veya dengini bitirmiş	% 13	% 10,5	% 16	% 14
6- Lise veya dengine devam etmiş	% 12	% 8	% 16	% 14
7- Lise veya dengini bitirmiş	% 13	% 17	% 3,5	% 13
8- Üniversite veya yüksek okula devam etmiş	% 3,5	% 8	% 5	% 1,5
9- Üniversite veya yüksek okul bitirmiş	% 12,5	% 26	% 3	% 12

Yavuzer (1985)'in 335 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmanın bulgularına göre; ailenin öğrenim durumuna bakıldığında, başarısız grubun % 45'inin annesi %21'inin babası hiç eğitim görmemiştir. Yine aynı araştırmanın bulgularına göre disiplinin önemli bir etken olduğu kanıtlanmıştır. Başarısız gruptaki çocukların %30'ubedensel cezaya çarptırılırken başarılı grupta bu oranın %16'ya düştüğü görülmüştür. Bu araştırmaya göre aile içindeki ilgi ve sevginin okul başarısını etkileyen önemli etmen olduğu görülmüştür. Başarısız gruptaki çocukların %51'i daha çok kardeşlerin sevildiğini ileri sürerken başarılı grupta aynı ayrımın %32 oranında kendilerinin daha çok sevildiği yönünde olduğu görülmüştür.

Berber (1990)'in sosyo-ekonomik faktörlerin ve ana-baba tutumlarının okul başarısına etkisi adlı araştırmada; Kız öğrencilerin başarı puanları erkek öğrencilerin başarı puanlarından daha yüksek çıkarken, anne babasının eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin okul başarıları, anne babasının eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerin okul başarılarına göre farklılaştığı bulunmuştur.

Ulular (1997)'in yaptığı araştırmada ailenin gelir durumuna göre ortaokul öğrencilerinin okul başarıları arasında önemli fark olduğu görülürken, yine ortaokul öğrencilerinin okul başarıları ders çalışma süresine göre, önemli düzeyde farklı bulunmuştur. Buna Göre çalışma süresi “4 saatten fazlası”, “3-4 saat” veya “2-3 saat” olan öğrencilerin “0-1” saat olan öğrencilere göre daha yüksektir.

Purkey (1970) benliğe saygı ile başarı ilişkisini araştırmış; yeteneği ölçüsünde başarı gösteremeyen öğrencilerin başarılı erkek arkadaşlarına kıyasla daha olumsuz benlik tasarımlarına sahip olduklarını bulmuştur. Hect (1966)' e göre, normal okul yaşında olanlar, yaşı büyük olanlara nazaran daha başarılıdır (aktaran ; Ulular 1997).

Eğitim bireyi yaşama hazırlama süreci gibi görünse de, aslında yaşamın ta kendisidir. Eğitim ortamlarının gerçek yaşamla tutarlılık göstermesi, öğrenci için anlamlı hale getirilmesi öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyen faktörlerdir. Bu noktada öğretmenlere eğitim ortamını düzenlemede ve öğrenciye sunmada bazı görevler düşmektedir. Bu görevlerin başında öğretim ortamlarının öğrenci ihtiyacına ve gerçek hayata uygun şekilde düzenlenmesi gelir. Öğretim ortamlarının tasarlanması çok karmaşık ve pahalı bir yapı değildir. Bazen basit bir biçimde hazırlanmış bir resim, çizelge bile öğrenmeyi etkin ve verimli hale getirebilir (Yanpar, 1999).

BÖLÜM III

Bu bölümde; araştırmanın yöntemi, evren ve örneklem, veri toplama aracının hazırlanması ve verilerin analizine yer verilmiştir.

YÖNTEM

Araştırma ilköğretim düzeyindeki öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörleri belirlemeye yönelik olduğundan betimsel yöntemlerden Okul Survey yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde araştırmacı sadece var olan durumu belirlemeye yönelik çalışmalar yapar. Durumun ortaya çıkmasına neden olan faktörler üzerinde bir çalışma yapmaz.

Okul survey yöntemi, okulla ilgili araştırmalar makro düzeyde, okulun toplumdaki yeri, rolü ve onun toplumun amaçlarıyla ilgili olarak, faaliyetleri üzerinde düzenlenebileceği gibi; mikro düzeyde okulun kendisine ait özellikleri, gelişimi, sorun ve ihtiyaçları yönünde de planlanabilmektedir (Kaptan 1977:133).

Evren

Araştırmanın evreni, Yozgat İli ilköğretim II. kademesinde okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Ayrıca ilköğretim okullarında görev yapan öğretmen ve bu kurumlarda okuyan öğrenci velilerinin de öğrenci başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşlerine baş vurulduğu için evrene dahil edilmiştir.

Evreni oluşturan bireylere ulaşma zorluğu, maddi olanaklar ve çok fazla zaman kaybı nedeniyle araştırmaya dahil edilen okullar, küme örnekleme yöntemiyle seçilmiştir.

Küme Örnekleme Yöntemi; örnekleme birimi tek kişi veya aile değil bir grup, demet veya kümelerin var olduğu durumlarda ve kümelerin heterojen olması durumunda kullanılan yöntemdir.

Örneklem

Örnekleme oluşturan bireyler; aşağıda ki ilköğretim okullarından belirlenmiştir.

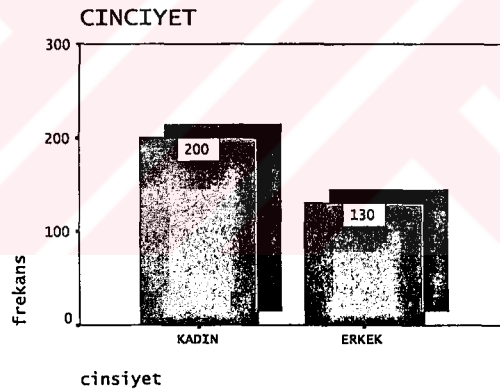
Buna göre aşağıdaki okullar araştırma kapsamında yer almıştır

1. Agah Efendi İlköğretim okulu
2. Alacaoğlu İlköğretim okulu

3. Atatürk İlköğretim okulu
4. Bozok İlköğretim okulu
5. Cumhuriyet İlköğretim okulu
6. Ergin Koloji İlköğretim okulu
7. Erdoğan Akdağ İlköğretim okulu
8. Esentepe İlköğretim okulu
9. Fatih Sultan Mehmet İlköğretim okulu
10. Fevzi Çakmak İlköğretim okulu
11. Leman Ayan İlköğretim okulu İlköğretim okulu
12. Sakarya İlköğretim okulu

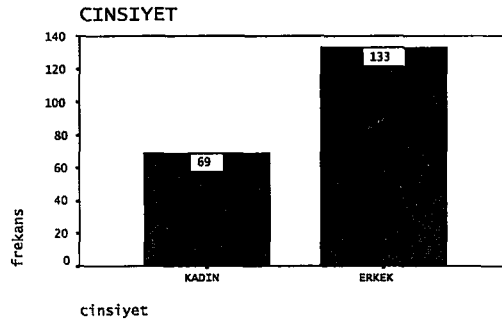
Örnekleme oluşturan denekler 200 kız, 130 erkek öğrenci 69 bayan, 133 erkek öğretmen ve 45 kadın 203 erkek veli olmak üzere toplam 779 kişidir.

Örnekleme oluşturan öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin dağılım grafik-1 de verilmiştir.

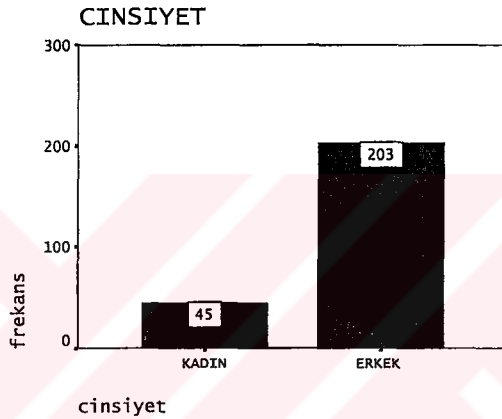
Şekil 1 Örnekleme Oluşturan Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Örnekleme oluşturan öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin dağılım Şekil-1'de verilmiştir. Buna göre örnekleme oluşturan öğrencilerin 200'ü kız ve 130'u erkek öğrenci olmak üzere toplam 430 öğrenciden oluşmaktadır.

Şekil II Örnekleme Oluşturan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Örnekleme oluşturan öğretmenlerin cinsiyetlerine ilişkin dağılım Şekil-2’de verilmiştir. Buna göre örnekleme oluşturan öğretmenlerin 69’u kadın ve 133’ü erkek öğretmen olmak üzere toplam 202 öğretmenden oluşmaktadır.

Şekil III Örnekleme Oluşturan Velilerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Örnekleme oluşturan velilerin cinsiyetlerine göre dağılımları Şekil-3’ de verilmiştir. Buna göre örnekleme oluşturan velilerin 45’i kadın ve 203’ü erkek veli olmak üzere toplam 248veliden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları:

Araştırmada veriler iki araç kullanılarak elde edilmiştir. Bunlar:

1. Kişisel Bilgi Formu (KBF) :

a) Öğrenciler için: Bu formda öğrencilerin cinsiyeti, sınıf düzeyi, başarı düzeyi ve okul türleri ile ilgili bilgi edinmek amaçlanmakla birlikte Akademik Başarıyı Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörleri Belirleme Ölçeği (ZOFBÖ) ile ilgili olarak öğrencilere “Size göre öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilerek ölçek için ön hazırlık yapılmıştır.

b) Öğretmenler için: Bu formda öğretmenlerin cinsiyeti, branşları, ve kıdemleri ile ilgili bilgi edinmek amaçlanmakla birlikte Akademik Başarıyı Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörleri Belirleme Ölçeği (ZOFBÖ) ile ilgili olarak öğretmenlere “Size göre öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilerek ölçek için ön hazırlık yapılmıştır.

c) Veliler için: Bu formda velilerin cinsiyeti, meslekleri ve ekonomik düzeyleri ile ilgili bilgi edinmek amaçlanmakla birlikte Akademik Başarıyı Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörleri Belirleme Ölçeği (ZOFBÖ) ile ilgili olarak velilere “Size göre öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilerek ölçek için ön hazırlık yapılmıştır.

2. Akademik Başarıyı Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörleri Belirleme Ölçeği (ZOFBÖ)

Kişisel bilgi formları araştırmacı ve akademik danışman tarafından incelenmiş, ayrıca konu hakkında uzman kişilerin de görüşleri alınarak elde edilen bilgiler ışığında, öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörleri ölçebilecek nitelikte ifadeler oluşturularak, akademik başarıyı etkileyen zihinsel olmayan faktörleri belirleme ölçeği (ZOFBÖ) son halini almıştır.

Akademik başarıyı etkileyen zihinsel olmayan faktörleri belirleme ölçeği küme örnekleme yöntemi ile belirlenen ve ilköğretim okullarında öğrenim gören 11. Kademe öğrencilerine, bu okullarda görev yapan öğretmenlere ve öğrenci velilerine uygulanmıştır. Ölçekte deneklere zihinsel olmayan faktörlerden okul, öğretmen, öğrenci, aile ve sistemden kaynaklanan faktörlerle ilgili olarak maddeler sunulmuş ve dikkatle okuyup kendilerince önemli gördükleri 3 maddeyi seçmeleri istenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde; Öğretmen, veli ve öğrencilerin Akademik Başarıyı Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörleri Belirleme Ölçeğine (ZOFBÖ) verdikleri cevaplar doğrultusunda SPSS For Windows Paket Programı'ndan elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayalı yorumlar yer almaktadır.

1. Öğretmenler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.

1.1. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-1

Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			Öğretmen		Toplam
			kadın	erkek	
öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	15	22	37
		%	21,7%	16,5%	18,3%
	duygusal sorunlar	N	3	11	14
		%	4,3%	8,3%	6,9%
	ders çalışma alışkanlığı	N	11	24	35
		%	15,9%	18,0%	17,3%
	kendine güven duygusu	N	7	25	32
		%	10,1%	18,8%	15,8%
	ergenlik dönemine girme	N	3	4	7
		%	4,3%	3,0%	3,5%
	bireysel kabiliyetler	N	5	6	11
		%	7,2%	4,5%	5,4%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	11	16	27
		%	15,9%	12,0%	13,4%
	okula ve derslere karşı ilgi	N	10	15	25
		%	14,5%	11,3%	12,4%
	kitap okuma alışkanlığı	N	4	8	12
		%	5,8%	6,0%	5,9%

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-1'de incelenmiştir.

Buna göre kadın öğretmenlerin (%21) i psikolojik sorunları, (%4) ü duygusal sorunları, (%15) i ders çalışma alışkanlığını, (% 10) u kendine güven duygusunu, (% 4) ü ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%7) si bireysel kabiliyetleri, (%15) i ders

çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%14)ü okula ve derslere karşı ilgi ve (%5) i kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek öğretmenlerin (%16) sı psikolojik sorunları, (%8) i duygusal sorunları, (%18) i ders çalışma alışkanlığını, (% 18) i kendine güven duygusunu, (% 3) ü ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%4)ü bireysel kabiliyetleri, (%12) si ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%11) i okula ve derslere karşı ilgi ve (%6)i kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında duygusal sorunların (%18), ders çalışma alışkanlığının (%17) ve kendine güven duygusunun (% 15) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.2. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-2

Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğretmen branşları				Toplam
		sınıf öğretmeni	sosyal bilgiler	fen bilgiler	güzel sanatlar	
öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N 20	8	3	6	37
	%	19,2%	15,7%	12,0%	27,3%	18,3%
	duygusal sorunlar	N 9	3	2		14
	%	8,7%	5,9%	8,0%		6,9%
	ders çalışma alışkanlığı	N 18	8	2	7	35
	%	17,3%	15,7%	8,0%	31,8%	17,3%
	kendine güven duygusu	N 19	8	3	2	32
	%	18,3%	15,7%	12,0%	9,1%	15,8%
	ergenlik dönemine girme	N 2	3	1	1	7
	%	1,9%	5,9%	4,0%	4,5%	3,5%
	bireysel kabiliyetler	N 3	4	3	1	11
	%	2,9%	7,8%	12,0%	4,5%	5,4%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N 12	6	6	3	27
	%	11,5%	11,8%	24,0%	13,6%	13,4%
	okula ve derslere karşı ilgi	N 12	6	5	2	25
	%	11,5%	11,8%	20,0%	9,1%	12,4%
	kitap okuma alışkanlığı	N 8	4			12
	%	7,7%	7,8%			5,9%

Öğretmenlerin branşlarına göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-2’de incelenmiştir.

Buna göre sınıf öğretmenlerinin (%19) u psikolojik sorunları, (%8) i duygusal sorunları, (%17) si ders çalışma alışkanlığını, (% 18) i kendine güven duygusunu, (% 1) i ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%2) si bireysel kabiliyetleri, (%11) i ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%11) i okula ve derslere karşı ilgi ve (%7) i kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

Sosyal bilimler öğretmenlerinin (%15) i psikolojik sorunları, (%5) i duygusal sorunları, (%15) i ders çalışma alışkanlığını, (% 15) i kendine güven duygusunu, (% 5) i ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%7) si bireysel kabiliyetleri, (%11) i ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%11) i okula ve derslere karşı ilgi ve (%4) ü kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

Fen bilimleri öğretmenlerin (%12) si psikolojik sorunları, (%8) i duygusal sorunları, (%8) i ders çalışma alışkanlığını, (% 12) si kendine güven duygusunu, (% 4) ü ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%12) si bireysel kabiliyetleri, (%24) ü ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%20) si okula ve derslere karşı ilgiyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görürken, Güzel Sanatlar öğretmenlerinin (%27) si psikolojik sorunları, (%31) i ders çalışma alışkanlığını, (% 9) u kendine güven duygusunu, (% 4) ü ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%4) ü bireysel kabiliyetleri, (%13) ü ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi ve (%9) u okula ve derslere karşı ilgiyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında duygusal sorunların (%18), ders çalışma alışkanlığının (%17) ve kendine güven duygusunun (% 15) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.3. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-3
Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğretmenlerin kıdemleri					Total
		1- 5 yıl	5-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21+	
öğrenciden psikolojik sorunlar kaynaklı nedenler	N	16	3	2	4	12	37
	%	21,9%	9,1%	9,5%	19,0%	22,2%	18,3%
duygusal sorunlar	N	3	1	2	3	5	14
	%	4,1%	3,0%	9,5%	14,3%	9,3%	6,9%
ders çalışma alışkanlığı	N	9	9	3	6	8	35
	%	12,3%	27,3%	14,3%	28,6%	14,8%	17,3%
kendine güven duygusu	N	11	7	4	2	8	32
	%	15,1%	21,2%	19,0%	9,5%	14,8%	15,8%
ergenlik dönemine girme	N	4		2		1	7
	%	5,5%		9,5%		1,9%	3,5%
bireysel kabiliyetler	N	5	3	1		2	11
	%	6,8%	9,1%	4,8%		3,7%	5,4%
ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	11	4	3	4	5	27
	%	15,1%	12,1%	14,3%	19,0%	9,3%	13,4%
okula ve derslere karşı ilgi	N	11	3	2	2	7	25
	%	15,1%	9,1%	9,5%	9,5%	13,0%	12,4%
kitap okuma alışkanlığı	N	3	3	1		5	12
	%	4,1%	9,1%	4,8%		9,3%	5,9%

Öğretmenlerin Kıdemlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-3'da incelenmiştir.

Buna göre; 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%21) i psikolojik sorunları, (%4) ü duygusal sorunları, (%12) si ders çalışma alışkanlığını, (% 15) si kendine güven duygusunu, (% 5) i ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%6) sı bireysel kabiliyetleri, (%15) i ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%15) i okula ve derslere karşı ilgi ve (%4) ü kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%9) u psikolojik sorunları, (%3) ü duygusal sorunları, (%27) si ders çalışma alışkanlığını, (% 21) i kendine güven duygusunu, (%9) u bireysel kabiliyetleri, (%12) si ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%9) u okula ve derslere karşı ilgi ve (%9) ü kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre 11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%9) u psikolojik sorunları, (%9) u duygusal sorunları, (%14) ü ders çalışma alışkanlığını, (% 19) u kendine güven duygusunu, (% 9) u ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%4) ü bireysel kabiliyetleri, (%14) ü ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%9) u okula ve derslere karşı ilgi ve (%4) ü kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre 19-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%19) u psikolojik sorunları, (%14) ü duygusal sorunları, (%28) i ders çalışma alışkanlığını, (% 9) u kendine güven duygusunu, (%19) u ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%9) u okula ve derslere karşı ilgiyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre 21+ kıdeme sahip öğretmenlerinin (%22) si psikolojik sorunları, (%9) u duygusal sorunları, (%14) ü ders çalışma alışkanlığını, (%14) ü kendine güven duygusunu, (% 1) i ergenlik dönemine ilişkin psikolojik durumu, (%3) ü bireysel kabiliyetleri, (%9) u ders çalışma stratejilerini bilip bilmemeyi, (%13)ü okula ve derslere karşı ilgi ve (%9) u kitap okuma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında duygusal sorunların (%18), ders çalışma alışkanlığının (%17) ve kendine güven duygusunun (% 15) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.4. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-4
Öğretmenlerin cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğretmen		Total
			kadın	erkek	
Okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N	15	45	60
	%		21,7%	33,8%	29,7%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N	7	15	22
	%		10,1%	11,3%	10,9%
	sınıf mevcutları	N	14	12	26
	%		20,3%	9,0%	12,9%
	okul aile ilişkisi	N	8	24	32
	%		11,6%	18,0%	15,8%
	sınıf içi iletişim	N	4	2	6
	%		5,8%	1,5%	3,0%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N	1	1	2
	%		1,4%	,8%	1,0%
	okul disiplini	N	1	10	11
	%		1,4%	7,5%	5,4%
okullarda verilen eğitim kalitesi	N	11	17	28	
%		15,9%	12,8%	13,9%	
okulun bulunduğu çevre	N	8	7	15	
%		11,6%	5,3%	7,4%	

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-4'de incelenmiştir.

Buna göre kadın öğretmenlerin (%21)i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%10) u araç-gereçlerin yetersizliğini, (%20) si sınıf mevcutlarını, (% 11) i okul aile ilişkisini, (%5) i sınıf içi iletişimi, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%1) i okul disiplinini, (%15) i okulda verilen eğitim kalitesini, (%11) i okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek öğretmenlerin (%33) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%11) i araç-gereçlerin yetersizliğini, (%9) u sınıf mevcutlarını, (% 18) i okul aile ilişkisini, (%1) i sınıf içi iletişimi, (%7) si okul disiplinini, (%12) si okulda verilen eğitim kalitesini ve (%5) i okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında okulların donanım ve fiziki yapısının (%29), okul aile ilişkisinin (%17) ve sınıf mevcutlarının (%15) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.5. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-5

Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğretmen branşları				Toplam
		sınıf öğretmeni	sosyal bilgiler	fen bilgiler	güzel sanatlar	
Okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 33	15	4	8	60
		% 31,7%	33	16,0%	36,4%	29,7%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 12	4	2	4	22
		% 11,5%	7,8%	8,0%	18,2%	10,9%
	sınıf mevcutları	N 9	6	6	5	26
		% 8,7%	11,8%	24,0%	22,7%	12,9%
	okul aile ilişkisi	N 17	7	4	4	32
		% 16,3%	13,7%	16,0%	18,2%	15,8%
	sınıf içi iletişim	N 5	1			6
		% 4,8%	2,0%			3,0%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 1		1		2
		% 1,0%		4,0%		1,0%
	okul disiplini	N 5	4	2		11
		% 4,8%	7,8%	8,0%		5,4%
okullarda verilen eğitim kalitesi	N 15	9	4		28	
	% 14,4%	17,6%	16,0%		13,9%	
okulun bulunduğu çevre	N 7	5	2	1	15	
	% 6,7%	9,8%	8,0%	4,5%	7,4%	

Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-5'de incelenmiştir.

Buna göre sınıf öğretmenlerin (%31)i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%11) i araç-gereçlerin yetersizliğini, (%8) i sınıf mevcutlarını, (% 16) sı okul aile ilişkisini, (%4) ü sınıf içi iletişimi, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%4) ü okul disiplinini, (%14) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%6) sı okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Sosyal bilimler öğretmenlerinin (%33) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%7) si araç-gereçlerin yetersizliğini, (%11) i sınıf mevcutlarını, (% 13) ü okul aile ilişkisini, (%2) si sınıf içi iletişimi, (%7) si okul disiplinini, (%17) si okulda verilen eğitim kalitesini ve (%9) u okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Fen bilimleri öğretmenlerinin (%16) sı okulların donanım ve fiziki yapısını, (%8) i araç-gereçlerin yetersizliğini, (%24) ü sınıf mevcutlarını, (% 16) sı okul aile ilişkisini, (%4) ü okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%8) i okul disiplinini, (%16) sı okulda verilen eğitim kalitesini ve (%8) i okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Güzel Sanatlar öğretmenlerinin (%36) sı okulların donanım ve fiziki yapısını, (%18) i araç-gereçlerin yetersizliğini, (%22) si sınıf mevcutlarını, (% 18) i okul aile ilişkisini, ve (%4) ü okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında okulların donanım ve fiziki yapısının (%29), okul aile ilişkisinin (%15) ve okullarda verilen eğitim kalitesin (% 13) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.6. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-6
Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğretmen kıdemleri					Total
		1-5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21+	
Okuldan kaynaklı faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 20	8	8	3	21	60
	%	27,4%	24,2%	38,1%	14,3%	38,9%	29,7%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 7	3		5	7	22
	%	9,6%	9,1%		23,8%	13,0%	10,9%
	sınıf mevcutları	N 10	5	7	1	3	26
	%	13,7%	15,2%	33,3%	4,8%	5,6%	12,9%
	okul aile ilişkisi	N 10	5	3	4	10	32
	%	13,7%	15,2%	14,3%	19,0%	18,5%	15,8%
	sınıf içi iletişim	N 4				2	6
	%	5,5%				3,7%	3,0%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 1				1	2
	%	1,4%				1,9%	1,0%
	okul disiplini	N 3	3		1	4	11
	%	4,1%	9,1%		4,8%	7,4%	5,4%
okullarda verilen eğitim kalitesi	N 12	6	2	5	3	28	
%	16,4%	18,2%	9,5%	23,8%	5,6%	13,9%	
okulun bulunduğu çevre	N 6	3	1	2	3	15	
%	8,2%	9,1%	4,8%	9,5%	5,6%	7,4%	

Öğretmenlerin kıdemlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-6'da incelenmiştir.

Buna göre 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%27) si okulların donanım ve fiziki yapısını, (%9) u araç-gereçlerin yetersizliğini, (%13) ü sınıf mevcutlarını, (% 13) ü okul aile ilişkisini, (%5) i sınıf içi iletişimi, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını (%4) ü okul disiplinini, (%16) sı okulda verilen eğitim kalitesini, (%8) i okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%24) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%9) u araç-gereçlerin yetersizliğini, (%15) i sınıf mevcutlarını, (% 15) i okul aile ilişkisini, (%9) ü okul disiplinini, (%18) i okulda verilen eğitim kalitesini, (%9) u okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktör olarak görmektedir.

11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%38) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%33) ü sınıf mevcutlarını, (% 14) ü okul aile ilişkisini, (%9) u okulda verilen eğitim kalitesini, (%4) ü okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%14) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%23) ü araç-gereçlerin yetersizliğini, (%4) ü sınıf mevcutlarını, (% 19) u okul aile ilişkisini, (%4) ü okul disiplinini, (%23) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%9) u okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

21+ yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%38) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%13) ü araç-gereçlerin yetersizliğini, (%5) i sınıf mevcutlarını, (% 18) i okul aile ilişkisini, (%3) ü sınıf içi iletişimi, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%7) si okul disiplinini, (%5) i okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i okulun bulunduğu çevreyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında okulların donanım ve fiziki yapısının (%29), okul aile ilişkisinin (%15) ve okullarda verilen eğitim kalitesinin (% 13) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.7. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV -7
Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğretmen		Toplam
			kadın	erkek	
Aileden kaynaklanan faktörler	anne baba tutumu	N	28	46	74
		%	40,6%	34,6%	36,6%
	ailelerin ekonomik durumu	N	10	31	41
		%	14,5%	23,3%	20,3%
	aile içi sorunlar	N	10	18	28
		%	14,5%	13,5%	13,9%
	çocuklar arası ayrım	N		2	2
		%		1,5%	1,0%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	5	12	17
		%	7,2%	9,0%	8,4%
	ailenin kültür seviyesi	N	10	12	22
		%	14,5%	9,0%	10,9%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemesi	N	3	3	6
		%	4,3%	2,3%	3,0%
aile içi iletişim	N	2	2	4	
	%	2,9%	1,5%	2,0%	
ailenin eğitime bakış açısı	N	1	7	8	
	%	1,4%	5,3%	4,0%	

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-7'da incelenmiştir.

Buna göre kadın öğretmenlerin (%40) ı anne baba tutumunu (%14) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%14) aile içi sorunları, (% 7) si anne babanın eğitim seviyesini, (%14) ü ailenin kültür seviyesini, (%4) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%2) si aile içi iletişimi, (%1) i ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken. Erkek öğretmenlerin (%34) ü anne baba tutumunu, (%23) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%13) ü aile içi sorunları, (%1) i çocuklar arası ayrımı, (% 9) u anne babanın eğitim seviyesini, (%9) u ailenin kültür seviyesini, (%2) si velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%1) i aile içi iletişimi, (%5) i ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında anne baba tutumu (%36), ailenin ekonomik durumu (%20) ve aile içi sorunlar (%13) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.8. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-8
Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		N	Öğretmen branşları				Toplam
			sınıf öğretmeni	sosyal bilgiler	fen bilgiler	güzel sanatlar	
Aileden kaynaklanan faktörler	anne baba tutumu	N	32	18	12	12	74
		%	30,8%	35,3%	48,0%	54,5%	36,6%
	ailelerin ekonomik durumu	N	24	13	2	2	41
		%	23,1%	25,5%	8,0%	9,1%	20,3%
	aile içi sorunlar	N	18	5	2	3	28
		%	17,3%	9,8%	8,0%	13,6%	13,9%
	çocuklar arası ayırım	N	1		1		2
		%	1,0%		4,0%		1,0%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	9	1	5	2	17
		%	8,7%	2,0%	20,0%	9,1%	8,4%
	ailenin kültür seviyesi	N	13	7	2		22
		%	12,5%	13,7%	8,0%		10,9%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemel	N	3	1	1	1	6
		%	2,9%	2,0%	4,0%	4,5%	3,0%
	aile içi iletişim	N	2	1		1	4
		%	1,9%	2,0%		4,5%	2,0%
	ailenin eğitime bakış açısı	N	2	5		1	8
		%	1,9%	9,8%		4,5%	4,0%

Öğretmenlerin branşlarına göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-8'da incelenmiştir.

Buna göre sınıf öğretmenlerin (%30) u anne baba tutumunu, (%24) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%17) si aile içi sorunları, (%1) i çocuklar arası ayırımı, (% 8) i anne babanın eğitim seviyesini, (%12) si ailenin kültür seviyesini, (%2) si velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%1) i aile içi iletişimi, (%1) i ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmekteyler.

Sosyal bilimler öğretmenlerin (%35) i anne baba tutumunu, (%25) i ailelerin ekonomik durumunu, (%9) u aile içi sorunları, (% 2) si anne babanın eğitim seviyesini, (%13) ü ailenin kültür seviyesini, (%2) si velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%2) si aile içi iletişimi, (%9) u ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Fen Bilimleri öğretmenlerin (%48) i anne baba tutumunu, (%8) i ailelerin ekonomik durumunu, (%8) i aile içi sorunları, (%4) ü çocuklar arası ayrımı, (% 20) si anne babanın eğitim seviyesini, (%8) i ailenin kültür seviyesini, (%4) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedirler.

Güzel Sanatlar öğretmenlerin (%54) ü anne baba tutumunu, (%9) u ailelerin ekonomik durumunu, (%13) ü aile içi sorunları, (% 9) u anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%4) ü aile içi iletişimi, (%4) ü ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedirler.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında anne baba tutumu (%36), ailenin ekonomik durumu (%20) ve aile içi sorunlar (%13) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.9. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-9
Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			KIDEM					Toplam
			- 5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21+	
Aileden kaynaklı faktörler	anne baba tutumu	N	28	16	10	7	13	74
		%	38,4%	48,5%	47,6%	33,3%	24,1%	36,6%
	ailelerin ekonomik durumu	N	13	8	4	2	14	41
		%	17,8%	24,2%	19,0%	9,5%	25,9%	20,3%
	aile içi sorunlar	N	7	2	3	5	11	28
		%	9,6%	6,1%	14,3%	23,8%	20,4%	13,9%
	çocuklar arası ayrışma	N					2	2
		%					3,7%	1,0%
	anne babanın eğitim seviyesi	N	5	4	4	1	3	17
		%	6,8%	12,1%	19,0%	4,8%	5,6%	8,4%
ailenin kültür seviyesi	N	8	3		4	7	22	
	%	11,0%	9,1%		19,0%	13,0%	10,9%	
velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip etmemeleri	N	3			1	2	6	
	%	4,1%			4,8%	3,7%	3,0%	
aile içi iletişim	N	3				1	4	
	%	4,1%				1,9%	2,0%	
ailenin eğitime bakış açısı	N	6			1	1	8	
	%	8,2%			4,8%	1,9%	4,0%	

Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-9'da incelenmiştir.

Buna göre 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%38) i anne baba tutumunu, (%17) si ailelerin ekonomik durumunu, (%9) u aile içi sorunları, (%6) sı anne babanın eğitim seviyesini, (%11) i ailenin kültür seviyesini, (%4) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip etmemelerini, (%4) ü aile içi iletişimi, (%8) i ailenin eğitime bakış açısını, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%48) i anne baba tutumunu, (%24) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%6) sı aile içi sorunları, (%12) si anne babanın eğitim seviyesini, (%9) u ailenin kültür seviyesini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

10-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%47) si anne baba tutumunu, (%19) u ailelerin ekonomik durumunu, (%14) ü aile içi sorunları, (%19) u anne babanın eğitim seviyesini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%33) ü anne baba tutumunu, (%9) u ailelerin ekonomik durumunu, (%23) ü aile içi sorunları, (%4) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%19) u ailenin kültür seviyesini, (%13) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%4) ü ailenin eğitime bakış açısını, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

21+ yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%24) ü anne baba tutumunu (%25) i ailelerin ekonomik durumunu, (%20) si aile içi sorunları, (%3) ü çocuklar arası ayrımı, (%5) i anne babanın eğitim seviyesini, (%13) i ailenin kültür seviyesini, (%3) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, (%1) i aile içi iletişimi, (%1) i ailenin eğitime bakış açısını, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında anne baba tutumu (%36), ailenin ekonomik durumu (%20) ve aile içi sorunlar (%13) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.10. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-10
Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğretmen		Toplam	
		kadın	erkek		
öğretmenden kaynaklanan faktörler	öğretmen tutumları	N	16	37	53
		%	23,2%	27,8%	26,2%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	14	22	36
		%	20,3%	16,5%	17,8%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	13	29	42
		%	18,8%	21,8%	20,8%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N	4	10	14
		%	5,8%	7,5%	6,9%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N	2	3	5
		%	2,9%	2,3%	2,5%
	öğretmenlerin kişisel sorunları	N		5	5
		%		3,8%	2,5%
	öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N	8	9	17
		%	11,6%	6,8%	8,4%
	öğretmenlerin iletişim becerileri	N	6	4	10
		%	8,7%	3,0%	5,0%
öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N	2	6	8	
	%	2,9%	4,5%	4,0%	
öğretmenlerin meslek hedefleri	N		4	4	
	%		3,0%	2,0%	
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N	4	4	8	
	%	5,8%	3,0%	4,0%	

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-10'da incelenmiştir.

Buna göre kadın öğretmenlerin (%23) ü öğretmen tutumlarını, (%20) si öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%18) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%5) i öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%11) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%8) i öğretmenlerin iletişim yeterlilik düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin mesleki tecrübelerini ve (%5) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir. Bunun yanında erkek öğretmenlerin (%27) si öğretmen tutumlarını, (%16) si öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%21) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%7) si

öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%3) ü öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%6) sı öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin iletişim yeterlilik düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerini, (%3) ü öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını ve (%3) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında öğretmen tutumları (%26), öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini (%20) ve öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeyleri (%17) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.11. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-11
Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	öğretmen branşları				Toplam
	sınıf öğretmeni	sosyal bilgiler	fen bilgiler	güzel sanatlar	
öğretmenden kaynaklanan faktörler					
öğretmen tutumları	N 32	N 12	N 6	N 3	N 53
	% 30,8%	% 23,5%	% 24,0%	% 13,6%	% 26,2%
öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N 17	N 8	N 7	N 4	N 36
	% 16,3%	% 15,7%	% 28,0%	% 18,2%	% 17,8%
öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N 22	N 12	N 4	N 4	N 42
	% 21,2%	% 23,5%	% 16,0%	% 18,2%	% 20,8%
öğretmenlerin ders hazırlıkları	N 7	N 3	N 1	N 3	N 14
	% 6,7%	% 5,9%	% 4,0%	% 13,6%	% 6,9%
öğretmenlerin konuşma hızları	N 3	N 1		N 1	N 5
	% 2,9%	% 2,0%		% 4,5%	% 2,5%
öğretmenlerin kişisel sorunları	N 4		N 1		N 5
	% 3,8%		% 4,0%		% 2,5%
öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N 10	N 3		N 4	N 17
	% 9,6%	% 5,9%		% 18,2%	% 8,4%
öğretmenlerin iletişim becerileri	N 3	N 5		N 2	N 10
	% 2,9%	% 9,8%		% 9,1%	% 5,0%
öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N 2	N 3	N 3		N 8
	% 1,9%	% 5,9%	% 12,0%		% 4,0%
öğretmenlerin meslek hedefleri	N 2	N 1	N 1		N 4
	% 1,9%	% 2,0%	% 4,0%		% 2,0%
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N 2	N 3	N 2	N 1	N 8
	% 1,9%	% 5,9%	% 8,0%	% 4,5%	% 4,0%

Öğretmenlerin branşlarına göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenlerden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-11'de incelenmiştir.

Buna göre sınıf öğretmenlerinin (%30) u öğretmen tutumlarını, (%16) sı öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%21) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%6) sı öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%3) ü öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%9) u öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%1) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerini, (%1) i öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını ve (%1) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, Sosyal Bilimler Öğretmenlerinin (%23) ü öğretmen tutumlarını, (%15) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%23) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%5) i öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%9) u öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%5) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerini, (%2) si öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını ve (%5) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir. Yine tabloda Fen Bilimleri Öğretmenleri (%24) ü öğretmen tutumlarını (%28) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%16) sı öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%4) ü öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%12) si öğretmenlerin mesleki tecrübelerini, (%4) ü öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını ve (%8) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir. Güzel Sanatlar öğretmenlerinin (%13) ü öğretmen tutumlarını (%18) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%18) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%13) ü öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%18) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%9) u öğretmenlerin iletişim becerilerini, ve (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında öğretmen tutumları (%26), öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini (%20) ve öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeyleri (%17) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.12. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-12
Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğretmen kıdemleri					Toplam
			- 5 yıl	5-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21+	
öğretmende kaynaklanan faktörler	öğretmen tutumları	N	19	8	7	6	13	53
		%	26,0%	24,2%	33,3%	28,6%	24,1%	26,2%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	16	4	3	3	10	36
		%	21,9%	12,1%	14,3%	14,3%	18,5%	17,8%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	12	7	3	5	15	42
		%	16,4%	21,2%	14,3%	23,8%	27,8%	20,8%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N	5	4	1	1	3	14
		%	6,8%	12,1%	4,8%	4,8%	5,6%	6,9%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N		1	1	1	2	5
		%		3,0%	4,8%	4,8%	3,7%	2,5%
	öğretmenlerin kişisel sorunları	N	1			1	3	5
		%	1,4%			4,8%	5,6%	2,5%
	öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulamaları	N	4	2	4	3	4	17
		%	5,5%	6,1%	19,0%	14,3%	7,4%	8,4%
öğretmenlerin iletişim becerileri	N	7	1	2			10	
	%	9,6%	3,0%	9,5%			5,0%	
öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N	3	3			2	8	
	%	4,1%	9,1%			3,7%	4,0%	
öğretmenlerin meslek hedefleri	N		3			1	4	
	%		9,1%			1,9%	2,0%	
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N	6			1	1	8	
	%	8,2%			4,8%	1,9%	4,0%	

Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-12'de incelenmiştir.

Buna göre 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin, (%26) sı öğretmen tutumlarını, (%21) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%16) sı öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%6) sı öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%5) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri

uygulama düzeylerini, (%9) u öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%4) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerini ve (%8) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%24) ü öğretmen tutumlarını, (%12) si öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%21) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%12) si öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%6) sı öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%9) u öğretmenlerin mesleki tecrübelerini ve (%9) u öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%24) ü öğretmen tutumlarını, (%18) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%14) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%4) ü öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%19) u öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%9) u öğretmenlerin iletişim becerilerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%28) si öğretmen tutumlarını, (%14) ü öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%23) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%4) ü öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%4) ü öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%14) ü öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, ve (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, 21+ kıdeme sahip öğretmenlerinin (%24) ü öğretmen tutumlarını, (%18) i öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeylerini, (%27) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%5) i öğretmenlerin derse hazırlık düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin kişisel sorunlarını, (%7) si öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulama düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerini, (%1) i öğretmenlerin mesleki hedeflerinin olup olmasını ve (%1) i öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ayrıca toplam bulgulara bakıldığında öğretmen tutumları (%26), öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilemediklerini, (%20) ve öğretmenlerin akademik yeterlilik düzeyleri, (%17) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.13. Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-13

Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğretmen		Toplam
			kadın	erkek	
sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N	36	64	100
		%	52,2%	48,1%	49,5%
	öğretim metod ve teknikleri	N	7	19	26
		%	10,1%	14,3%	12,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N	7	27	34
		%	10,1%	20,3%	16,8%
	program yoğunluğu	N	6	10	16
		%	8,7%	7,5%	7,9%
	ezbere dayalı öğretim	N	6	10	16
		%	8,7%	7,5%	7,9%
	sınav sistemi	N	5	1	6
		%	7,2%	,8%	3,0%
her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N	1	1	2	
	%	1,4%	,8%	1,0%	
derslere branş dışı öğretmenler girmesi	N	1	1	2	
	%	1,4%	,8%	1,0%	

Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre ilköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-13'da incelenmiştir.

Buna göre kadın öğretmenlerin (%52) si sınıf geçme sistemini, (%10) u öğretim metod ve tekniklerin yetersizliğini, (%10) u araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%8) i uygulanan programın yoğunluğunu, (%8) i ezbere dayalı öğretimi (%7) si var olan sınav sistemini, (%1) i her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini ve (%1) i derslere branş dışı öğretmenlerin girmesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, erkek öğretmenlerin (%48) i sınıf geçme sistemini, (%14) ü öğretim metod ve tekniklerin yetersizliğini, (%20) si araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%7) si uygulanan programın yoğunluğunu, (%7) si ezbere dayalı öğretimi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam bulgulara bakıldığında sınıf geçme sistemi (%49), araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmaması (%16) öğretim metot ve tekniklerin yetersizliği (%12) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.14. Öğretmenlerin branşlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-14

Öğretmenlerin Branşlarına Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğretmen branşları				Toplam
			sınıf öğretmeni	sosyal bilgiler	fen bilgiler	güzel sanatlar	
sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N	50	24	14	12	100
		%	48,1%	47,1%	56,0%	54,5%	49,5%
	öğretim metot ve teknikleri	N	11	9	2	4	26
		%	10,6%	17,6%	8,0%	18,2%	12,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N	22	8	2	2	34
		%	21,2%	15,7%	8,0%	9,1%	16,8%
	program yoğunluğu	N	7	4	4	1	16
		%	6,7%	7,8%	16,0%	4,5%	7,9%
	ezbere dayalı öğretim	N	7	4	2	3	16
		%	6,7%	7,8%	8,0%	13,6%	7,9%
sınav sistemi	N	4	1	1		6	
	%	3,8%	2,0%	4,0%		3,0%	
her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N	2				2	
	%	1,9%				1,0%	
derslere branş dışı öğretmenler girmesi	N	1	1			2	
	%	1,0%	2,0%			1,0%	

Öğretmenlerin branşlarına göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-14'da incelenmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin (%48) i sınıf geçme sistemini, (%10) u öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%21) i araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%6) sı uygulanan programın yoğunluğunu, (%6) sı ezbere dayalı öğretimi, (%3) ü var olan sınav sistemini, (%1) i her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini ve (%1) i derslere branş dışı öğretmenlerin girmesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, Sosyal Bilimler Öğretmenleri (%47) si sınıf geçme sistemini, (%17) si öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%15) i araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%7) si uygulanan programın yoğunluğunu, (%7) si ezbere dayalı öğretimi, (%2) si var olan sınav sistemini ve (%2) si derslere branş dışı

öğretmenlerin girmesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir. Bunun yanında Fen Bilimleri Öğretmenlerinin (%56) sı sınıf geçme sistemini, (%8) i öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%8) i araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%16) sı uygulanan programın yoğunluğunu, (%8) i ezbere dayalı öğretimi ve (%4) ü var olan sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir. Tablo 17 de Güzel Sanatlar Öğretmenlerinin (%54) ü sınıf geçme sistemini, (%18) i öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%9) u araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamasını, (%4) ü uygulanan programın yoğunluğunu ve (%13) ü ezbere dayalı öğretimi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam bulgulara bakıldığında sınıf geçme sistemi (%49), araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmaması (%16) öğretim metot ve tekniklerin yetersizliği (%12) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

1.15. Öğretmenlerin kıdemlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo IV-15
Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	öğretmen kıdemleri					Toplam	
	- 5 yıl	6-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	21+		
sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N 33	10	12	11	34	100
	%	45,2%	30,3%	57,1%	52,4%	63,0%	49,5%
öğretim metot ve teknikleri	N	11	7	2	2	4	26
	%	15,1%	21,2%	9,5%	9,5%	7,4%	12,9%
araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N	9	7	3	5	10	34
	%	12,3%	21,2%	14,3%	23,8%	18,5%	16,8%
program yoğunluğu	N	8	3	2		3	16
	%	11,0%	9,1%	9,5%		5,6%	7,9%
ezbere dayalı öğretim	N	6	4	2	2	2	16
	%	8,2%	12,1%	9,5%	9,5%	3,7%	7,9%
sınav sistemi	N	4			1	1	6
	%	5,5%			4,8%	1,9%	3,0%
her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N		2				2
	%		6,1%				1,0%
derslere branş dışı öğretmenler girmesi	N	2					2
	%	2,7%					1,0%

Öğretmenlerin kıdemlerine göre İlköğretim İkinci Kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo IV-15'da incelenmiştir.

Tablo IV-15 incelendiğinde 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerinin (%45) i sınıf geçme sistemini, (%15) i öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%12) si araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı, (%11) i uygulanan programın yoğunluğunu, (%8) i ezbere dayalı öğretimi, (%5) i var olan sınav sistemini ve (%2) si derslere branş dışı öğretmenlerin girmesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken, 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%30) u sınıf geçme sistemini, (%21) i öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%21) i araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı, (%9) u uygulanan programın yoğunluğunu, (%12) si ezbere dayalı öğretimi ve (%6) si her derste öğrencilerden aynı başarının öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

11-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%57) si sınıf geçme sistemini, (%9) u öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%14) ü araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı, (%9) u uygulanan programın yoğunluğunu ve (%9) u ezbere dayalı öğretimi ve öğrenci başarısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

16-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin (%52) si sınıf geçme sistemini, (%9) u öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%23) ü araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı, (%9) u ezbere dayalı öğretimi ve (%4) ü her derste öğrencilerden aynı başarının öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

20+ yıl kıdeme sahip öğretmenlerden (%63) ü sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metot ve tekniklerin yetersizliğini, (%18) i araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı, (%5) i program yoğunluğunu uygulanan programın yoğunluğunu, (%3) ü ezbere dayalı öğretimi (%1) i var olan sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam bulgulara bakıldığında sınıf geçme sistemi (%49), araştırma ve uygulamaya yönelik bir eğitimin olmamayı (%16) öğretim metot ve tekniklerin yetersizliği (%12) ile öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2. Öğrenciler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.

2.1. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-1
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğrenci		Toplam
			kız	erkek	
öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	39	47	86
		%	19,5%	36,2%	26,1%
cinsiyet		N	17	5	22
		%	8,5%	3,8%	6,7%
duygusal sorunlar		N	49	39	88
		%	24,5%	30,0%	26,7%
hastalıklar		N	4		4
		%	2,0%		1,2%
ders çalışma alışkanlığı		N	23	9	32
		%	11,5%	6,9%	9,7%
kendine güven duygusu		N	11	8	19
		%	5,5%	6,2%	5,8%
ergenlik dönemine girme		N	6	4	10
		%	3,0%	3,1%	3,0%
gelecek kaygısı		N	14	5	19
		%	7,0%	3,8%	5,8%
bireysel kabiliyetler		N	3		3
		%	1,5%		,9%
ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek		N	7	5	12
		%	3,5%	3,8%	3,6%
okula ve derslere karşı ilgi		N	8	4	12
		%	4,0%	3,1%	3,6%
kişisel özellikler		N	2	1	3
		%	1,0%	,8%	,9%
kitap okuma alışkanlığı		N	3		3
		%	1,5%		,9%
ailenin büyük çocuğu olmak		N	4		4
		%	2,0%		1,2%
paylaşılmayan sorunlar		N	7	2	9
		%	3,5%	1,5%	2,7%
okul dışında bir işte çalışma zorunluluğu		N	3	1	4
		%	1,5%	,8%	1,2%

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-1'da incelenmiştir.

Buna göre kız öğrencilerin (%19) u psikolojik sorunlarını, (%8) i cinsiyetini, (%24)ü duygusal sorunlarını, (%2) si hastalıkları, (%11) i ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%5) i kendine güven duygusunu, (%3) ü ergenlik dönemine girmeyi, (%7) si gelecek kaygısının varlığını, (%1) i bireysel kabiliyetleri, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%4) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i kişisel özellikleri, (%1) i kitap okuma alışkanlığının olmayışını, (%2) si ailenin büyük çocuğu olmayı, (%3) ü paylaşılamayan sorunlarını ve (%1) okul dışında bir işte çalışma zorunluluğunu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında tablo 19 da erkek öğrenciler (%36) sı psikolojik sorunlarını, (%3) ü cinsiyetini, (%30) u duygusal sorunlarını, (%6) sı ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%3) ü ergenlik dönemine girmeyi, (%3) ü gelecek kaygısının varlığını, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%3) ü okula ve derslere karşı ilgiyi ve (%1) i paylaşılamayan sorunlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplama bakıldığında psikolojik sorunlar(%26) ve duygusal sorunlar (%26) ile dikkat çekmektedir.

2.2. Öğrencilerin okudukları okul türüne göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-2
Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		N	okul türü		Toplam
			devlet	özel	
öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	73	13	86
		%	26,3%	25,0%	26,1%
	cinsiyet	N	19	3	22
		%	6,8%	5,8%	6,7%
	duygusal sorunlar	N	73	15	88
		%	26,3%	28,8%	26,7%
	hastalıklar	N	4		4
		%	1,4%		1,2%
	ders çalışma alışkanlığı	N	23	9	32
		%	8,3%	17,3%	9,7%
	kendine güven duygusu	N	17	2	19
		%	6,1%	3,8%	5,8%
	ergenlik dönemine girme	N	10		10
		%	3,6%		3,0%
	gelecek kaygısı	N	16	3	19
		%	5,8%	5,8%	5,8%
	bireysel kabiliyetler	N	3		3
		%	1,1%		,9%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	10	2	12
		%	3,6%	3,8%	3,6%
	okula ve derslere karşı ilgi	N	11	1	12
		%	4,0%	1,9%	3,6%
	kişisel özellikler	N	2	1	3
		%	,7%	1,9%	,9%
	kitap okuma alışkanlığı	N	2	1	3
		%	,7%	1,9%	,9%
	ailenin büyük çocuğu olmak	N	3	1	4
		%	1,1%	1,9%	1,2%
	paylaşılmayan sorunlar	N	9		9
		%	3,2%		2,7%
	okul dışında bir işte çalışma zorunluluğu	N	3	1	4
		%	1,1%	1,9%	1,2%

Öğrencilerin okul türlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-2'de incelenmiştir.

Buna göre devlet okulu öğrencilerinin, (%26) sı psikolojik sorunlarını, (%6) sı cinsiyetini, (%26) sı duygusal sorunlarını, (%1) i hastalıkları, (%8) i ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%3) ü ergenlik dönemine

girmeyi, (%5) i gelecek kaygısının varlığını, (%1) i bireysel kabiliyetleri, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%4) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i ailenin büyük çocuğu olmayı, (%3) ü paylaşılamayan sorunlarını ve (%1) okul dışında bir işte çalışma zorunluluğunu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Özel okul öğrencilerinin (%25) i psikolojik sorunlarını, (%5) i cinsiyetini, (%28) i duygusal sorunlarını, (%17) si ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%3) ü kendine güven duygusunu, (%5) i gelecek kaygısının varlığını, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%1) i okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i ailenin büyük çocuğu olmayı ve (%1) okul dışında bir işte çalışma zorunluluğunu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplama bakıldığında (%26) ile psikolojik sorunlar ve (%26) ile duygusal sorunlar öğrenci başarısını etkileyen zihinsel olmayan faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.3. Öğrencilerin sınıf düzeylerine türüne göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-3

Öğrencilerin Sınıf düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			sınıf düzeyi			Toplam
			6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf	
Öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	20	40	26	86
		%	23,3%	27,4%	26,5%	26,1%
	cinsiyet	N	6	8	8	22
		%	7,0%	5,5%	8,2%	6,7%
	duygusal sorunlar	N	24	38	26	88
		%	27,9%	26,0%	26,5%	26,7%
	hastalıklar	N	3	1		4
		%	3,5%	,7%		1,2%
	ders çalışma alışkanlığı	N	11	13	8	32
		%	12,8%	8,9%	8,2%	9,7%
	kendine güven duygusu	N	4	11	4	19
		%	4,7%	7,5%	4,1%	5,8%
	ergenlik dönemine girme	N	2	3	5	10
		%	2,3%	2,1%	5,1%	3,0%
	gelecek kaygısı	N	2	10	7	19
		%	2,3%	6,8%	7,1%	5,8%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	1	7	4	12
		%	1,2%	4,8%	4,1%	3,6%
	okula ve derslere karşı ilgi	N	4	5	3	12
		%	4,7%	3,4%	3,1%	3,6%
	paylaşılmayan sorunlar	N	1	6	2	9
		%	1,2%	4,1%	2,0%	2,7%
	okul dışında bir işte çalışma zorunluluğu	N	2	2		4
		%	2,3%	1,4%		1,2%

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-3'de incelenmiştir.

Buna göre 6.sınıf öğrencilerinin (%23) ü psikolojik sorunlarını, (%7) si cinsiyetini, (%27) si duygusal sorunlarını, (%3) ü hastalıkları, (%12) si ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%4) ü kendine güven duygusunu, (%2) si ergenlik dönemine girmeyi, (%2) si gelecek kaygısının varlığını, (%1) i ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%4) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i paylaşılmayan sorunlarını ve (%2) si okul dışında bir işte çalışma zorunluluğunu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

7.sınıf öğrencilerinin (%27) si psikolojik sorunlarını, (%5) i cinsiyetini, (%26) sı duygusal sorunlarını, (%8) i ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%7) si kendine güven duygusunu, (%2) si ergenlik dönemine girmeyi, (%6) sı gelecek kaygısının varlığını, (%4) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%3) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%4) i paylaşılamayan sorunlarını ve (%1) i okul dışında bir işte çalışma zorunluluğunu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında 8.sınıf öğrencilerinin (%26) sı psikolojik sorunlarını, (%8) i cinsiyetini, (%26) sı duygusal sorunlarını, (%8) i ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%4) ü kendine güven duygusunu, (%5) i ergenlik dönemine girmeyi, (%7) si gelecek kaygısının varlığını, (%4) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%3) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%2) si i paylaşılamayan sorunlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplama bakıldığında (%26) ile psikolojik sorunlar ve (%26) ile duygusal sorunlar öğrenci başarısını etkileyen zihinsel olmayan faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.4. Öğrencilerin Akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-4

Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			akademik başarı düzeyi			Toplam
			düşük	orta	yüksek	
öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	12	56	18	86
		%	25,0%	26,3%	26,5%	26,1%
	cinsiyet	N	3	12	7	22
		%	6,3%	5,6%	10,3%	6,7%
	duygusal sorunlar	N	16	57	15	88
		%	33,3%	26,8%	22,1%	26,7%
	ders çalışma alışkanlığı	N	2	18	12	32
		%	4,2%	8,5%	17,6%	9,7%
	kendine güven duygusu	N	2	15	2	19
		%	4,2%	7,0%	2,9%	5,8%
	ergenlik dönemine girme	N	2	5	3	10
		%	4,2%	2,3%	4,4%	3,0%
	gelecek kaygısı	N	1	14	4	19
		%	2,1%	6,6%	5,9%	5,8%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	2	8	2	12
		%	4,2%	3,8%	2,9%	3,6%
	okula ve derslere karşı ilgi	N	2	9	1	12
		%	4,2%	4,2%	1,5%	3,6%
	kitap okuma alışkanlığı	N		2	1	3
		%		,9%	1,5%	,9%
	ailenin büyük çocuğu olmak	N	1	2	1	4
		%	2,1%	,9%	1,5%	1,2%
	paylaşılmayan sorunlar	N	2	7		9
		%	4,2%	3,3%		2,7%

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-4'de incelenmiştir.

Buna göre başarı düzeyi düşük öğrencilerin (%25) i psikolojik sorunlarını, (%5) i cinsiyetini, (%33) ü duygusal sorunlarını, (%4) ü ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%4) ü kendine güven duygusunu, (%4) ü ergenlik dönemine girmeyi, (%2) si gelecek kaygısının varlığını, (%4) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%4) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i ailenin büyük çocuğu olmayı ve (%3) ü paylaşılmasını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Başarı düzeyi orta öğrencilerin (%26) sı psikolojik sorunlarını, (%6) sı cinsiyetini, (%26) sı duygusal sorunları, (%8) i ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%7) si kendine güven duygusunu, (%2) si ergenlik dönemine girmeyi, (%6) sı gelecek kaygısının varlığını, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%4) ü okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i kitap okuma alışkanlığını, (%1) i ailenin büyük çocuğu olmayı ve (%3) ü paylaşılabilen sorunlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Başarı düzeyi yüksek öğrencilerin (%26) sı psikolojik sorunlarını, (%10) u cinsiyetini, (%22) si duygusal sorunları, (%17) si ders çalışma alışkanlığının olmamasını, (%2) si kendine güven duygusunu, (%4) ü ergenlik dönemine girmeyi, (%5) i gelecek kaygısının varlığını, (%2) si ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%1) i okula ve derslere karşı ilgiyi, (%1) i kitap okuma alışkanlığını ve (%1) i ailenin büyük çocuğu olmayı öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo V-4 de toplama bakıldığında psikolojik sorunlar(%26) ve duygusal sorunlar (%26) ile dikkat çekmektedir.

2.5. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-5
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler.

		öğrenci		Toplam
		kız	erkek	
okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 30	54	84
	%	15,0%	41,5%	25,5%
	okul temizliği	N 53	23	76
	%	26,5%	17,7%	23,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N 8	5	13
	%	4,0%	3,8%	3,9%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 6	11	17
	%	3,0%	8,5%	5,2%
	sınıf mevcutları	N 14	8	22
	%	7,0%	6,2%	6,7%
	okul aile ilişkisi	N 11	4	15
	%	5,5%	3,1%	4,5%
	rehberlik servisleri	N 6	2	8
	%	3,0%	1,5%	2,4%
	sınıf içi iletişim	N 9		9
	%	4,5%		2,7%
	sınıfın genel başarı düzeyi	N 3	2	5
	%	1,5%	1,5%	1,5%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 6	2	8
	%	3,0%	1,5%	2,4%
	okul disiplini	N 12	4	16
	%	6,0%	3,1%	4,8%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N 5	6	11
	%	2,5%	4,6%	3,3%
	sınıf ortamı	N 13	4	17
	%	6,5%	3,1%	5,2%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılması	N 18	4	22
	%	9,0%	3,1%	6,7%

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-5’de incelenmiştir.

Buna göre kız öğrencilerin (%15) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%26) si okul temizliğini, (%4) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%3) ü araç gereçlerin yetersizliğini, (%7) si sınıf mevcutlarını, (%5) i okul aile ilişkisini, (%3) ü rehberlik servislerinin olmamasını, (%4) ü sınıf içi iletişimi, (%1) i sınıfın genel başarı düzeyini, (%3) ü okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%6) si okul disiplini, (%2) si okulda verilen

eğitim kalitesini, (%6) sı sınıf ortamını ve (%9) u başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek öğrencilerinin (%41) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%17) si okul temizliğini, (%3) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%8) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%6) sı sınıf mevcutlarını, (%3) ü okul aile ilişkisini, (%1) i rehberlik servislerinin olmamasını, (%1) i sınıfın genel başarı düzeyini, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%3) ü okul disiplinini, (%4) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%3) ü sınıf ortamını ve (%3) ü başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam sonuçlara bakıldığında (%25) ile okulların donanım ve fiziki yapısı ve (%23) ile okul temizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.6. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-6

Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		okul türü		Toplam
		devlet	özel	
okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 71	13	84
	%	25,5%	25,0%	25,5%
	okul temizliği	N 70	6	76
	%	25,2%	11,5%	23,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N 9	4	13
	%	3,2%	7,7%	3,9%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 14	3	17
	%	5,0%	5,8%	5,2%
	sınıf mevcutları	N 15	7	22
	%	5,4%	13,5%	6,7%
	okul aile ilişkisi	N 14	1	15
	%	5,0%	1,9%	4,5%
	ikili ve normal öğretim	N 3	1	4
	%	1,1%	1,9%	1,2%
	rehberlik servisleri	N 6	2	8
	%	2,2%	3,8%	2,4%
	sınıf içi iletişim	N 8	1	9
	%	2,9%	1,9%	2,7%
	sınıfın genel başarı düzeyi	N 4	1	5
	%	1,4%	1,9%	1,5%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 8		8
	%	2,9%		2,4%
	okul disiplini	N 15	1	16
	%	5,4%	1,9%	4,8%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N 9	2	11
	%	3,2%	3,8%	3,3%
	sınıf ortamı	N 13	4	17
	%	4,7%	7,7%	5,2%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılması	N 17	5	22
	%	6,1%	9,6%	6,7%

Öğrencilerin eğitim gördükleri okul türüne göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-6'de incelenmiştir.

Buna göre devlet okulunda eğitim gören öğrencilerin (%25) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%25) i okul temizliğini, (%3) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%5) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%5) i sınıf mevcutlarını, (%5) i okul aile ilişkisini, (%1) i ikili ve normal öğretimi, (%2) si rehberlik servislerinin olmamasını, (%2) si sınıf içi iletişimi, (%1) i sınıfın genel başarı düzeyini, (%2) si okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%5) i

okul disiplinini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%4) ü sınıf ortamını ve (%6) sı başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre özel okullarda eğitim gören öğrencilerin (%25) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%11) i okul temizliğini, (%7) si sınıfın fiziksel özelliklerini, (%5) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%13) ü sınıf mevcutlarını, (%1) i okul aile ilişkisini, (%1) i ikili ve normal öğretimi, (%3) ü rehberlik servislerinin olmamasını, (%1) i sınıf içi iletişimi, (%1) i sınıfın genel başarı düzeyini, (%1) i okul disiplinini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini (%7) si sınıf ortamını ve (%9) u başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam sonuçlara bakıldığında (%25) ile okulların donanım ve fiziki yapısı ve (%23) ile okul temizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.7. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-7
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		sınıf düzeyi			Toplam
		6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf	
okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 18	38	28	84
	%	20,9%	26,0%	28,6%	25,5%
	okul temizliği	N 13	41	22	76
	%	15,1%	28,1%	22,4%	23,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N 5	6	2	13
	%	5,8%	4,1%	2,0%	3,9%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 3	7	7	17
	%	3,5%	4,8%	7,1%	5,2%
	sınıf mevcutları	N 6	11	5	22
	%	7,0%	7,5%	5,1%	6,7%
	okul aile ilişkisi	N 5	7	3	15
	%	5,8%	4,8%	3,1%	4,5%
	rehberlik servisleri	N 3	5		8
	%	3,5%	3,4%		2,4%
	sınıf içi iletişim	N 5		4	9
	%	5,8%		4,1%	2,7%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 1	2	5	8
	%	1,2%	1,4%	5,1%	2,4%
	okul disiplini	N 7	3	6	16
	%	8,1%	2,1%	6,1%	4,8%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N 3	5	3	11
	%	3,5%	3,4%	3,1%	3,3%
	sınıf ortamı	N 5	8	4	17
	%	5,8%	5,5%	4,1%	5,2%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılması	N 9	7	6	22
	%	10,5%	4,8%	6,1%	6,7%

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-7'de incelenmiştir.

Buna göre 6. sınıf öğrencilerinin (%20) si okulların donanım ve fiziki yapısını, (%15) i okul temizliğini, (%5) i sınıfın fiziksel özelliklerini, (%3) ü araç gereçlerin yetersizliğini, (%7) si sınıf mevcutlarını, (%5) i okul aile ilişkisini, (%3) ü rehberlik servislerinin olmamasını, (%5) i sınıf içi iletişimi, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%8) i okul disiplini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i sınıf ortamını ve (%10) su başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo V-7’de 7. sınıf öğrencilerinin (%26) sı okulların donanım ve fiziki yapısını, (%28) i okul temizliğini, (%4) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%4) ü araç gereçlerin yetersizliğini, (%7) si sınıf mevcutlarını, (%4) ü okul aile ilişkisini, (%3) ü rehberlik servislerinin olmamasını, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%2) si okul disiplinini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i sınıf ortamını ve (%4) ü başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken.

Bunların yanında 8. sınıf öğrencilerinin (%28) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%22) si okul temizliğini, (%2) si sınıfın fiziksel özelliklerini, (%7) si araç gereçlerin yetersizliğini, (%5) i sınıf mevcutlarını, (%3) ü okul aile ilişkisini, (%4) ü sınıf içi iletişimi, (%5) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını , (%6) sı okul disiplinini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%4) ü sınıf ortamını ve (%6) sı başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam sonuçlara bakıldığında (%25) ile okulların donanım ve fiziki yapısı ve (%23) ile okul temizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.8. Öğrencilerin akademik başarılarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-8

Öğrencilerin Akademik Başarıları Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		akademik başarı düzeyi			Toplam
		düşük	orta	yüksek	
okuldan kaynaklanan faktörler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 16	53	15	84
	%	33,3%	24,9%	22,1%	25,5%
	okul temizliği	N 11	56	9	76
	%	22,9%	26,3%	13,2%	23,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N 2	7	4	13
	%	4,2%	3,3%	5,9%	3,9%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 3	11	3	17
	%	6,3%	5,2%	4,4%	5,2%
	sınıf mevcutları	N 1	11	10	22
	%	2,1%	5,2%	14,7%	6,7%
	okul aile ilişkisi	N 6	7	2	15
	%	12,5%	3,3%	2,9%	4,5%
	rehberlik servisleri	N	7	1	8
	%		3,3%	1,5%	2,4%
	sınıf içi iletişim	N 1	6	1	9
	%	2,1%	2,8%	1,5%	2,7%
	sınıfın genel başarı düzeyi	N	3	2	5
	%		1,4%	2,9%	1,5%
	okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumları	N 1	6	1	8
	%	2,1%	2,8%	1,5%	2,4%
okul disiplini	N 2	9	5	16	
%	4,2%	4,2%	7,4%	4,8%	
okullarda verilen eğitim kalitesi	N	9	2	11	
%		4,2%	2,9%	3,3%	
sınıf ortamı	N 1	12	4	17	
%	2,1%	5,6%	5,9%	5,2%	
başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılması	N 3	11	8	22	
%	6,3%	5,2%	11,8%	6,7%	

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-8'de incelenmiştir.

Buna göre akademik başarı düzeyi düşük öğrencilerin (%33) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%22) si okul temizliğini, (%4) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%6) sı araç gereçlerin yetersizliğini, (%2) si sınıf mevcutlarını, (%5) i okul aile ilişkisini, (%2) si sınıf içi iletişimi, (%2) si okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%4) ü okul disiplinini, (%2) si sınıf ortamını ve (%6) si başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarı düzeyi orta öğrencilerin (%24) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%26) sı okul temizliğini, (%3) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%5) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%5) i sınıf mevcutlarını, (%3) ü okul aile ilişkisini, (%3) ü rehberlik servislerinin olmamasını, (%2) si sınıf içi iletişimi, (%1) sınıfın genel başarı düzeyini, (%2) si okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%4) ü okul disiplinini, (%4) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i sınıf ortamını ve (%5) i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarı düzeyi orta öğrencilerin (%22) si okulların donanım ve fiziki yapısını, (%13) ü okul temizliğini, (%5) i sınıfın fiziksel özelliklerini, (%4) ü araç gereçlerin yetersizliğini, (%14) ü sınıf mevcutlarını, (%2) si okul aile ilişkisini, (%1) i rehberlik servislerinin olmamasını, (%1) i sınıf içi iletişimi, (%2) si sınıfın genel başarı düzeyini, (%1) i okul idarecilerinin öğrencilere karşı tutumlarını, (%7) si okul disiplinini, (%2) si okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i sınıf ortamını ve (%11) i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir

Toplam sonuçlara bakıldığında (%25) ile okulların donanım ve fiziki yapısı ve (%23) ile okul temizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.9. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-9
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			öğrenci		Toplam
			kadın	erkek	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N	74	46	120
		%	37,0%	35,4%	36,4%
	evin fiziksel yapısı	N	11	10	21
		%	5,5%	7,7%	6,4%
	kardeş sayısı	N	13	7	20
		%	6,5%	5,4%	6,1%
	ailelerin ekonomik durumu	N	23	20	43
		%	11,5%	15,4%	13,0%
	aile içi sorunlar	N	15	11	26
		%	7,5%	8,5%	7,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin	N	18	8	26
		%	9,0%	6,2%	7,9%
	çocuklar arası ayrım	N	4	1	5
		%	2,0%	,8%	1,5%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	6	4	10
		%	3,0%	3,1%	3,0%
	ailelerin beklentileri	N	8	5	13
		%	4,0%	3,8%	3,9%
	anne babanın ayrı yaşaması	N	3	1	4
		%	1,5%	,8%	1,2%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	N	2	3	5
		%	1,0%	2,3%	1,5%
	okul ile iş birliği	N	4	1	5
		%	2,0%	,8%	1,5%
	sınıf taşınma ve okul değiştirme	N	4	4	8
		%	2,0%	3,1%	2,4%
	ailenin eğitime bakış açısı	N	4	2	6
		%	2,0%	1,5%	1,8%

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-9'de incelenmiştir.

Buna göre kız öğrencilerin (%37) si anne baba tutumunu, (%5) i evin fiziki yapısını (%6) sı kardeş sayısını, (%11) i ailenin ekonomik durumunu, (%7) si aile içi sorunları, (%9) u ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%2) si çocuklar arası ayrımını, (%3) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü ailenin beklentileri, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%2) si okul aile işbirliğini, (%2) si sık taşınma ve okul

değiştirme, (%2) si ailenin eğitime bakış açısını oğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek oğrencilerin (%35) i anne baba tutumunu, (%7) si evin fiziki yapısını (%5) i kardeş sayısını, (%15) i ailenin ekonomik durumunu, (%8) i aile içi sorunları (%6) sı ailede oğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmamasını, (%3) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%3) ü ailenin beklentileri, (%2) si sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%2) si sık taşınma ve okul değiştirme, (%1) i ailenin eğitime bakış açısını oğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam sonuçlara bakıldığında (%36) ile anne baba tutumu ve (%13) ile ailenin ekonomik durumu oğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.10. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-10
Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		okul türü		Toplam	
		devlet	özel		
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N	100	20	120
		%	36,0%	38,5%	36,4%
	evin fiziksel yapısı	N	19	2	21
		%	6,8%	3,8%	6,4%
	kardeş sayısı	N	17	3	20
		%	6,1%	5,8%	6,1%
	ailelerin ekonomik durumu	N	41	2	43
		%	14,7%	3,8%	13,0%
	aile içi sorunlar	N	21	5	26
		%	7,6%	9,6%	7,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin	N	22	4	26
		%	7,9%	7,7%	7,9%
	çocuklar arası ayırım	N	4	1	5
		%	1,4%	1,9%	1,5%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	8	2	10
		%	2,9%	3,8%	3,0%
	ailelerin beklentileri	N	10	3	13
		%	3,6%	5,8%	3,9%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	N	3	2	5
		%	1,1%	3,8%	1,5%
okul ile iş birliği	N	4	1	5	
	%	1,4%	1,9%	1,5%	
velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemel	N	3	1	4	
	%	1,1%	1,9%	1,2%	
aile içi iletişim	N	2		2	
	%	,7%		,6%	
sınıf taşıma ve okul değiştirme	N	5	3	8	
	%	1,8%	5,8%	2,4%	
ailenin eğitime bakış açısı	N	6		6	
	%	2,2%		1,8%	

Öğrencilerin eğitim gördükleri okul türüne göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-10'da incelenmiştir.

Buna göre devlet okulunda eğitim gören öğrencilerin (%36) sı anne baba tutumunu (%6) sı evin fiziki yapısını, (%6) sı kardeş sayısını, (%14) ü ailenin ekonomik durumunu (%7) si aile içi sorunları, (%7) si ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmamasını, (%1) i çocuklar arası ayırımını, (%2) si anne babanın eğitim seviyesini, (%3) ü

ailenin beklentileri, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%1) i okul aile işbirliğini (%1) i sık taşınma ve okul değiştirme ve (%2) si ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Özel okulda eğitim gören öğrencilerin (%38) i anne baba tutumunu, (%3) ü evin fiziki yapısını, (%5) i kardeş sayısını, (%3) ü ailenin ekonomik durumunu, (%9) u aile içi sorunları, (%7) si ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenen birinin olup olmasını, (%1) i çocuklar arası ayırımı, (%3) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%5) i ailenin beklentileri (%3) ü sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%1) i okul aile işbirliğini ve (%5) i sık taşınma ve okul değiştirme öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam sonuçlara bakıldığında (%36) ile anne baba tutumu ve (%13) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.11. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-11
Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		N	sınıf düzeyleri			Toplam
			6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N	37	57	26	120
		%	43,0%	39,0%	26,5%	36,4%
	evin fiziksel yapısı	N	5	7	9	21
		%	5,8%	4,8%	9,2%	6,4%
	kardeş sayısı	N	5	8	7	20
		%	5,8%	5,5%	7,1%	6,1%
	ailelerin ekonomik durumu	N	4	20	19	43
		%	4,7%	13,7%	19,4%	13,0%
	aile içi sorunlar	N	8	8	10	26
		%	9,3%	5,5%	10,2%	7,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin	N	3	15	8	26
		%	3,5%	10,3%	8,2%	7,9%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	1	6	3	10
		%	1,2%	4,1%	3,1%	3,0%
	ailelerin beklentileri	N	4	6	3	13
		%	4,7%	4,1%	3,1%	3,9%
	anne babanın ayrı yaşaması	N	1	2	1	4
		%	1,2%	1,4%	1,0%	1,2%
	ailenin kültür seviyesi	N	1	1	1	3
		%	1,2%	1,7%	1,0%	1,9%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	N	3	2		5
		%	3,5%	1,4%		1,5%
	okul ile iş birliği	N	1	2	2	5
		%	1,2%	1,4%	2,0%	1,5%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemel	N	1	2	1	4
		%	1,2%	1,4%	1,0%	1,2%
	sınıf taşıma ve okul değiştirme	N	4	2	2	8
		%	4,7%	1,4%	2,0%	2,4%
	ailenin eğitime bakış açısı	N	4		2	6
		%	4,7%		2,0%	1,8%

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-11’de incelenmiştir.

Buna göre 6.sınıf öğrencilerin (%43) ü anne baba tutumunu, (%5) i evin fiziki yapısını, (%5) i kardeş sayısını, (%4) ü ailenin ekonomik durumunu, (%9) u aile içi sorunları (%3) ü ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%1) i anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü ailenin beklentileri, (%1) i anne babanın ayrı yaşaması, (%1) i

ailenin kültür seviyesini, (%3) ü sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%1) i okul aile işbirliğini, (%1) velilerin okul yaşantılarını takip edip etmemeli, (%4) ü sık taşınma ve okul değiştirmeyi ve (%4) ü ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

7.sınıf öğrencilerin (%39) u anne baba tutumunu, (%4) ü evin fiziki yapısını, (%5) i kardeş sayısını, (%13) ü ailenin ekonomik durumunu, (%5) i aile içi sorunları, (%10) u ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%4) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü ailenin beklentileri, (%1) i anne babanın ayrı yaşamanı, (%3) ü sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%1) i okul aile işbirliğini, (%1) velilerin okul yaşantılarını takip edip etmemeli ve (%1) i sık taşınma ve okul değiştirmeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

8.sınıf öğrencilerin (%26) sı anne baba tutumunu, (%9) u evin fiziki yapısını, (%7) si kardeş sayısını, (%19) u ailenin ekonomik durumunu, (%10) u aile içi sorunları, (%8) i ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%3) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%3) ü ailenin beklentileri, (%1) i anne babanın ayrı yaşamanı, (%1) i ailenin kültür seviyesini, (%2) si okul aile işbirliğini, (%1) velilerin okul yaşantılarını takip edip etmemeli, (%2) si sık taşınma ve okul değiştirmeyi ve (%2) si ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplama bakıldığında (%36) ile anne baba tutumu ve (%13) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.12. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-12

Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		N	akademik başarı düzeyi			Total
			düşük	orta	yüksek	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N	13	81	25	120
		%	27,1%	38,0%	36,8%	36,4%
	evin fiziksel yapısı	N	3	14	4	21
		%	6,3%	6,6%	5,9%	6,4%
	kardeş sayısı	N	3	12	5	20
		%	6,3%	5,6%	7,4%	6,1%
	ailelerin ekonomik durumu	N	11	25	7	43
		%	22,9%	11,7%	10,3%	13,0%
	aile içi sorunlar	N	4	16	6	26
		%	8,3%	7,5%	8,8%	7,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenen birinin	N		20	6	26
		%		9,4%	8,8%	7,9%
	çocuklar arası ayrım	N	2	2	1	5
		%	4,2%	,9%	1,5%	1,5%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	1	7	2	10
		%	2,1%	3,3%	2,9%	3,0%
	ailelerin beklentileri	N	2	6	5	13
		%	4,2%	2,8%	7,4%	3,9%
	ailenin kültür seviyesi	N	1	1	1	3
		%	2,1%	,5%	1,5%	,9%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	N		4	1	5
		%		1,9%	1,5%	1,5%
	okul ile iş birliği	N	1	4		5
		%	2,1%	1,9%		1,5%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemeleri	N	2	1	1	4
		%	4,2%	,5%	1,5%	1,2%
	sınıf taşıma ve okul değiştirme	N		7	1	8
		%		3,3%	1,5%	2,4%
	ailenin eğitime bakış açısı	N	2	4		6
		%	4,2%	1,9%		1,8%

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-12’de incelenmiştir.

Buna göre akademik başarıları düşük olan öğrencilerin, (%27) si anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziki yapısını, (%6) sı kardeş sayısını, (%22) si ailenin ekonomik durumunu, (%8) i aile içi sorunları, (%4) ü çocuklar arası ayrımı, (%2) si anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü ailenin beklentileri, (%2) si ailenin kültür seviyesini, (%2) si okul aile işbirliğini, (%4) velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini ve

(%4) ü ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarıları orta olan öğrencilerin (%38) i anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziki yapısını, (%5) i kardeş sayısını, (%11) i ailenin ekonomik durumunu, (%7) si aile içi sorunları, (%9) u ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%3) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%2) si ailenin beklentilerini, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%1) i okul aile işbirliğini, (%3) ü sık taşınma ve okul değiştirmeyi ve (%1) i ailenin eğitime bakış açısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarıları yüksek olan öğrencilerin (%36) sı anne baba tutumunu, (%5) i evin fiziki yapısını, (%7) si kardeş sayısını, (%10) u ailenin ekonomik durumunu, (%8) i aile içi sorunları (%8) i ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmasını, (%1) i çocuklar arası ayrımı, (%2) si anne babanın eğitim seviyesini, (%7) si ailenin beklentilerini, (%1) i ailenin kültür seviyesini, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%3) ü sık taşınma ve okul değiştirmeyi ve (%1) i velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplama bakıldığında (%36) ile anne baba tutumu ve (%13) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.13. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-13

Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		öğrenci		Toplam
		kadın	erkek	
Öğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N 69	52	121
		% 34,5%	40,0%	36,7%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N 20	17	37
		% 10,0%	13,1%	11,2%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N 15	8	23
		% 7,5%	6,2%	7,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N 16	14	30
		% 8,0%	10,8%	9,1%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N 20	10	30
		% 10,0%	7,7%	9,1%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip ver	N 11	5	16
		% 5,5%	3,8%	4,8%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik düzeyleri	N 7	3	10
		% 3,5%	2,3%	3,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözlemlemeleri	N 2	5	7
		% 1,0%	3,8%	2,1%
	öğretmenlerin disiplin anlayışları	N 5	6	11
		% 2,5%	4,6%	3,3%
	öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N 3	2	5
		% 1,5%	1,5%	1,5%
	öğretmenlerin iletişim becerileri	N 3		3
		% 1,5%		,9%
	öğretmenlerin cinsiyetleri	N 3	3	6
		% 1,5%	2,3%	1,8%
	öğretmenlerin yaşı	N 2		2
		% 1,0%		,6%
	öğretmenlerin duygusal yaşantıları	N 2	2	4
		% 1,0%	1,5%	1,2%
	öğrenciyi tanımaları	N 5	1	6
		% 2,5%	,8%	1,8%
	öğrenciyi motive etme düzeyleri	N 8	1	9
		% 4,0%	,8%	2,7%

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-13'de incelenmiştir.

Buna göre kız öğrencilerin (%34) ü öğretmen tutumlarını, (%10) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%7) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%8) i öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%10) u öğretmenlerin konuşma hızlarını,

(%5) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%3) ü öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%2) si öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%1) i öğretmenlerin cinsiyetlerini, (%1) i öğretmenlerin yaşlarını, (%1) i öğretmenlerin duygusal yaşantılarını, (%2) si öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini ve (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek öğrencilerin (%40) ı öğretmen tutumlarını, (%13) ü öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%6) sı öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%10) u öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%7) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%3) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%4) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin cinsiyetlerini ve (%1) i öğretmenlerin duygusal yaşantılarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tabloda toplam verilere bakıldığında (%36) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yetersizlikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.14. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-14
Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler

		okul türü		Toplam
		devlet	özel	
Öğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N 104	17	121
		% 37,4%	32,7%	36,7%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N 33	4	37
		% 11,9%	7,7%	11,2%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N 20	3	23
		% 7,2%	5,8%	7,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N 26	4	30
		% 9,4%	7,7%	9,1%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N 27	3	30
		% 9,7%	5,8%	9,1%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip ver	N 14	2	16
		% 5,0%	3,8%	4,8%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik düzeyleri	N 7	3	10
		% 2,5%	5,8%	3,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözlememeleri	N 3	4	7
		% 1,1%	7,7%	2,1%
	öğretmenlerin disiplin anlayışları	N 9	2	11
		% 3,2%	3,8%	3,3%
öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N 3	2	5	
	% 1,1%	3,8%	1,5%	
öğretmenlerin iletişim becerileri	N 3		3	
	% 1,1%		,9%	
öğretmenlerin cinsiyetleri	N 5	1	6	
	% 1,8%	1,9%	1,8%	
öğretmenlerin fiziksel özellikleri	N 1		1	
	% ,4%		,3%	
öğrenciyi tanımaları	N 6		6	
	% 2,2%		1,8%	
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N 6	3	9	
	% 2,2%	5,8%	2,7%	

Öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-14'de incelenmiştir.

Buna göre devlet okulunda eğitim gören öğrencilerin (%37) si öğretmen tutumlarını, (%11) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%7) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%9) u öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%9) u öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer

verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin, öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%3) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%1) i öğretmenlerin cinsiyetlerini, (%2) si öğretmenlerin fiziksel özellikleri, (%2) si öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini ve (%2) si öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Özel okullarda eğitim gören öğrencilerin ise (%32) si öğretmen tutumlarını, (%7) si öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%5) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%7) si öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%5) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%3) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%5) i öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%7) si öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%3) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%3) ü öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin cinsiyetlerini ve (%2) si öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tabloda toplam verilere bakıldığında (%36) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yetersizlikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.15. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-15

Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler

		sınıf düzeyleri			Toplam
		6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf	
Öğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N 28	54	39	121
	%	32,6%	37,0%	39,8%	36,7%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N 8	20	9	37
	%	9,3%	13,7%	9,2%	11,2%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N 6	14	3	23
	%	7,0%	9,6%	3,1%	7,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N 8	12	10	30
	%	9,3%	8,2%	10,2%	9,1%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N 11	7	12	30
	%	12,8%	4,8%	12,2%	9,1%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip ver	N 2	9	5	16
	%	2,3%	6,2%	5,1%	4,8%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik düzeyleri	N 4	4	2	10
	%	4,7%	2,7%	2,0%	3,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemeleri	N 2	2	3	7
	%	2,3%	1,4%	3,1%	2,1%
öğretmenlerin disiplin anlayışları	N 2	6	3	11	
%	2,3%	4,1%	3,1%	3,3%	
öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N 3		2	5	
%	3,5%		2,0%	1,5%	
öğretmenlerin cinsiyetleri	N 2	2	2	6	
%	2,3%	1,4%	2,0%	1,8%	
öğrenciyi tanımaları	N 4	1	1	6	
%	4,7%	,7%	1,0%	1,8%	
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N 3	4	2	9	
%	3,5%	2,7%	2,0%	2,7%	

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-15’de incelenmiştir.

Buna göre 6. sınıf öğrencilerin (%32) si öğretmen tutumlarını, (%9) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%7) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%9) u öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%12) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%2) si öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%4) ü öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%2) si öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%3) ü öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%1) i

öğretmenlerin cinsiyetlerini, (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerinin ve (%3) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre 7. sınıf öğrencilerin (%37) si öğretmen tutumlarını, (%13) ü öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%9) u öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%8) i öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%4)ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%6) sı öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%4) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin cinsiyetlerini ve (%2) si öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Buna göre 8. sınıf öğrencilerin (%39) u öğretmen tutumlarını (%9) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%3) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%10) u öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%12) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%3) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%2) si öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin cinsiyetlerini, (%1) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerinin ve (%2) si öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tablo V-15'de toplam verilere bakıldığında (%36) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yetersizlikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.16. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-16
Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Zihinsel Olmayan Faktörler

		akademik başarı düzeyi			Toplam	
		düşük	orta	yüksek		
Öğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N	15	86	20	121
		%	31,3%	40,4%	29,4%	36,7%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	6	24	7	37
		%	12,5%	11,3%	10,3%	11,2%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	6	14	3	23
		%	12,5%	6,6%	4,4%	7,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N	7	13	10	30
		%	14,6%	6,1%	14,7%	9,1%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N	7	19	4	30
		%	14,6%	8,9%	5,9%	9,1%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip ver	N	2	12	1	16
		%	4,2%	5,6%	1,5%	4,8%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik düzeyleri	N	1	7	2	10
		%	2,1%	3,3%	2,9%	3,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemeleri	N		2	5	7
		%		,9%	7,4%	2,1%
öğretmenlerin disiplin anlayışları	N	1	7	3	11	
	%	2,1%	3,3%	4,4%	3,3%	
öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp	N		3	2	5	
	%		1,4%	2,9%	1,5%	
öğretmenlerin duygusal yaşantıları	N	1	3		4	
	%	2,1%	1,4%		1,2%	
öğrenciyi tanımaları	N		4	2	6	
	%		1,9%	2,9%	1,8%	
öğrenciyi motive etme düzeyleri	N		6	3	9	
	%		2,8%	4,4%	2,7%	

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-16'da incelenmiştir.

Buna göre akademik başarısı düşük olan öğrencilerin (%31) i öğretmen tutumlarını, (%12) si öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%12) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%14) ü öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%14) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%4) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%2) si

öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%2) si öğretmenlerin disiplin anlayışlarını ve (%1) i öğretmenlerin duygusal yaşantılarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarısı orta olan öğrencilerin (%40) ı öğretmen tutumlarını, (%11) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%6) sı öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%6) sı öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%8) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%3) ü öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin duygusal yaşantılarını, (%1) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerinin ve (%2) si öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin (%29) u öğretmen tutumlarını, (%10) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%4) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%14) ü öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%5) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%1) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%2) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%7) si öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetip gözetmemelerini, (%4) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%2) si öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri kullanma düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerinin ve (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri motive etme düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tablo V-16'da toplam verilere bakıldığında (%36) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yetersizlikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.17. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-17
Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	öğrenci		Toplam	
	kadın	erkek		
Sistemden kaynaklanan faktörler	sınıf geçme sistemi	N 78	59	137
		% 39,0%	45,4%	41,5%
	öğretim metod ve teknikleri	N 9	15	24
		% 4,5%	11,5%	7,3%
	her yıl değişen ders kitapları	N 38	21	59
		% 19,0%	16,2%	17,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N 5	6	11
		% 2,5%	4,6%	3,3%
	program yoğunluğu	N 1	3	4
		% ,5%	2,3%	1,2%
	ezbere dayalı öğretim	N 18	4	22
		% 9,0%	3,1%	6,7%
	üniversite mezunlarının iş bulamaması	N 6	1	7
		% 3,0%	,8%	2,1%
	sık öğretim değişimi	N 8	3	11
		% 4,0%	2,3%	3,3%
	sınav sistemi	N 2	3	5
		% 1,0%	2,3%	1,5%
	öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi	N 5	1	6
		% 2,5%	,8%	1,8%
	ders ve tenefüs süreleri	N 4	2	4
		% 2,0%	1,5%	
	her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N 4	1	5
		% 2,0%	,8%	1,5%
	M.E.B'nin okullara yeterli maddi desteği sağlamaması	N 2	4	6
		% 1,0%	3,1%	1,8%
	günlük sınav sayısı	N 8	1	9
		% 4,0%	,8%	2,7%
	öğretmen maaşları	N 3	2	5
		% 1,5%	1,5%	1,5%

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-17'de incelenmiştir.

Buna göre kız öğrencilerin (%39) u sınıf geçme sistemini, (%4) ü öğretim metod ve tekniklerini, (%19) u her yıl değişen ders kitaplarını, (%2) si araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmamasını, (%1) i program yoğunluğunu, (%9) u ezbere dayalı öğretimi, (%3) ü üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%4) ü sık öğretmen değişimini, (%1) i sınav

sistemini, (%2) si öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%2) si ders ve teneffüs sürelerini, (%2) si her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%1) M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını, (%4) ü günlük sınav sayısını ve (%1) i öğretmen maaşlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Erkek öğrencilerin (%45) i sınıf geçme sistemini, (%11) i öğretim metot ve tekniklerini, (%16) sı her yıl değişen ders kitaplarını, (%4) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%2) si program yoğunluğunu, (%3) ü ezbere dayalı öğretimi (%2) si sık öğretmen değişimini, (%2) si sınav sistemini, (%1) i ders ve teneffüs sürelerini (%3) ü M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%1) i öğretmen maaşlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tablo V-17'de toplam verilere bakıldığında (%41) ile sınıf geçme sistemi ve (%17) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.18. Öğrencilerin okul türlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-18
Öğrencilerin Okul Türlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		N	okul türü		Toplam
			devlet	özel	
Sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N	111	26	137
		%	39,9%	50,0%	41,5%
	öğretim metod ve teknikleri	N	21	3	24
		%	7,6%	5,8%	7,3%
	her yıl değişen ders kitapları	N	53	6	59
		%	19,1%	11,5%	17,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N	10	1	11
		%	3,6%	1,9%	3,3%
	program yoğunluğu	N	2	2	4
		%	,7%	3,8%	1,2%
	ezbere dayalı öğretim	N	21	1	22
		%	7,6%	1,9%	6,7%
	üniversite mezunlarının iş bulamaması	N	7		7
		%	2,5%		2,1%
	sık öğretim değişimi	N	8	3	11
		%	2,9%	5,8%	3,3%
	sınav sistemi	N	3	2	5
		%	1,1%	3,8%	1,5%
	öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi	N	6		6
		%	2,2%		1,8%
	ders ve tenfüs süreleri	N	4	2	6
		%	1,4%	3,8%	1,8%
	her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N	4	1	5
		%	1,4%	1,9%	1,5%
	M.E.B.'nin okullara yeterli maddi desteği sağlamaması	N	5	1	6
		%	1,8%	1,9%	1,8%
	günlük sınav sayısı	N	8	1	9
		%	2,9%	1,9%	2,7%
	öğretmen maaşları	N	4	1	5
		%	1,4%	1,9%	1,5%

Öğrencilerin eğitim gördükleri okul türüne göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-18'de incelenmiştir.

Buna göre devlet okulunda eğitim-öğretim gören öğrencilerin (%39) u sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metod ve tekniklerini, (%19) u her yıl değişen ders kitaplarını, (%3) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmamasını, (%7) si ezbere dayalı öğretimi,

(%2) si üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%2) si sık öğretmen değişimini, (%1) i sınav sistemini, (%2) si öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%1) i ders ve teneffüs sürelerini, (%1) i her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%1) M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını, (%2) si günlük sınav sayısını ve (%1) i öğretmen maaşlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında özel okullarda eğitim-öğretim gören öğrencilerin (%50) si sınıf geçme sistemini, (%5) i öğretim metot ve tekniklerini, (%11) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%1) i araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%3) ü program yoğunluğunu, (%1) i ezbere dayalı öğretimi, (%5) i sık öğretmen değişimini, (%3) ü sınav sistemini, (%3) ü ders ve teneffüs sürelerini, (%1) i her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%1) M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını, (%1) i günlük sınav sayısını ve (%1) i öğretmen maaşlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında tablo V-18'de toplam verilere bakıldığında (%41) ile sınıf geçme sistemi ve (%17) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

İADE ALINDI

2.19. Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-19

Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			sınıf düzeyi			Total
			6.sınıf	7.sınıf	8.sınıf	
Sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N	36	62	39	137
		%	41,9%	42,5%	39,8%	41,5%
	öğretim metod ve teknikleri	N	6	11	7	24
		%	7,0%	7,5%	7,1%	7,3%
	her yıl değişen ders kitapları	N	13	31	15	59
		%	15,1%	21,2%	15,3%	17,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim olmaması	N	2	5	4	11
		%	2,3%	3,4%	4,1%	3,3%
	program yoğunluğu	N	2	2		4
		%	2,3%	1,4%		1,2%
	ezbere dayalı öğretim	N	7	6	9	22
		%	8,1%	4,1%	9,2%	6,7%
	üniversite mezunlarının iş bulamaması	N	1		6	7
		%	1,2%		6,1%	2,1%
	sık öğretim değişimi	N	5	4	2	11
		%	5,8%	2,7%	2,0%	3,3%
	sınav sistemi	N	1	2	2	5
		%	1,2%	1,4%	2,0%	1,5%
	öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi	N	2	3	1	6
		%	2,3%	2,1%	1,0%	1,8%
ders ve tenefüs süreleri	N	2	1	3	6	
	%	2,3%	,7%	3,1%	1,8%	
her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi	N	2	3		5	
	%	2,3%	2,1%		1,5%	
M.E.B'nin okullara yeterli maddi desteği sağlamaması	N		4	2	6	
	%		2,7%	2,0%	1,8%	
günlük sınav sayısı	N	3	2	4	9	
	%	3,5%	1,4%	4,1%	2,7%	
derslerin erken saatte başlaması	N	3			3	
	%	3,5%			,9%	

Öğrencilerin sınıf düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-19'da incelenmiştir.

Buna göre 6. sınıf öğrencilerin (%41) i sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metod ve tekniklerini, (%15) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%3) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%2) si program yoğunluğunu, (%8) i ezbere dayalı

öğretimi, (%1) i üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%5) i sık öğretmen değişimini (%1) i sınav sistemini, (%2) si öğrenci ihtiyaçlarının, göz ardı edilmesini, (%2) si ders ve teneffüs sürelerini, (%2) si her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%3) ü günlük sınav sayısını ve (%3) ü öğretmen maaşlarını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

7. sınıf öğrencilerin (%42) u sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metot ve tekniklerini, (%21) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%3) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%1) i program yoğunluğunu, (%4) ü ezbere dayalı öğretimi, (%2) si sık öğretmen değişimini, (%1) i sınav sistemini, (%2) si öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%2) si her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%2) si M.E.B'nin okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%2) si günlük sınav sayısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında 8. sınıf öğrencilerin (%39) u sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metot ve tekniklerini, (%15) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%4) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%9) u ezbere dayalı öğretimi, (%6) si üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%2) si sık öğretmen değişimini, (%2) si sınav sistemini, (%1) i öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%3) ü ders ve teneffüs sürelerini, (%2) si M.E.B'nin okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%4) ü günlük sınav sayısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo v-19'da toplam verilere bakıldığında (%41) ile sınıf geçme sistemi ve (%17) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

2.20. Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo V-20

Öğrencilerin Akademik Başarı Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		akademik başarı düzeyi			Toplam
		düşük	orta	yüksek	
Sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N 20	86	31	137
		% 41,7%	40,4%	45,6%	41,5%
	öğretim metod ve teknikleri	N 1	17	6	24
		% 2,1%	8,0%	8,8%	7,3%
	her yıl değişen ders kitapları	N 11	40	8	59
		% 22,9%	18,8%	11,8%	17,9%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamaması	N 1	7	3	11
		% 2,1%	3,3%	4,4%	3,3%
	ezbere dayalı öğretimi	N 2	13	6	22
		% 4,2%	6,1%	8,8%	6,7%
	üniversite mezunlarının iş bulamamalarını	N 1	5	1	7
		% 2,1%	2,3%	1,5%	2,1%
	sık öğretmen değişimini	N 2	5	4	11
		% 4,2%	2,3%	5,9%	3,3%
	sınav sistemi	N	5		5
		%	2,3%		1,5%
öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini	N 2	2	2	6	
	% 4,2%	,9%	2,9%	1,8%	
ders ve tenefüs süreleri	N 1	4	1	6	
	% 2,1%	1,9%	1,5%	1,8%	
her derste öğrencilerden aynı konuları beklenmesini	N 1	4		5	
	% 2,1%	1,9%		1,5%	
M.E.B'nin okullara yeterli maddi kaynak sağlanmamasını	N 1	4	1	6	
	% 2,1%	1,9%	1,5%	1,8%	
günlük sınav sayısı	N 2	6	1	9	
	% 4,2%	2,8%	1,5%	2,7%	

Öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-20'de incelenmiştir.

Buna göre akademik başarı düzeyleri düşük olan öğrencilerin (%41) i sınıf geçme sistemini, (%2) si öğretim metod ve tekniklerini, (%22) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%2) si araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%4) ü ezbere dayalı öğretimi, (%2) si üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%4) ü sık öğretmen değişimini, (%4) ü öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%2) si ders ve tenefüs sürelerini, (%2) si her

derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%2) si M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%4) ü günlük sınav sayısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarı düzeyleri orta olan öğrencilerin (%40) ı sınıf geçme sistemini, (%8) i öğretim metot ve tekniklerini, (%18) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%3) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%6) sı ezbere dayalı öğretimi, (%2) si üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%2) si sık öğretmen değişimini, (%2) si sınav sistemi, (%1) i ders ve teneffüs sürelerini, (%1) i her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesini, (%1) i M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%2) si günlük sınav sayısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Akademik başarı düzeyleri yüksek olan öğrencilerin (%45) i sınıf geçme sistemini, (%8) i öğretim metot ve tekniklerini, (%11) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%4) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%8) i ezbere dayalı öğretimi, (%1) i üniversite mezunlarının iş bulamamalarını, (%5) i sık öğretmen değişimini, (%2) si öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesini, (%1) i ders ve teneffüs sürelerini, (%1) i M.E.B'nın okullara yeterli maddi imkanı sağlamamasını ve (%1) i günlük sınav sayısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo V-20'de toplam verilere bakıldığında (%41) ile sınıf geçme sistemi ve (%17) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.Veliler açısından ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.

3.1. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-1

Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		veli		Toplam
		kadın	erkek	
Öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N 19	62	81
		% 42,2%	30,5%	32,7%
cinsiyet		N 4	10	14
		% 8,9%	4,9%	5,6%
duygusal sorunlar		N 5	37	42
		% 11,1%	18,2%	16,9%
hastalıklar		N 2	7	9
		% 4,4%	3,4%	3,6%
ders çalışma alışkanlığı		N 4	22	26
		% 8,9%	10,8%	10,5%
kendine güven duygusu		N 1	14	15
		% 2,2%	6,9%	6,0%
ergenlik dönemine girme		N 2	4	6
		% 4,4%	2,0%	2,4%
gelecek kaygısı		N 2	10	12
		% 4,4%	4,9%	4,8%
bireysel kabiliyetler		N 1	5	6
		% 2,2%	2,5%	2,4%
ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek		N 1	10	11
		% 2,2%	4,9%	4,4%
okula ve derslere karşı ilgi		N	7	7
		%	3,4%	2,8%
paylaşılmayan sorunlar		N	6	6
		%	3,0%	2,4%

Velilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-1'de incelenmiştir.

Buna göre kadın velilerin (%42) si psikolojik sorunları, (%8) i cinsiyeti, (%11) i duygusal sorunları, (%4) ü hastalıkları, (%8) i ders çalışma alışkanlığını, (%2) si kendine güven duygusunu, (%4) ü ergenlik dönemine girmeyi, (%4) ü gelecek kaygısını, (%2) si bireysel kabiliyetleri ve (%2) si ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek velilerin (%30) u psikolojik sorunları, (%4) ü cinsiyeti, (%18) i duygusal sorunları, (%3) ü hastalıkları, (%10) u ders çalışma alışkanlığını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%2) si ergenlik dönemine girmeyi, (%4) ü gelecek kaygısını, (%2) si bireysel kabiliyetleri, (%4) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%3) ü okula ve derslere karşı ilgiyi ve (%3) ü paylaşılmayan sorunları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo VI-1’de toplam verilere incelendiğinde (%32) ile psikolojik sorunları (%16) ile duygusal sorunlar ve (%10) ile ders çalışma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.2. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-2

Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	MESLEK/VELİ					Toplam	
	işçi	çiftçi	memur	esnaf	serbest meslek		
Öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	n 18	8	27	12	16	81
		% 31,0%	40,0%	30,0%	44,4%	30,2%	32,7%
cinsiyet	n	1	1	5	1	6	14
	%	1,7%	5,0%	5,6%	3,7%	11,3%	5,6%
duygusal sorunlar	n	15	3	10	1	13	42
	%	25,9%	15,0%	11,1%	3,7%	24,5%	16,9%
hastalıklar	n	2	2	2	1	2	9
	%	3,4%	10,0%	2,2%	3,7%	3,8%	3,6%
ders çalışma alışkanlığı	n	8	3	8	2	5	26
	%	13,8%	15,0%	8,9%	7,4%	9,4%	10,5%
kendine güven duygusu	n			9	2	4	15
	%			10,0%	7,4%	7,5%	6,0%
gelecek kaygısı	n	1	2	7	1	1	12
	%	1,7%	10,0%	7,8%	3,7%	1,9%	4,8%
bireysel kabiliyetler	n	3		2	1		6
	%	5,2%		2,2%	3,7%		2,4%
ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	n	2		6	1	2	11
	%	3,4%		6,7%	3,7%	3,8%	4,4%
okula ve derslere karşı ilgi	n			4	3		7
	%			4,4%	11,1%		2,8%

Velilerin mesleklerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo V-2'de incelenmiştir.

Buna göre işçi velilerin (%31) si psikolojik sorunları, (%1) i cinsiyeti, (%25) i duygusal sorunları, (%3) ü hastalıkları, (%8) i ders çalışma alışkanlığını, (%1) i gelecek kaygısını, (%5) i bireysel kabiliyetleri ve (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında çiftçi velilerin (%40) ı psikolojik sorunları, (%5) i cinsiyeti, (%15) i duygusal sorunları, (%10) u hastalıkları, (%15) i ders çalışma alışkanlığını ve (%10) u gelecek kaygısını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Velilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo 38'de incelenmiştir.

Memur velilerin (%30) u psikolojik sorunları, (%5) i cinsiyeti, (%11) i duygusal sorunları, (%2) si hastalıkları, (%8) i ders çalışma alışkanlığını, (%10) u kendine güven duygusunu, (%7) si gelecek kaygısını, (%2) si bireysel kabiliyetleri, (%6) sı ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi ve (%4) ü okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Esnaf velilerin (%44) ü psikolojik sorunları, (%3) ü cinsiyeti, (%3) ü duygusal sorunları, (%3) ü hastalıkları, (%7) si ders çalışma alışkanlığını, (%7) si kendine güven duygusunu (%3) ü gelecek kaygısını (%3) ü bireysel kabiliyetleri, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi ve (%11) i okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Serbest meslek ile işgal eden velilerin (%30) u psikolojik sorunları, (%11) i cinsiyeti, (%24) ü duygusal sorunları, (%3) ü hastalıkları, (%9) u ders çalışma alışkanlığını, (%7) si kendine güven duygusunu, (%1) i gelecek kaygısını ve (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tablo VI-2’de toplam verilere incelendiğinde (%32) ile psikolojik sorunları (%16) ile duygusal sorunlar ve (%10) ile ders çalışma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.3. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-3

Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			sosyo-ekonomik düzey/veli			Toplam
			düşük	orta	yüksek	
Öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N	20	57	4	81
		%	37,0%	31,8%	26,7%	32,7%
	cinsiyet	N	4	8	2	14
		%	7,4%	4,5%	13,3%	5,6%
	duygusal sorunlar	N	6	32	4	42
		%	11,1%	17,9%	26,7%	16,9%
	hastalıklar	N	5	3	1	9
		%	9,3%	1,7%	6,7%	3,6%
	ders çalışma alışkanlığı	N	8	17	1	26
		%	14,8%	9,5%	6,7%	10,5%
	kendine güven duygusu	N	3	12		15
		%	5,6%	6,7%		6,0%
	ergenlik dönemine girme	N		5	1	6
		%		2,8%	6,7%	2,4%
	gelecek kaygısı	N	3	9		12
		%	5,6%	5,0%		4,8%
	bireysel kabiliyetler	N	1	5		6
		%	1,9%	2,8%		2,4%
	ders çalışma stratejilerini bilip bilmemek	N	2	9		11
		%	3,7%	5,0%		4,4%
	okula ve derslere karşı ilgi	N	1	6		7
		%	1,9%	3,4%		2,8%
	kişisel özellikler	N		3		3
		%		1,7%		1,2%

Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-3’de incelenmiştir.

Buna göre Sosyo-Ekonomik Düzeyi düşük olan velilerin (%37) si psikolojik sorunları, (%7) si cinsiyeti, (%11) i duygusal sorunları, (%9) u hastalıkları, (%8) i ders çalışma alışkanlığını, (%1) i gelecek kaygısını, (%5) i bireysel kabiliyetleri ve (%14) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%5) i kendine güven duygusunu, (%5) i gelecek kaygısını, (%1) i bireysel kabiliyetleri, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi ve

(%1) i okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi orta olan velilerin (%31) i psikolojik sorunları (%4) ü cinsiyeti, (%17) si duygusal sorunları, (%1) i hastalıkları, (%9) u ders çalışma alışkanlığını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%2) si ergenlik dönemine girmeyi, (%5) i gelecek kaygısını, (%2) si bireysel kabiliyetleri, (%5) i ders çalışma stratejisini bilmemeyi, (%3) ü ders çalışma stratejisini bilip bilmemeyi, (%1) i okula ve derslere karşı ilgisizliği ve (%1) i kişisel özellikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi yüksek olan velilerin (%26) sı psikolojik sorunları, (%13) ü cinsiyeti (%26) sı duygusal sorunları, (%6) sı hastalıkları, (%6) sı ders çalışma alışkanlığını, ve (%6) sı ergenlik dönemine girmeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir

Tablo VI-3'de toplam verilere incelendiğinde (%32) ile psikolojik sorunları (%16) ile duygusal sorunlar ve (%10) ile ders çalışma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.4. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-4
Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		Eğitim Düzeyi/veli				Toplam
		ilkokul	ortaokul	lise	yüksekokul	
Öğrenciden kaynaklanan nedenler	psikolojik sorunlar	N 19	25	29	8	81
		% 28,4%	33,3%	46,8%	18,2%	32,7%
cinsiyet		N 5	5	3	1	14
		% 7,5%	6,7%	4,8%	2,3%	5,6%
duygusal sorunlar		N 12	16	8	6	42
		% 17,9%	21,3%	12,9%	13,6%	16,9%
hastalıklar		N 6	2	1		9
		% 9,0%	2,7%	1,6%		3,6%
ders çalışma alışkanlığı		N 9	8	3	6	26
		% 13,4%	10,7%	4,8%	13,6%	10,5%
kendine güven duygusu		N 4	3	4	4	15
		% 6,0%	4,0%	6,5%	9,1%	6,0%
gelecek kaygısı		N 3	3	3	3	12
		% 4,5%	4,0%	4,8%	6,8%	4,8%
bireysel kabiliyetler		N 1	1		4	6
		% 1,5%	1,3%		9,1%	2,4%
ders çalışma stratejilerini bilmemek		N 2	3	3	3	11
		% 3,0%	4,0%	4,8%	6,8%	4,4%
okula ve derslere karşı ilgi		N	3	1	3	7
		%	4,0%	1,6%	6,8%	2,8%

Velilerin Eğitim Düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğrenciden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-4'de incelenmiştir.

Eğitim Düzeyi ilkokul olan velilerin (%28) i psikolojik sorunları, (%7) si cinsiyeti, (%17) si duygusal sorunları, (%9) u hastalıkları, (%13) ü ders çalışma alışkanlığını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%4) ü gelecek kaygısını, (%1) i bireysel kabiliyetleri ve (%3) ü ders çalışma stratejisini bilmemeyi öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim Düzeyi ortaokul olan velilerin (%33) ü psikolojik sorunları, (%6) sı cinsiyeti, (%21) i duygusal sorunları, (%2) si hastalıkları, (%10) u ders çalışma alışkanlığını, (%4) ü kendine güven duygusunu, (%4) ü gelecek kaygısını, (%1) i bireysel kabiliyetleri, (%4) ü ders çalışma stratejisini bilmemeyi ve (%4) ü okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim Düzeyi lise olan velilerin (%46) sı psikolojik sorunları, (%4) ü cinsiyeti (%12) si duygusal sorunları, (%1) i hastalıkları, (%4) ü ders çalışma alışkanlığını, (%6) sı kendine güven duygusunu, (%4) ü gelecek kaygısını, (%4) ü ders çalışma stratejisini, bilmemeyi ve (%1) i okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında eğitim düzeyi yüksek okul olan velilerin (%18) i psikolojik sorunları, (%2) si cinsiyeti, (%13) ü duygusal sorunları, (%13) ü ders çalışma alışkanlığını (%9) u kendine güven duygusunu, (%6) sı gelecek kaygısını, (%9) u bireysel kabiliyetleri, (%6) sı ders çalışma stratejisini bilmemeyi ve (%6) sı da okula ve derslere karşı ilgisizliği öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%32) ile psikolojik sorunları (%16) ile duygusal sorunlar ve (%10) ile ders çalışma alışkanlığını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.5. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-5
Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			CINSİYET/VELİ		Toplam
			kadın	erkek	
Okuldan kaynaklanan nedenler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N %	20 44,4%	55 27,1%	75 30,2%
	okul temizliği	N %	8 17,8%	31 15,3%	39 15,7%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N %	2 4,4%	10 4,9%	12 4,8%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N %	1 2,2%	11 5,4%	12 4,8%
	sınıf mevcutları	N %	1 2,2%	25 12,3%	26 10,5%
	okul aile ilişkisi	N %	4 8,9%	10 4,9%	14 5,6%
	rehberlik servisleri	N %		4 2,0%	4 1,6%
	sınıf içi iletişim	N %		7 3,4%	7 2,8%
	sınıfın genel başarı düzeyi	N %	1 2,2%	4 2,0%	5 2,0%
	okul disiplini	N %	1 2,2%	10 4,9%	11 4,4%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N %	3 6,7%	16 7,9%	19 7,7%
	sınıf ortamı	N %		8 3,9%	8 3,2%
	okulun bulunduğu çevre	N %	1 2,2%	2 1,0%	3 1,2%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf	N %	3 6,7%	5 2,5%	8 3,2%

Velilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-5’de incelenmiştir.

Buna göre kadın velilerin (%40) 1 okulların donanım ve fiziki yapısını, (%27) si okul temizliğini, (%4) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%2) si araç gereçlerin yetersizliğini, (%2) si sınıf mevcutlarını, (%8) i okul aile ilişkisini, (%2) sınıfın genel başarı düzeyini, (%2) si okul disiplinini, (%6) si okulda verilen eğitim kalitesini ve (%2) si okulun bulunduğu çevreyi ve (%6) si başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Erkek velilerin (%27) si okulların donanım ve fiziki yapısını, (%15) i okul temizliğini, (%4) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%5) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%12) si sınıf mevcutlarını, (%4) ü okul aile ilişkisini, (%2) si rehberlik servislerinin olmamasını, (%3) ü sınıf içi iletişimi, (%2) si sınıfın genel başarı düzeyini, (%4) ü okul disiplinini, (%7) si okulda verilen eğitim kalitesini, (%3) ü sınıf ortamını, (%1) i okulun bulunduğu çevreyi ve (%2) si başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%30) ile okulların donanım ve fiziki yapısı (%15) ile okul temizliği ve (%10) ile sınıf mevcutlarının kalabalıklığı öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.6. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-6
Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			MESLEK/VELİ					Toplam
			işçi	çiftçi	memur	esnaf	serbest meslek	
Okuldan kaynaklanan nedenler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N	14	7	31	7	16	75
		%	24,1%	35,0%	34,4%	25,9%	30,2%	30,2%
	okul temizliği	N	14		9	3	13	39
		%	24,1%		10,0%	11,1%	24,5%	15,7%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N	5	1	3		3	12
		%	8,6%	5,0%	3,3%		5,7%	4,8%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N			8	2	2	12
		%			8,9%	7,4%	3,8%	4,8%
	sınıf mevcutları	N	6	2	10	6	2	26
		%	10,3%	10,0%	11,1%	22,2%	3,8%	10,5%
	okul aile ilişkisi	N	2	2	3	3	4	14
		%	3,4%	10,0%	3,3%	11,1%	7,5%	5,6%
	sınıf içi iletişim	N	2		3	1	1	7
		%	3,4%		3,3%	3,7%	1,9%	2,8%
	okul disiplini	N	3	3	2		3	11
		%	5,2%	15,0%	2,2%		5,7%	4,4%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N	3	2	11	1	2	19
		%	5,2%	10,0%	12,2%	3,7%	3,8%	7,7%
	sınıf ortamı	N	3	1	2	2		8
		%	5,2%	5,0%	2,2%	7,4%		3,2%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf	N	3		2	1	2	8
		%	5,2%		2,2%	3,7%	3,8%	3,2%

Velilerin mesleklerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-6'da incelenmiştir.

Tablo VI-6'ya göre İşçi Velilerin (%24) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%24) ü okul temizliğini, (%8) i sınıfın fiziksel özelliklerini, (%10) u sınıf mevcutlarını, (%3) ü okul aile ilişkisini, (%3) ü sınıf içi iletişimi, (%5) i okul disiplinini, (%5) i okulda verilen eğitim kalitesini, (%5) i sınıf ortamını ve (%5) i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Tabloda göre Çiftçi Velilerin (%35) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%5) i sınıfın fiziksel özelliklerini, (%10) u sınıf mevcutlarını, (%10) u okul aile ilişkisini (%15) i okul disiplinini, (%10) u okulda verilen eğitim kalitesini ve (%5) i sınıf ortamını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Memur Velilerin (%34) ü okulların donanım ve fiziki yapısını, (%10) u okul temizliğini, (%3) ü sınıfın fiziksel özelliklerini, (%8) i araç gereçlerin yetersizliğini, (%11) i sınıf mevcutlarını (%3) ü okul aile ilişkisini, (%3) ü sınıf içi iletişimi, (%2) si okul disiplinini, (%12) si okulda verilen eğitim kalitesini, (%2) si sınıf ortamını ve (%2) si başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Esnaf Velilerin (%25) i okulların donanım ve fiziki yapısını, (%11) i okul temizliğini, (%7) si araç gereçlerin yetersizliğini, (%22) si sınıf mevcutlarını, (%11) i okul aile ilişkisini, (%3) ü sınıf içi iletişimi, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini, (%7) si sınıf ortamını ve (%3) ü başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Memur Velilerin (%30) u okulların donanım ve fiziki yapısını, (%24) ü okul temizliğini, (%5) i sınıfın fiziksel özelliklerini, (%3) ü araç gereçlerin yetersizliğini, (%3) ü sınıf mevcutlarını, (%7) si okul aile ilişkisini, (%1) i sınıf içi iletişimi (%5) i okul disiplinini, (%3) ü okulda verilen eğitim kalitesini ve (%3) ü başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%30) ile okulların donanım ve fiziki yapısı (%15) ile okul temizliği ve (%10) ile sınıf mevcutlarının kalabalıklığı öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.7. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-7

Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			Sosyo-ekonomik düzey/veli			Toplam
			düşük	orta	yüksek	
Okuldan kaynaklanan nedernler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N	18	53	4	75
		%	24,0%	70,7%	5,3%	100,0%
	okul temizliği	N	11	26	2	39
		%	28,2%	66,7%	5,1%	100,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N	3	8	1	12
		%	25,0%	66,7%	8,3%	100,0%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N	3	8	1	12
		%	25,0%	66,7%	8,3%	100,0%
	sınıf mevcutları	N	4	21	1	26
		%	15,4%	80,8%	3,8%	100,0%
	okul aile ilişkisi	N	3	9	2	14
		%	21,4%	64,3%	14,3%	100,0%
	sınıf içi iletişim	N	1	5	1	7
		%	14,3%	71,4%	14,3%	100,0%
	okul disiplini	N	2	9		11
		%	18,2%	81,8%		100,0%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N	4	15		19
		%	21,1%	78,9%		100,0%
	sınıf ortamı	N		7	1	8
		%		87,5%	12,5%	100,0%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf	N	1	5	2	8
		%	12,5%	62,5%	25,0%	100,0%

Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okullardan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler tablo VI-7’de incelenmiştir.

Sosyo-ekonomik düzeyi düşük olan velilerin (%24)’ü okulların donanım ve fiziki yapısı, (%28,2)’si okul temizliği, (%25)’i sınıfın fiziksel özellikleri, (%25)’i araç-gereçlerin yetersizliği, (%15,4)’ü sınıf mevcutları, (%21,4)’ü okul aile ilişkisi, (%14,3)’ü sınıf içi iletişim, (%18,2)’si okul disiplini, (%21,1)’i okullarda verilen eğitim kalitesi, (%0)’ı sınıf ortamı ve (%12,5)’i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

Sosyo-ekonomik düzeyi orta olan velilerin (%70,7)'si okulların donanım ve fiziki yapısı, (%66,7)'si okul temizliği, (%66,7)'i sınıfın fiziksel özellikleri, (%66,7)'i araç-gereçlerin yetersizliği, (%80,8)'i sınıf mevcutları, (%64,3)'ü okul aile ilişkisi, (%71,4)'ü sınıf içi iletişim, (%81,8)'i okul disiplini, (%78,9)'u okullarda verilen eğitim kalitesi, (%87,5)'i sınıf ortamı ve (%62,5)'i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek olan velilerin (%5,3)'ü okulların donanım ve fiziki yapısı, (%5,1)'i okul temizliği, (%8,3)'ü sınıfın fiziksel özellikleri, (%8,3)'ü araç-gereçlerin yetersizliği, (%3,8)'i sınıf mevcutları, (%14,3)'ü okul aile ilişkisi, (%14,3)'ü sınıf içi iletişim, (%0)'ı okul disiplini, (%0)'ı okullarda verilen eğitim kalitesi, (%12,5)'i sınıf ortamı ve (%25)'i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

3.8. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-8

Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Okuldan Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		Eğitim durumu/ veli				Toplam
		ilkokul	ortaokul	lise	yüksekokul	
Okuldan kaynaklanan nedenler	okulların donanım ve fiziki yapısı	N 17	25	18	15	75
	%	22,7%	33,3%	24,0%	20,0%	100,0%
	okul temizliği	N 17	12	5	5	39
	%	43,6%	30,8%	12,8%	12,8%	100,0%
	sınıfın fiziksel özellikleri	N 2	6	4		12
	%	16,7%	50,0%	33,3%		100,0%
	araç-gereçlerin yetersizliği	N 2	1	6	3	12
	%	16,7%	8,3%	50,0%	25,0%	100,0%
	sınıf mevcutları	N 4	8	8	6	26
	%	15,4%	30,8%	30,8%	23,1%	100,0%
	okul aile ilişkisi	N 7	3	1	3	14
	%	50,0%	21,4%	7,1%	21,4%	100,0%
	okul disiplini	N 6	2	2	1	11
	%	54,5%	18,2%	18,2%	9,1%	100,0%
	okullarda verilen eğitim kalitesi	N 2	1	8	8	19
	%	10,5%	5,3%	42,1%	42,1%	100,0%
	sınıf ortamı	N 3	2	2	1	8
	%	37,5%	25,0%	25,0%	12,5%	100,0%
	başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf	N 2	4	2		8
	%	25,0%	50,0%	25,0%		100,0%

Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen okullardan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler tablo VI-8'de incelenmiştir.

Eğitim düzeyi ilkokul olan velilerin (%22,7)'si okulların donanım ve fiziki yapısı, (%43,6)'sı okul temizliği, (%16,7)'si sınıfın fiziksel özellikleri, (%16,7)'si araç-gereçlerin yetersizliği, (%15,4)'ü sınıf mevcutları, (%50)'si okul aile ilişkisi, (%54,5)'i okul disiplini, (%10,5)'i okullarda verilen eğitim kalitesi, (%37,5)'i sınıf ortamı ve (%25)'i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi ortaokul olan velilerin (%33,3)'ü okulların donanım ve fiziki yapısı, (%30,8)'i okul temizliği, (%50)'i sınıfın fiziksel özellikleri, (%8,3)'ü araç-gereçlerin yetersizliği, (%30,8)'i sınıf mevcutları, (%21,4)'ü okul aile ilişkisi, (%18,2)'i okul disiplini, (%5,3)'ü okullarda verilen eğitim kalitesi, (%25)'i sınıf ortamı ve (%50)'si başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi lise olan velilerin (%24)'i okulların donanım ve fiziki yapısı, (%12,8)'sı okul temizliği, (%33,3)'ü sınıfın fiziksel özellikleri, (%50)'si araç-gereçlerin yetersizliği, (%30,8)'i sınıf mevcutları, (%7,1)'i okul aile ilişkisi, (%18,2)'si okul disiplini, (%42,1)'i okullarda verilen eğitim kalitesi, (%25)'i sınıf ortamı ve (%25)'i başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi yüksekokul olan velilerin (%20)'si okulların donanım ve fiziki yapısı, (%12,8)'sı okul temizliği, (%0)'ı sınıfın fiziksel özellikleri, (%25)'i araç-gereçlerin yetersizliği, (%23,1)'i sınıf mevcutları, (%21,4)'ü okul aile ilişkisi, (%9,1)'i okul disiplini, (%42,1)'i okullarda verilen eğitim kalitesi, (%12,5)'i sınıf ortamı ve (%0)'ı başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılmasını akademik başarıyı etkileyen faktör olarak görmektedir.

3.9. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-9
Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			CINSİYET/VELİ		Toplam
			kadın	erkek	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N	19	86	105
		%	42,2%	42,4%	42,3%
	evin fiziksel yapısı	N	3	13	16
		%	6,7%	6,4%	6,5%
	kardeş sayısı	N	2	15	17
		%	4,4%	7,4%	6,9%
	ailelerin ekonomik durumu	N	5	25	30
		%	11,1%	12,3%	12,1%
	aile içi sorunlar	N	4	13	17
		%	8,9%	6,4%	6,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin	N	2	3	5
		%	4,4%	1,5%	2,0%
	ane babanın eğitim seviyesi	N	3	6	9
		%	6,7%	3,0%	3,6%
	aile içi şiddet	N		4	4
		%		2,0%	1,6%
	ailelerin beklentileri	N	2	3	5
		%	4,4%	1,5%	2,0%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	N		6	6
		%		3,0%	2,4%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip	N	1	8	9
		%	2,2%	3,9%	3,6%

Velilerin cinsiyetlerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-9'da incelenmiştir.

Buna göre kadın velilerin (%42) si anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziki yapısını (%4) ü kardeş sayısını, (%11) i ailenin ekonomik durumunu, (%8) i aile içi sorunları, (%4) ü ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmamasını, (%6) sı anne babanın eğitim seviyesini, (%4) ü ailenin beklentileri ve (%2) si velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunun yanında erkek velilerin (%42) si anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziki yapısını (%7) si kardeş sayısını, (%12) si ailenin ekonomik durumunu, (%6) sı aile içi sorunları, (%1) i ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin olup olmamasını, (%3) ü

anne babanın eğitim seviyesini, (%2) si aile içi şiddeti, (%1) i ailenin beklentileri (%3) ü sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını ve (%3) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%42) ile anne baba tutumu (%12) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.10. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-10
Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			MESLEK/VELİ					Toplam
			işçi	çiftçi	memur	esnaf	serbest meslek	
Aileden kaynaklı nedenler	anne baba tutumu	N	25	9	37	14	20	105
		%	43,1%	45,0%	41,1%	51,9%	37,7%	42,3%
evin fiziksel yapısı		N	2		7	1	6	16
		%	3,4%		7,8%	3,7%	11,3%	6,5%
kardeş sayısı		N	9		3	2	3	17
		%	15,5%		3,3%	7,4%	5,7%	6,9%
ailelerin ekonomik durumu		N	4	4	12	4	6	30
		%	6,9%	20,0%	13,3%	14,8%	11,3%	12,1%
aile içi sorunlar		N	7	1	7	1	1	17
		%	12,1%	5,0%	7,8%	3,7%	1,9%	6,9%
anne babanın eğitim seviyesi		N	3	1	4		1	9
		%	5,2%	5,0%	4,4%		1,9%	3,6%

Velilerin mesleklerine göre ilköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-10'da incelenmiştir.

Buna göre işçi velilerin (%43) ü anne baba tutumunu, (%3) ü evin fiziki yapısını, (%15) i kardeş sayısını, (%6) si ailenin ekonomik durumunu, (%12) si aile içi sorunları ve (%5) i anne babanın eğitim seviyesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Çiftçi velilerin (%45) i anne baba tutumunu, (%20) si ailenin ekonomik durumunu, (%5) i aile içi sorunları ve (%5) i anne babanın eğitim seviyesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Memur velilerin (%41) i anne baba tutumunu, (%7) si evin fiziki yapısını, (%3) ü kardeş sayısını, (%13) ü ailenin ekonomik durumunu, (%7) si aile içi sorunları ve (%4) ü anne babanın eğitim seviyesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Esnaf velilerin (%51) i anne baba tutumunu, (%3) ü evin fiziki yapısını, (%7) si kardeş sayısını, (%14) ü ailenin ekonomik durumunu ve (%3) ü aile içi sorunları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Serbest meslek sahibi velilerin (%37) si anne baba tutumunu, (%11) i evin fiziki yapısını, (%5) i kardeş sayısını, (%11) i ailenin ekonomik durumunu, (%1) i aile içi sorunları ve (%1) i anne babanın eğitim seviyesini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%42) ile anne baba tutumu ve (%12) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.11. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-11

Velilerin Sosyo-Ekonomik düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		SOSYO-EKONOMİK DÜZEY/VELİ			Total
		düşük	orta	yüksek	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	N 22	72	11	105
		% 40,7%	40,2%	73,3%	42,3%
	evin fiziksel yapısı	N 6	9	1	16
		% 11,1%	5,0%	6,7%	6,5%
	kardeş sayısı	N 6	11		17
		% 11,1%	6,1%		6,9%
	ailelerin ekonomik durumu	N 9	21		30
		% 16,7%	11,7%		12,1%
	aile içi sorunlar	N 3	12	2	17
		% 5,6%	6,7%	13,3%	6,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenen birinin olmayışı	N 1	4		5
		% 1,9%	2,2%		2,0%
	anne babanın eğitim seviyesi	N 1	8		9
		% 1,9%	4,5%		3,6%
	aile içi şiddet	N 1	3		4
	% 1,9%	1,7%		1,6%	
ailelerin beklentileri	N	5		5	
	%	2,8%		2,0%	
velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini,	N 1	8		9	
	% 1,9%	4,5%		3,6%	

Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-11’de incelenmiştir.

Buna göre Sosyo-Ekonomik Düzeyi düşük olan velilerin (%40) ı anne baba tutumunu, (%11) i evin fiziksel yapısını, (%11) i kardeş sayısını, (% 16) sı ailelerin ekonomik durumunu, (%5) i aile içi sorunları, (%1) i ailede öğrencilerin dersleri ile ilgilenen birinin olmayışını, (%1) i anne babanın eğitim seviyesini, (%1) i aile içi şiddeti ve (%1) i velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görürken.

Sosyo-Ekonomik Düzeyi orta olan velilerin (%40) ı anne baba tutumunu, (%5) i evin fiziksel yapısını, (%6) sı kardeş sayısını, (% 11) i ailelerin ekonomik durumunu, (%6) sı aile içi sorunları, (%2) si ailede öğrencilerin dersleri ile ilgilenen birinin olmayışını, (%4) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%1) i aile içi şiddeti, (%2) si ailelerin beklentilerini ve

(%4) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedirler.

Bunların yanında Sosyo-Ekonomik Düzeyi yüksek olan velilerin (%73) ü anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziksel yapısını, (%13) ü aile içi sorunları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedirler.

Toplam verilere incelendiğinde (%42) ile anne baba tutumu ve (%12) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.12. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-12
Velilerin Eğitim düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			EĞİTİM DÜZEYİ/VELİ				Total
			ilkokul	ortaokul	lise	yüksekokul	
Aileden kaynaklanan nedenler	anne baba tutumu	n	28	32	28	17	105
		%	41,8%	42,7%	45,2%	38,6%	42,3%
	evin fiziksel yapısı	n	4	4	6	2	16
		%	6,0%	5,3%	9,7%	4,5%	6,5%
	kardeş sayısı	n	6	8	2	1	17
		%	9,0%	10,7%	3,2%	2,3%	6,9%
	ailelerin ekonomik durumu	n	9	10	9	2	30
		%	13,4%	13,3%	14,5%	4,5%	12,1%
	aile içi sorunlar	n	3	9	2	3	17
		%	4,5%	12,0%	3,2%	6,8%	6,9%
	ailede öğrencinin dersleri ile ilgilenecek birinin ane babanın eğitim seviyesi	n	2		2	1	5
		%	3,0%		3,2%	2,3%	2,0%
	aile içi şiddet	n	1	2	3	3	9
		%	1,5%	2,7%	4,8%	6,8%	3,6%
	ailelerin beklentileri	n	1		2	1	4
		%	1,5%		3,2%	2,3%	1,6%
	sürekli ders çalışmanın hatırlatılması	n	2	1		2	5
		%	3,0%	1,3%		4,5%	2,0%
	okul ile iş birliği	n	1	2	1	2	6
		%	1,5%	2,7%	1,6%	4,5%	2,4%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip	n				2	2
		%				4,5%	,8%
	velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip	n	2	2	2	3	9
		%	3,0%	2,7%	3,2%	6,8%	3,6%

Velilerin eğitim düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Aileden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-12’de incelenmiştir.

Eğitim düzeyi ilkokul olan velilerin (%41) i anne baba tutumunu, (%6) sı evin fiziksel yapısını, (%9) u kardeş sayısını, (% 13) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%4) ü aile içi sorunları, (%3) ü ailede öğrencilerin dersleri ile ilgilenecek birinin olamayışını, (%1) i anne babanın eğitim seviyesini, (%1) i aile içi şiddeti, (%3) ü ailelerin beklentilerin, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını ve (%3) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi ortaokul olan velilerin (%42) si anne baba tutumunu, (%5) i evin fiziksel yapısını, (%10) u kardeş sayısını, (% 13) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%12) si aile içi sorunları, (%2) si anne babanın eğitim seviyesini, (%1) i ailelerin beklentilerin, (%2) si sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını ve (%2) si velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi lise olan velilerin (%45) i anne baba tutumunu, (%9) u evin fiziksel yapısını, (%3) ü kardeş sayısını, (% 14) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%3) ü aile içi sorunları (%3) ü ailede öğrencilerin dersleri ile ilgilenecek birinin olamayışını, (%4) ü anne babanın eğitim seviyesini, (%3) ü aile içi şiddeti, (%1) i sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını ve (%3) ü velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyi yüksek okul olan velilerin (%38) i anne baba tutumunu, (%4) ü evin fiziksel yapısını, (%2) si kardeş sayısını, (% 4) ü ailelerin ekonomik durumunu, (%46) sı aile içi sorunları, (%2) si ailede öğrencilerin dersleri ile ilgilenecek birinin olamayışını, (%6) sı anne babanın eğitim seviyesini (%2) si aile içi şiddeti, (%4) ü ailelerin beklentilerin (%4) ü sürekli ders çalışmanın hatırlatılmasını, (%4) ü okul aile işbirliğini ve (%6) sı velilerin öğrencilerinin okul yaşantılarını takip edip etmemelerini, öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%42) ile anne baba tutumu ve (%12) ile ailenin ekonomik durumu öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir

3.13. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-13

Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

			CINSİYET/veli		Toplam
			kadın	erkek	
Öğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N	24	75	99
		%	24,2%	75,8%	100,0%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	4	25	29
		%	13,8%	86,2%	100,0%
	öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	4	14	18
		%	22,2%	77,8%	100,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N		17	17
		%		100,0%	100,0%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N	1	9	10
		%	10,0%	90,0%	100,0%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip	N	1	10	11
		%	9,1%	90,9%	100,0%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik	N	3	7	10
		%	30,0%	70,0%	100,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözlemeleri	N	1	4	5
		%	20,0%	80,0%	100,0%
	öğretmenlerin disiplin anlayışları	N		6	6
		%		100,0%	100,0%
	öğretmenlerin derslerde uygun metod ve teknikleri	N		2	2
		%		100,0%	100,0%
	öğretmenlerin iletişim becerileri	N	2	4	6
		%	33,3%	66,7%	100,0%
	öğretmenlerin cinsiyetleri	N		2	2
		%		100,0%	100,0%
	öğretmenlerin yaşı	N		3	3
		%		100,0%	100,0%
	öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N	1	7	8
		%	12,5%	87,5%	100,0%
	öğrenciyi tanımaları	N	1	10	11
		%	9,1%	90,9%	100,0%

Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşleri tablo VI-13'de incelendiğinde öğretmen tutumlarının akademik başarıyı etkileyen en önemli zihinsel faktör olarak ortaya çıktığı (kadın velilerde %24, erkek velilerde %75 toplamda ise %99) görülmüştür. Veliler açısından öğrencinin akademik başarısını etkileyen diğer önemli faktörler ise öğretmen yeterlilikler(kadın velilerde %13, erkek velilerde %86)ve öğretmenin ders hazırlıkları olduğu bulunmuştur.

3.14. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-14

Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		MESLEK/VELİ					Toplam
		işçi	çiftçi	memur	esnaf	serbest meslek	
Öğretmende öğretmen tutumları	N	22	9	36	8	24	99
kaynaklana	%	37,9%	45,0%	40,0%	29,6%	45,3%	39,9%
nedenler							
öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	8	2	8	3	8	29
	%	13,8%	10,0%	8,9%	11,1%	15,1%	11,7%
öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	4		7	1	6	18
	%	6,9%		7,8%	3,7%	11,3%	7,3%
öğretmenlerin ders hazırlıkları	N	6		6	2	3	17
	%	10,3%		6,7%	7,4%	5,7%	6,9%
öğretmenlerin konuşma hızları	N	3	1	1	3	2	10
	%	5,2%	5,0%	1,1%	11,1%	3,8%	4,0%
öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi vermesi	N	3		6	1	1	11
	%	5,2%		6,7%	3,7%	1,9%	4,4%
öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilikleri	N		2	4		4	10
	%		10,0%	4,4%		7,5%	4,0%
öğretmenlerin öğrenci seviyelerini değerlendirmeleri	N		2	2		1	5
	%		10,0%	2,2%		1,9%	2,0%
öğretmenlerin mesleki tecrübeleri	N	2	1	4		1	8
	%	3,4%	5,0%	4,4%		1,9%	3,2%
öğrenciyi tanıma	N	2	1	5	3		11
	%	3,4%	5,0%	5,6%	11,1%		4,4%

Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-14'de incelenmiştir.

Tabloya göre işçi olan velilerin (%37) si öğretmen tutumlarını, (%13) ü öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%6) sı öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (10) u öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%5) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%5) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%3) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%3) ü öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Çiftçi olan velilerin (%45) i öğretmen tutumlarını, (%10) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%5) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%10) u öğretmenlerin rehberlik ile

ilgili yeterlilik düzeylerini, (%10) u öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemelerini, (%5) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%1) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerinin öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Memur olan velilerin (%40) ı öğretmen tutumlarını, (%8) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%7) si öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%6) sı öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%6) sı öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%4) ü öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%2) si öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemelerini, (%4) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%5) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Esnaf olan velilerin (%29) u öğretmen tutumlarını, (%11) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%3)ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%7) si öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%11) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%3) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini ve (%11) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Serbest meslek sahibi velilerin (%45) i öğretmen tutumlarını, (%15) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%11)i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%5) i öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%3) ü öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%1) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%7) si öğretmenlerin rehberlik ile ilgili yeterlilik düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemelerini ve (%1) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%39) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yeterlilikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.15. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-15

Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		Sosyo-ekonomik durum/veli			Total
		düşük	orta	yüksek	
Oğretmenden kaynaklanan nedenler	öğretmen tutumları	N 21	71	7	99
		% 21,2%	71,7%	7,1%	100,0%
	öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N 9	19	1	29
		% 31,0%	65,5%	3,4%	100,0%
	öğretmenlerin kendilerini	N 5	11	2	18
		% 27,8%	61,1%	11,1%	100,0%
	öğretmenlerin ders hazırlıkları	N 2	15		17
		% 11,8%	88,2%		100,0%
	öğretmenlerin konuşma hızları	N 3	6	1	10
		% 30,0%	60,0%	10,0%	100,0%
	öğretmenlerin ders içinde uygulamaya	N 2	8	1	11
		% 18,2%	72,7%	9,1%	100,0%
	öğretmenlerin rehberlikle ilgili	N 1	8	1	10
		% 10,0%	80,0%	10,0%	100,0%
	öğretmenlerin öğrenci seviyelerini	N 5			5
	% 100,0%			100,0%	
öğretmenlerin disiplin anlayışları	N 1	4	1	6	
	% 16,7%	66,7%	16,7%	100,0%	
öğretmenlerin iletişim becerileri	N 6			6	
	% 100,0%			100,0%	
öğretmenlerin yaşı	N 3			3	
	% 100,0%			100,0%	
öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N 3	5		8	
	% 37,5%	62,5%		100,0%	
öğrenciyi tanımaları	N 3	8		11	
	% 27,3%	72,7%		100,0%	

Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşleri tablo VI-15'de incelenmiştir. Buna göre öğretmen tutumlarının öğrenci başarısı üzerindeki etkisi velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre bir farklılık göstermemektedir. Tablo incelendiğinde sosyo-ekonomik düzeyi düşük, orta ve yüksek veliler öğretmen tutumlarının öğrenci başarısında önemli bir faktör olarak görmektedir.

Tablo incelendiğinde velilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin farklı farklı olmasına rağmen öğretmenden kaynaklanan faktörlere ilişkin ortak bir anlayış içinde olduğunu görmek mümkündür.

3.16. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-16
Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		EĞİTİM DÜZEYİ/VELİ				Toplam
		ilkokul	ortaokul	lise	yüksekokul	
Öğretmenden öğretmen tutumları	N	31	30	23	15	99
kaynaklanan	%	46,3%	40,0%	37,1%	34,1%	39,9%
nedenler						
öğretmenlerin akademik yeterlilikleri	N	9	6	10	4	29
	%	13,4%	8,0%	16,1%	9,1%	11,7%
öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	N	6	4	2	6	18
	%	9,0%	5,3%	3,2%	13,6%	7,3%
öğretmenlerin ders hazırlıkları	N	5	6	5	1	17
	%	7,5%	8,0%	8,1%	2,3%	6,9%
öğretmenlerin konuşma hızları	N	5	4	1		10
	%	7,5%	5,3%	1,6%		4,0%
öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip	N	1	3	5	2	11
	%	1,5%	4,0%	8,1%	4,5%	4,4%
öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilik	N	2	4	2	2	10
	%	3,0%	5,3%	3,2%	4,5%	4,0%
öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözlemlemeleri	N		2	3		5
	%		2,7%	4,8%		2,0%
öğretmenlerin disiplin anlayışları	N	2	1	1	2	6
	%	3,0%	1,3%	1,6%	4,5%	2,4%
öğretmenlerin iletişim becerileri	N	2	1	1	2	6
	%	3,0%	1,3%	1,6%	4,5%	2,4%
öğretmenlerin meslek tecrübeleri	N	1	1	2	4	8
	%	1,5%	1,3%	3,2%	9,1%	3,2%
öğrenciyi tanımaları	N	2	6	1	2	11
	%	3,0%	8,0%	1,6%	4,5%	4,4%

Velilerin eğitim düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen Öğretmenden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-16'da incelenmiştir.

İlkokul mezunu olan velilerin (%46) sı öğretmen tutumlarını, (%13) ü öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%9) u öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%7) si öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%7) si öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%1) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini, (%3) ü öğretmenlerin rehberlik anlayışını, (%3) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%3) ü öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%1) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%3) ü öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Ortaokul mezunu velilerin (%40) ı öğretmen tutumlarını, (%8) i öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%5) i öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%8) i öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%5) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%4) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini (%2) si öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemelerini, (%5) i öğretmenlerin rehberlik anlayışını, (%1) i öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%1) i öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%8) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Lise mezunu velilerin (%37) si öğretmen tutumlarını, (%16) sı öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%3) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%8) i öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%1) i öğretmenlerin konuşma hızlarını, (%8) i öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini (%3) ü öğretmenlerin rehberlik anlayışını, (%4) ü öğretmenlerin öğrenci seviyelerini gözetmemelerini, (%1) i öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%1) i öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%3) ü öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%1) i öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Yüksekokul mezunu velilerin (%34) ü öğretmen tutumlarını, (%9) u öğretmenlerin akademik yeterliliklerini, (%13) ü öğretmenlerin kendilerini yenileyip yenilememelerini, (%2) si öğretmenlerin derse hazır bulunuş düzeylerini, (%4) ü öğretmenlerin ders içerisinde yeterli uygulamaya yer verip vermeyişlerini (%4) ü öğretmenlerin rehberlik anlayışını, (%4) ü öğretmenlerin disiplin anlayışlarını, (%4) ü öğretmenlerin iletişim becerilerini, (%9) u öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin yetersizliğini ve (%4) ü öğretmenlerin öğrencileri tanıma düzeylerini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Toplam verilere incelendiğinde (%39) ile öğretmen tutumları ve (%11) ile öğretmenlerin akademik yeterlilikleri öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak dikkat çekmektedir.

3.17. Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-17

Velilerin Cinsiyetlerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		CINSİYET/VELİ		Toplam
		kadın	erkek	
Sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N 20	85	105
		% 44,4%	41,9%	42,3%
	öğretim metod ve teknikleri	N 2	18	20
		% 4,4%	8,9%	8,1%
	her yıl değişen ders kitapları	N 8	47	55
		% 17,8%	23,2%	22,2%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir program yoğunluğu	N 4	9	13
		% 8,9%	4,4%	5,2%
	ezbere dayalı öğretim	N 1	6	6
		% 2,2%	3,0%	2,4%
üniversite mezunlarının iş taşınmalı eğitim	N 3	3	3	
	% 1,5%	1,5%	1,2%	
sık öğretim değişimi	N 2	3	5	
	% 4,4%	1,5%	2,0%	
sınav sistemi	N 3	6	9	
	% 6,7%	3,0%	3,6%	

Velilerin cinsiyetlerine göre ilköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-17'de incelenmiştir.

Buna göre kadın velilerin (%44) ü sınıf geçme sistemini, (%4) ü öğretim metod ve tekniklerini (%17) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%8) i araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%6) sı ezbere dayalı öğretimi, (%4) ü taşınmalı eğitimi, (%4) ü sık öğretmen değişimini ve (%2) si sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Erkek velilerin (%41) i sınıf geçme sistemini, (%8) i öğretim metod ve tekniklerini (%23) ü her yıl değişen ders kitaplarını, (%4) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%3) programın yoğunluğunu, (%3) ü ezbere dayalı öğretimi, (%1) i üniversite

mezunlarının iş bulamamalarını (%1) i sık öğretmen değişimini ve (%3) ü sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplam verilere bakıldığında (%42) ile sınıf geçme sistemi ve (%22) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler dikkat çekmektedir.

3.18. Velilerin mesleklerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-18

Velilerin Mesleklerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	MESLEK/VELİ					Toplam
	işçi	çiftçi	memur	esnaf	serbest meslek	
Sistemden sınıf geçme sistemi kaynaklanan nedenler	N 28 % 48,3%	N 12 % 60,0%	N 27 % 30,0%	N 13 % 48,1%	N 25 % 47,2%	N 105 % 42,3%
öğretim metod ve teknikleri	N 5 % 8,6%		N 9 % 10,0%	N 2 % 7,4%	N 4 % 7,5%	N 20 % 8,1%
her yıl değişen ders kitapları	N 10 % 17,2%	N 5 % 25,0%	N 23 % 25,6%	N 7 % 25,9%	N 10 % 18,9%	N 55 % 22,2%
araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmaması	N 1 % 1,7%		N 8 % 8,9%	N 2 % 7,4%	N 2 % 3,8%	N 13 % 5,2%
program yoğunluğu	N 3 % 5,2%		N 2 % 2,2%		N 1 % 1,9%	N 6 % 2,4%
ezbere dayalı öğretimi	N 3 % 5,2%		N 5 % 5,6%		N 1 % 1,9%	N 9 % 3,6%
sınav sistemi	N 2 % 3,4%	N 1 % 5,0%	N 4 % 4,4%	N 1 % 3,7%	N 1 % 1,9%	N 9 % 3,6%

Velilerin mesleklerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-18'de incelenmiştir.

Buna göre mesleği işçi olan velilerin (%48) i sınıf geçme sistemini, (%8) i öğretim metod ve tekniklerini (%17) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%1) i araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmamasını, (%5) i programın yoğunluğunu (%5) i ezbere dayalı öğretimi ve (%3) ü sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Mesleği çiftçi olan velilerin (%60) ı sınıf geçme sistemini, (%25) i her yıl değişen ders kitaplarını ve (%5) i sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Mesleği memur olan velilerin (%30) u sınıf geçme sistemini, (%10) u öğretim metot ve tekniklerini, (%25) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%8) i araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%2) si programın yoğunluğunu, (%5) i ezber dayalı öğretimi ve (%4) ü sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Mesleği esnaf olan velilerin (%48) i sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metot ve tekniklerini, (%25) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%7) si araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını ve (%3) ü sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Serbest meslek sahibi olan velilerin (%25) i sınıf geçme sistemini, (%7) si öğretim metot ve tekniklerini, (%18) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%3) ü araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%1) i programın yoğunluğunu (%1) i ezber dayalı öğretimi ve (%1) i sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplam verilere bakıldığında (%42) ile sınıf geçme sistemi ve (%22) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler dikkat çekmektedir.

3.19. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular.

Tablo VI-19

Velilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

		OSYO-EKONOMİK DÜZEY/VELİ			Toplam	
		düşük	orta	yüksek		
Sistemden kaynaklanan nedenler	sınıf geçme sistemi	N	30	71	4	105
		%	55,6%	39,7%	26,7%	42,3%
	öğretim metod ve teknikleri	N	1	18	1	20
		%	1,9%	10,1%	6,7%	8,1%
	her yıl değişen ders kitapları	N	13	37	5	55
		%	24,1%	20,7%	33,3%	22,2%
	araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmaması	N	1	12		13
		%	1,9%	6,7%		5,2%
	program yoğunluğu	N	1	4	1	6
		%	1,9%	2,2%	6,7%	2,4%
	ezbere dayalı öğretim	N	2	6	1	9
		%	3,7%	3,4%	6,7%	3,6%
üniversite mezunlarının iş bulamaması	N	1	2		3	
	%	1,9%	1,1%		1,2%	
taşınmalı eğitim	N		1	1	2	
	%		,6%	6,7%	,8%	
sık öğretmen değişimi	N	1	3	1	5	
	%	1,9%	1,7%	6,7%	2,0%	
sınav sistemi	N		8	1	9	
	%		4,5%	6,7%	3,6%	

Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-19'da incelenmiştir.

Buna göre sosyo-ekonomik düzeyleri düşük olan velilerin (%55) i sınıf geçme sistemini, (%1) i öğretim metod ve tekniklerini, (%24) ü her yıl değişen ders kitaplarını, (%1) i araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmamasını, (%1) i programın yoğunluğunu, (%3) ü ezber dayalı öğretimi, (%1) i üniversite mezunlarının iş bulamamasını ve (%1) i sık öğretmen değişimini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Sosyo-ekonomik düzeyleri orta olan velilerin (%39) u sınıf geçme sistemini, (%10) u öğretim metod ve tekniklerini, (%20) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%6) si araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmamasını, (%2) si programın yoğunluğunu, (%3) ü ezber dayalı öğretimi, (%1) i üniversite mezunlarının iş bulamamasını (%1) i sık öğretmen

değişimini ve (%4) ü sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan velilerin (%26) sı sınıf geçme sistemini, (%6) sı öğretim metot ve tekniklerini, (%33) ü her yıl değişen ders kitaplarını, (%6) sı programın yoğunluğunu, (%6) sı ezbere dayalı öğretimi, (%6) sı taşımali eğitimi, (%6) sı sık öğretmen değişimini ve (%6) sı da sınav sistemini öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplam verilere bakıldığında (%42) ile sınıf geçme sistemi ve (%22) ile her yıl değişen ders kitapları öğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler dikkat çekmektedir.

3.20. Velilerin eğitim düzeylerine göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarıyı etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin bulgular

Tablo VI-20

Velilerin Eğitim Düzeylerine Göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarıyı Etkileyen Sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörler

	EĞİTİM DÜZEYİ/VELİ				Toplam
	ilkokul	ortaokul	lise	yüksekokul	
Sistemden sınıf geçme sistemi	N 37	N 36	N 21	N 11	N 105
kaynaklanan nedenler	% 55,2%	% 48,0%	% 33,9%	% 25,0%	% 42,3%
öğretim metot ve teknikleri	N 3	N 6	N 8	N 3	N 20
	% 4,5%	% 8,0%	% 12,9%	% 6,8%	% 8,1%
her yıl değişen ders kitapları	N 14	N 15	N 15	N 11	N 55
	% 20,9%	% 20,0%	% 24,2%	% 25,0%	% 22,2%
araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitim imaması	N	N 3	N 4	N 6	N 13
	%	% 4,0%	% 6,5%	% 13,6%	% 5,2%
program yoğunluğu	N 2	N 1	N 3		N 6
	% 3,0%	% 1,3%	% 4,8%		% 2,4%
ezbere dayalı öğretim	N 2	N 2	N 1	N 4	N 9
	% 3,0%	% 2,7%	% 1,6%	% 9,1%	% 3,6%
sık öğretim değişimi	N 1	N 4			N 5
	% 1,5%	% 5,3%			% 2,0%
sınav sistemi	N 2	N 1	N 2	N 4	N 9
	% 3,0%	% 1,3%	% 3,2%	% 9,1%	% 3,6%

Velilerin eğitim düzeylerine göre düzeylerine göre İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Akademik Başarılarını Etkileyen sistemden Kaynaklanan Zihinsel Olmayan Faktörlere ilişkin bulgular tablo VI-20'de incelenmiştir.

Eğitim düzeyleri ilkokul olan velilerin (%55) i sınıf geçme sistemini, (%4)  ğretim metot ve tekniklerini, (%20) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%3)  programın yoğunluğunu, (%3)  ezbere dayalı ğretimi, (%1) i sık ğretmen değişimini ve (%3)  sınav sistemini ğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyleri ortaokul olan velilerin (%48) i sınıf geçme sistemini, (%8) i ğretim metot ve tekniklerini, (%20) si her yıl değişen ders kitaplarını, (%4)  araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%1) i programın yoğunluğunu, (%2) si ezbere dayalı ğretimi, (%5) i sık ğretmen değişimini ve (%1) i sınav sistemini ğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyleri lise olan velilerin (%33)  sınıf geçme sistemini, (%12) si ğretim metot ve tekniklerini, (%24)  her yıl değişen ders kitaplarını, (%6) sı araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%4)  programın yoğunluğunu, (%1) i ezbere dayalı ğretimi ve (%9) u sınav sistemini ğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Eğitim düzeyleri yüksekokul olan velilerin (%25) i sınıf geçme sistemini, (%6) sı ğretim metot ve tekniklerini, (%25) i her yıl değişen ders kitaplarını, (%13)  araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olamamasını, (%9) u ezbere dayalı ğretimi ve (%9) u sınav sistemini ğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler olarak görmektedir.

Bunların yanında toplam verilere bakıldığında (%42) ile sınıf geçme sistemi ve (%22) ile her yıl değişen ders kitapları ğrenci başarısını olumsuz etkileyen faktörler dikkat çekmektedir.

BÖLÜM V

Bu bölümde bulgulara ilişkin sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada ilköğretim II. Kademe öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörlerden aile, öğrenci, okul, öğretmen ve sistemden kaynaklanan faktörlerin neler olduğunun tespiti amaçlanmıştır. Buna göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

1.Öğretmenlere göre öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan öğrenciden, aileden, okuldan, öğretmenden ve sistemden kaynaklanan nedenler.

Tablo VII

Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler.

Öğretmen						
ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	psikolojik sorunlar	Duygusal sorunlar	Kendine güven	Ders çalışma alışkanlığı	Bireysel yetenekler	Kitap okuma alışkanlığı
AİLEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Anne-baba tutumları	Ailenin ekonomik durumu	Aile içi sorunlar	Anne-babanın eğitim seviyesi	Ailenin kültür düzeyi	Okul –aile işbirliği
OKULDAN KAYNAKLANAN NEDENLER	Okulun donanım ve fiziksel yapısı	Araç-gereçlerin yetersizliği	Sınıf mevcutları	Sınıf içi iletişim	Okulun disiplin anlayışı	Okulun bulunduğu sosyal çevre
ÖĞRETMENDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Öğretmen tutumları	Akademik yeterlilikleri	Yeni gelişmeleri takip etmeleri	Konuşulan dil ve konuşma hızı	Uygun metod ve yöntemlerin kullanılmaması	Kişisel sorunları, amaçsızlıkları ve deneyimsizlikleri
SİSTEMDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Sınav ve sınıf geçme sistemi	Program yoğunluğu ve ezbere dayalı bir eğitimin anlaşılmasının olması	Öğretim yöntem ve teknikler	Her derste öğrenciden aynı başarı düzeyinin beklenmesi	Öğretimin araştırma ve uygulamaya dayalı olmaması	Derslere branş dışı öğretmenlerin girmesi

Öğretmenlerin öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan nedenleri iki grupta toplamak mümkündür. Birincisi öğrencinin kendi kişiliğinden kaynaklanan nedenler diğeri ise davranışsal özellikleri bir başka deyişle alışkanlıklarıdır. Her iki boyuta ilişkin öğretmenlerin başarıyı etkileyebilecek öğrenciden

kaynaklanan nedenleri tolere edebilecek durumda olmalarına rağmen bunları başarıyı etkileyen bir faktör olarak görmeleri dikkat çekicidir. Bu durum öğretmenlerin öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine ne kadar hazır gelmelerini beklediklerini süreci etkileyebilecek davranışlarla baş etme yerine suçlayıcı, aşağılayıcı, kişilik gelişimini engelleyici ve benlik bütünlüğünü bozucu bir atmosferin oluşmasına neden olunabilmektedir.

Öğretmene göre aileden kaynaklanan ve öğrencinin akademik başarısını etkileyen faktörler öğrencinin akademik yaşantısını doğrudan etkileyebilecek ve sürece odaklaşmasını engelleyebilecek durumlardır. Aileler öğrencinin akademik başarısına ilişkin beklentilerinin gerçekleştirilmesinde bütün sorumluluğu öğretmenlere atfetmekte kendi sorumluluklarına ilişkin bir farkındalığa sahip değillerdir. İlköğretim ikinci dönem çağındaki öğrencinin içindedeki bulunduğu gelişimsel dönem açısından da bakıldığında ailenin çocuğa yönelik tutumları akademik yaşama hatta diğer yaşantı alanlarına etki edebilmektedir. Bu dönemde ki birey anlaşılma, desteklenme ve şartsız kabul edilmek istenir. İlgi alanları genişlemiş kim olduğuna ilişkin sorduğu soruların cevabını aramaktadır.

Öğretmenlere göre İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler daha çok okulun sahip olduğu fiziksel ve sosyal olanaklarla ilgilidir. Bu faktörler öğrenme ve öğretme sürecine etki edebilecek, öğrencinin okula isteyerek gelmesini sağlayacak ve zamanın bir çoğunu okulda geçirmesini sağlayacak olanaklardır. Öğrenciler okulun dışındaki sosyal ve fiziksel çevre şartlarını okulun sahip olduğu şartlara tercih etmektedir. Bu durum öğrencinin okula ilişkin özellikle sosyal yaşama hazır olma anlamında bir beklenti oluşturmamasına neden olmaktadır. Daha üst bir eğitimi daha iyi koşullar altında sürdürmeyi düşünen öğrencilerde okulun bu görevini dersanelere atfetmişlerdir. Sonuç olarak okul öğrenci için ne akademik anlamda ne de sosyal ve psikolojik anlamda bir işlevselliğe sahip değildir.

Öğretmenlere göre İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler incelendiğinde bunları üç alanda toplamak mümkündür. Birincisi öğretmenlik formasyonu, ikincisi alan bilgisi ve üçüncüsü genel kültür alanlarıdır. Öğretmen tutumları öğrencinin kişilik gelişimini engelleyici ve benlik bütünlüğünü bozucu nitelikler taşıyabilmektedir. Öğretmenler kendi alanlarındaki gelişmeleri takip edememektedirler. Öğrenme-öğretme sürecinde uygun materyal kullanma ile ilgili yönleri yok denecek kadar az. Öğretme –öğrenme faaliyetinde kaynak tarafından

hazırlanan mesajın alıcıya aktarılmasında ne kadar fazla duyu organına hitap edilirse alıcının uyarılması, mesajı alması ve da uzun süre hatırlaması sağlanabilir (Sezer, 2002).

Öğretmenlere göre İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşleri incelendiğinde; sınıf geçme sınav sisteminin önemli bir faktör olarak gördükleri bulunmuştur. Ezbere dayalı bir eğitim anlayışının olması öğrenci başarısını etkileyen diğer önemli bir faktör olarak görülmektedir. Öğretmenlerin sistemden kaynaklanan nedenleri kontrol etmede kendilerini kaynak görememeleri bu anlamda dışsal odaklı olmaları sistemden kaynaklanan eksiklikleri tolere etmede yetersiz ve çaresiz hissetmelerine neden olabilmektedir. Çünkü öğretmenden beklenen kalıp davranışlar veya anlayışın dışına çıkmasına çok fazla izin verilmemektedir.

2. Öğrencilere göre İlköğretim ikinci kademe öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan öğrenciden, aileden, okuldan, öğretmenden ve sistemden kaynaklanan nedenler.

Tablo VIII

Öğrencilere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler

Öğrenci						
ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Psikolojik sorunlar	Ders çalışma alışkanlığı	Gelecek kaygısı	Cinsiyet	Ergenlik dönemine girme	Kendine güven duygusu
AİLEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Anne baba tutumları	Evin fiziksel yapısı	Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi	Aile içi sorunlar	Aile öğrenciye akademik anlamda bir yardımcının olmaması	Ailenin beklentileri
OKULDAN KAYNAKLANAN NEDENLER	Okulun donanım ve fiziksel yapısı	Okulun temizliği	Sınıfların fiziksel özellikleri	Sınıf mevcutları	Okul – aile iş birliği	Araç-gereç yetersizliği
ÖĞRETMENDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Öğretmen tutumları	Akademik yeterlilikler	Öğretmenleri m kendilerini yenilemeleri	Öğretmenlerin konuşma hızları	Uygulamaya yeterince önem verilmiyor	Öğretmenlerin disiplin anlayışları
SİSTEMDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Sınıf geçme sistemi	Öğretim metod ve teknikleri	Her yıl değişen ders kitapları	Ezber dayalı eğitim anlayışı	Araştırma ve uygulanmaya yeterince önem vermeme	Her derste öğrenciden aynı başarının beklenmesi

Öğrenciler açısından İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak; psikolojik sorunlar, ders çalışma alışkanlıklarını, gelecek kaygısını, cinsiyeti, ergenlik dönemine girmiş olmayı ve kendine güven duygusunun eksikliğini sıraladığını görmek mümkündür. Öğrencilerin akademik başarıyı etkileyen ve kendilerin kaynaklanan bu faktörlerin farkında olması önemli bir bulgudur. Çünkü bu faktörlere ilişkin bir farkındalık onların bunları kontrol etme düzeyini artıran önemli bir husustur. İçinde buldukları gelişimsel döneme ilişkin atıfları da bu durumun geçici olmasını bilmeleri açısından da önemlidir. Öğrencilerin akademik başarıyı etkileyen faktörlere ilişkin atfetme tarzlarının içsel odaklı olması bu konuda yapılabilecek eğitsel, mesleki ve kişisel rehberlik hizmetlerinin etkinliğini artırabilecektir.

Öğrenciler açısından İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak; anne-baba tutumları, evin fiziksel yapısı, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, aile içi sorunlar, öğrenciye akademik anlamda yardımcı olma düzeyi ve ailenin çocuğun sahip olduğu potansiyeli üzerindeki beklentileri sınanmıştır. Aile sosyalleşme sürecinin ilk başladığı yer olması nedeniyle önemli bir kaynak durumundadır. Aile bu kaynak olma özelliğini farklı roller üstlenerek yaşam boyu sürdürmektedir. Ergenlik döneminde ailenin rolü bireyi anlamak, onun karşısında değil yanında olmak ve şartsız kabullenerek desteklemektir. Aileler çocuklarından aşırı beklenti içinde olmaları onların gelişimsel olarak olumlu olmaktan daha çok olumsuz etkileyebilmektedir. Çocuk sonuçta “istediğiniz gibi biri olamadım hiç olmazsa istemediğiniz biri olayım” anlayışı ile tepki vermeye başlayabilir. Bunun en önemli nedenlerinden biri de anne - baba tutumlarıdır.

Öğrenciler açısından İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak; okulların donanım ve fiziksel yapısı, okulun temizliği, sınıfların fiziksel özellikleri, sınıf mevcutları, okul-aile işbirliği ve araç-gereç yetersizliği olarak sıralandığı görülmektedir. Öğrencilerde öğrenci başarısını etkileyen zihinsel olmayan okuldan kaynaklanan faktörler olarak okulun fiziksel ve sosyal çevreden kaynaklara atıflarda bulunması önemli bir husustur. Okul denince aklara gelen iki temel unsur öğretmen ve öğrenci dışındaki faktörlerinde önemli olduğu bu faktörlere ilişkin olumsuzlukların tolere edilmesi öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyebilecektir.

Öğrenciler açısından İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak sıralan hususların başında öğretmen tutumlarının ve daha çok öğretmenin mesleki kimliğine ilişkin hususların gelmesi manidardır. Sınıf “öğretilen yer” olmaktan çıkmıştır. Sınıf “öğrenilen yer” formatına gelmiştir. Böyle bir atmosferde öğrenme-öğretme sürecinin merkezinde “öğrenci” vardır. Bu öğrenci sorgulayan, düşünen, araştıran, bilgiye ulaşmaya çalışan bir yapıda olması gerekir. Öğretmenin görevi de öğrenciye bu süreçte “rehberlik” yapmaktır. Öğrencinin bu formda davranışlar ortaya koyabilmesi için sınıf atmosferinin, kabul edici, destekleyici ve cesaret verici olması gerekmektedir. Hiçbir zaman öğrenci sınıfa girerken kişilik gelişiminin engelleneceği veya benlik bütünlüğünün bozulacağına ilişkin bir kaygı taşımamalıdır.

Öğrenciler açısından İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak sıralan durumlar daha çok öğrenciyi belli standartlar içinde yetiştirmeyi kişisel özelliklerin merkeze almayan bir anlayışa vurgu yapması son derece önemlidir. Sistem içinde eksiklikleri tolere edebilme adına işlevsel olmayan arayış çabaları içinden çıkılmaz bir hal almıştır. Bilişsel sürecin en basit aşaması “bilgi” düzeyine atfedilen önem öğrencinin daha çok ezberleyerek öğrenmesine neden olabilmekte bu durum öğrencinin düşünmesini, sorgulamasını ve bilgiyi nerede ve nasıl kullanması gerektiğine ilişkin bir anlayışa sahip olmasını engelleyebilmektedir.

3. Velilere göre İlköğretim ikinci kademe öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan öğrenciden, aileden, okuldan, öğretmenden ve sistemden kaynaklanan nedenler.

Tablo IX

Velilere Göre Öğrencilerin Akademik Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Öğrenciden Aileden Okuldan Öğretmenden Ve Sistemden Kaynaklanan Nedenler

Veli						
ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Psikolojik sorunlar	Cinsiyet	Duygusal sorunlar	Ders çalışma alışkanlığı	Ergenlik dönemine girme	Kendine güven
AİLEDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Anne-baba tutumları	Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi	Kardeş sayısı	Evin fiziksel yapısı	Aile içi sorunlar	Ailenin çocuktan beklentileri
OKULDAN KAYNAKLANAN NEDENLER	Okulun donanım ve fiziksel yapısı	Okulun temizliği	Araç-gereç yetersizliği	Sınıfın fiziksel özellikleri	Sınıf mevcutları	Okul-aile işbirliği
ÖĞRETMENDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Öğretmen tutumları	Akademik yeterlilikler	Öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri	Öğretmenlerin rehberlikle ilgili yeterlilikleri	Ders hazırlıkları	Öğrenciyi tanımaları
SİSTEMDEN KAYNAKLANAN NEDENLER	Sınıf geçme sistemi	Her yıl değişen ders kitapları	Araştırmaya yeterince önem verilmemesi	Sınav sistemi	Öğretim metod ve teknikleri	Ezbere dayalı bir eğitim anlayışı

Velilerin İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğrenciden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak belirtilen hususlar incelendiğinde öğrencilerin kişilik özelliklerinden daha çok davranışsal özellikleri üzerinde yoğunlaşmaları psikoloji biliminin eğitim sürecine ilişkin bulgularından çok fazla haberdar olmadıklarını göstermesi açısından önemlidir. Veliler daha çok çocuklarından kendi işlerini kolaylaştıracak davranışsal özelliklere sahip olmalarını istemekte bu davranışların psikodinamikleri hakkında bir anlayışa sahip değildir. Ders çalışan, boyun eğen, zamanını ailenin istediği gibi harcayan kısacası sorun olmayan bir çocuk özlemi velilerin öğrenci başarısını etkileyen ve

öğrenciden kaynaklanan faktörlerin değerlendirmesinde belirleyici anlayış olduğu görülmektedir.

Velilerin İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak belirlediği hususlar genel anlamda öğrenci başarısını olumsuz olarak etkileyebilen durumlar olması ve ailelerin kendilerini objektif olarak değerlendirmeleri son derecede önemlidir. Anne-baba tutumları, Ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, kardeş sayısı, evin fiziksel yapısı, aile içi sorunlar ve ailenin beklentileri öğrenci başarısını etkileyen aileden kaynaklanan faktörler olarak sıralanmaktadır. Sürekli geçim sıkıntısı ve bu durumun oluşturduğu olumsuzluklar, kardeşler arası ayırım, anne-baba tutumlarının kişileşmeye olan olumsuz etkileri çocuğun bütün yaşam alanlarını etkilediği gibi akademik başarısını da etkileyebilmektedir.

Velilerin İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen aileden okuldan kaynaklanan zihinsel olmayan faktörler olarak ortaya konan hususlar incelendiğinde, velilerinde öğretmen ve öğrenciler gibi okulun sahip olduğu fiziksel ve sosyal çevreye atıfta bulunmaları manidardır. Okulun sahip olduğu fiziksel ve sosyal çevre öğrencinin boş zamanlarını etkin bir şekilde değerlendirecek formda olması onun akademik, sosyal ve psikolojik kimliğinin oluşmasında önemli olduğu bütün kaynaklar tarafından kabul edilmiş olması önemli bir bulgudur.

Velilerin İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen öğretmenden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşleri incelendiğinde yapılan bir çok araştırmada ortaya konan ve öğretmenlere yönelik eksiklikler olarak belirlenen hususlarla örtüşüyor olması önemlidir. Araştırmacının araştırma sürecinde yapmış olduğu doğal gözlemler ve yapılandırılmamış görüşmeler bu sonuçları doğrulayıcı nitelik taşımaktadır. Öğretmen tutumları öğrenciler tarafından da öğrenci başarısını etkileyen önemli bir faktör olarak görülmesi bu bulguyu doğrulamaktadır.

Velilerin İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen sistemden kaynaklanan zihinsel olmayan faktörlere ilişkin görüşleri incelendiğinde ise sistemin daha çok işletim biçimlerine yönelik bir vurgu yapılmaktadır. Bilgili toplum ile bilgi toplumu arasındaki fark biri üretilen bilgiyi kullanmaya çalışırken diğeri bilgi üretir ve toplumun kullanımına sunmak için onu teknolojiye dönüştürür. Sistem artık nasıl

öğreneceğini öğrenen öğrenciler istiyor ise ki istiyor bu bağlamda kendisini yeniden revize etmelidir. Öğrenme-öğretme sürecinde kaynak durumunda olan başta öğretmenleri de bu anlayışa uygun yetiştirmeli ve hazırlamalıdır.

ÖNERİLER

Araştırma sonucunda ulaşılan yargılardan yola çıkarak hem mevcut duruma hem de gelecek araştırmalara yönelik aşağıdaki durumlar önerilebilir.

1. Öğrencilerin okula ilişkin beklentilerini artırmak gerekir. Bunun içinde okulu kendilerini sosyal ve gelecek yaşama hazırlamada kaynak görmeleri sağlanmalıdır.

2. Öğretmenlerin esas görevi öğrencini bilgiye ulaşmasına rehberlik etmektir. Öğretmenlerin bu anlayışa sahip olmasını sağlayacak hizmet içi kurslara yer verilmelidir.

3. Okulun fiziksel ve sosyal çevresi öğrencinin zamanının bir çoğunu okulda geçirmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir. Okullar bu anlamdaki eksikliklerini belirlemeli ve bu eksikliklerini giderici önlemler almalıdır. Amaç öğrencinin okulda kalma süresini artırıp kontrol olanağı olmayan sosyal çevrenin etkisi en aza indirilmelidir.

4. Normal öğretime geçilen okullarda uzun teneffüs ve öğle arasından sonra öğrencilerin tekrar derse motivasyonunu sağlayıcı tedbirler alınmalı, bu aralıklarda öğrencinin okulun sosyal aktivitelerinden yararlanacak düzenekler sağlanmalıdır.

5. Okulun sahip olduğu bütün alanlar- bilgisayar laboratuvarı, spor salonu vb.- her zaman açık olmalı öğrenci istediği zaman bu alanlardan yararlanması sağlanmalıdır.

6. Aileler öğrencinin farklı olumsuz duygular yaşamasına neden olacak davranışlardan kaçınmalı ve çocuklarının içinde bulunduğu gelişimsel dönemi hakkında bilgi sahibi olması sağlanmalıdır.

7. Okul aile işbirliği bütün tür ve düzeydeki öğrencilerin başarısının artırılmasında temel anahtarlardan birisidir. Okulun belirlenen amaçlarına ulaşması için, öğrencinin içinde yaşadığı ailenin de okulda verilen formal eğitim sürecine katılması sağlanmalıdır.

8. Ana ve babalar çocuğun eğitiminde yeni roller üstlenmek durumundadırlar. Bunun için çocukların ve ana-babaların medyayı, kulağa hitap eden araçları toplumsal kaynakları ve kitapları en düzeyde kullanmaları teşvik edilmelidir.

9. Sistem, işlevsel olmayan yönlerini belirlemeli ve giderme yollarını öğrenciye, öğretmene ve topluma zarar vermeden gidermelidir.

10. Amaç bilgili bir toplum yetiştirmek yerine bilgi toplumu yetiştirmek olmalıdır. Bu nedenle Sınav sistemi, bilgi yükleme anlayışı gözden geçirilmeli ve bilgi sosyal yapı içinde sunulmalıdır.

11.Öğretmenlik özel bilgi, beceri, ilgi isteyen önemli bir meslektir. Eğitim formasyonu olmayan hiçbir kimse öğretmen olmamalıdır.

12. Kendini toplumdan soyutlamış, tüm çabasını zihnini ve mesleki becerilerini öğretime yoğunlaştırmış, toplumdan kopuk yalnız öğretim faaliyetlerine yönelmiş Geleneksel Okul anlayışından uzaklaşıp, çevreye açık, toplumun bir modeli olan Çağdaş Okul düşüncesinin benimsenmesi gerekmektedir.

13. Okul dışı motivasyonlar artırılmalı, Okul Aile Birliklerinin işlevselliği artırılmalıdır, elde edilecek olan fırsatlar eğitimin çıkarlarına uygun olarak kullanılmalıdır.

14. Olumlu bir okul iklimi oluşturmak, öğrenci başarısına olumlu etkilerde bulunabilmek için, Öğrencilerin başarılarını, çevrelerine sergileyebilme olanakları yaratılmalıdır.

15. Öğrencilerin sağlık ve eğitim problemlerinin çözümü konusunda okul yönetimi ve çevre ile ilişkiler kurarak katkıda bulunmalıdır..

16. Çatışma Çözme eğitimi tüm öğrenme ortamları için temel oluşturan dinleme eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmeyi sağlar. Bu sebeple Çatışma Çözme Öğretiminin içerisinde yer alan problem çözme yolları tüm öğrencilere öğretilmeli, okul ortamı geliştirilmelidir.

17. Benzer bir araştırma Ortaöğretim ve Yükseköğretim düzeyinde yapılarak bu düzeydeki öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olamayan faktörlerin neler olduğu belirlenebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkğöz, KAMİLE
1992. **Çağdaş Öğretim**. Malatya (Ders Notu)
- Açıkğöz, KAMİLE
1998. **Etkili Öğrenme ve Öğretme** İzmir: Kanyılmaz Matbaası
- Akça ÜLKÜ
1997 **Aile İçi İletişim ve Eğitime Etkisi** Millî Eğitim Dergisi, 135, Temmuz-Ağustos-Eylül.
- Alkan CEVAT
1998 **Eğitim teknolojisi** Ankara Anı Yayıncılık
- Arı ASIM
2002 **İlköğretim Uygulamalarının Değerlendirilmesi** Milli Eğitim Dergisi sayı: 153
-154
- Aydın AYHAN
1998. **Sınıf Yönetimi** Ankara: Anı Yayıncılık
- Başar HÜSEYİN
1997 **Sınıf Yönetimi**. İstanbul: Milli eğitim Bakanlığı yayınları
- Başaran İBRAHİM ETHEM
1994. **Eğitime Giriş** Ankara: Kadioğlu Matbaası
- Başaran İBRAHİM ETHEM
1997 **Eğitim Psikolojisi** Ankara:Özkan Matbaacılık Sanayi Ltd.Şti.
- Başaran İ.ETHEM
1988 **Eğitim Yönetimi** Ankara Gül Yayınevi
- Bal HATİCE
1999 **Çoklu Zeka Ve Öğrenme Türleri** Eğitim teknolojileri formatörlük kursu, İzmir
- Balcı ALİ
1993 **Etkili Okul**. Uygulama ve Araştırma Ankara Erek Ofset
- Binbaşoğlu CAVİT
1988 **Genel Öğretim Bilgisi** Ankara Binbaşoğlu yayınevi
- Bursalıoğlu, ZİYA
1987.**Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış** Ankara,
- Büyükkaragöz S.SAVAŞ, Muşta C.MUAMMER, Yılmaz HASAN, Pilten ÖNDER
1998 **Öğretmenlik Mesleğine Giriş** Konya: Mikro Yayınları
- Celkan HİKMET YILDIRIM
1996 **Eğitim Sosyolojisi** Erzurum Eğitim Fakültesi Basımevi

Çelik VEHBİ

1997 **Okul Kültürü ve Yönetimi** Ankara: Pegem

Çetin FİLİZ, Çetin ŞABAN

2000 **Öğretmenlerin Meslek İle İlgili Sorunları** Milli eğitim dergisi süreli yayınları sayı: 145

Çetin KADİR

2001 **Eğitimde Toplam Kalite Semineri** Adana 23.3.2001

Çınkır ŞAKİR

1995 **Okul Büyüklüğünün Öğrenci Başarısı ile İlişkisi** Ankara Ünivesitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Y.L. Tezi

Eripek SÜLEYMAN, Hakan AYHAN, Öner UĞUR

1988 **Eğitim Bilimleri Eğitim Psikolojisi** Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları

Goleman DANIAL

2001 **Duygusal Zeka Neden IQ'dan Daha Önemlidir.** Çeviren Banu Seckin Yüksel İstanbul; Varlık Yayınları

Hızal ALİŞAN

1991 **Eğitim Bilimlerinde Çağdaş Gelişmeler, Eğitim Teknolojisi II** Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yayınları

Hızal ALİŞAN

1990 **Çağdaş Eğitim Teknolojisinden Ne Anlaşılmalıdır.** Eskişehir Eğitim Fakültesi Dergisi C: 16 S.1

İzci AYŞE

1999 **Karne ve Okul** Semerkant aylık dergi

Kasatura İLHAN

1990 **Okul Başarisından Hayat Başarisina** Altın Kitapları Yayın Evi

Kavrakoğlu İBRAHİM

1996 **Toplam Kalite Yönetimi** İstanbul Kalder yayınları

Kayhan ÜLKER

1991 **Eğitim Araçlarından Yararlanmada Karşılaşılan Sorunlar ve İleriye Dönük Hedefler** İstanbul Eğitimde Yeni Arayışlar 1. Sempozyumu 13-14 Nisan. Bildiriler Özel Kültür Okulları Eğitim-Araştırma Geliştirme Merkezi

Kepceoğlu MUHARREM

1990 **Psikolojik danışma ve rehberlik** Ankara: Kadioğlu Maatbası

Kıncal REMZİ Y.

1996 **Eğitim Bilimine Giriş** Erzurum: Güven Ofset Matbaacılık

Koç MUSTAFA, Yavuzer YASEMİN, Demir ZEKERİYA, Çalışkan MUSTAFA

2001 **Gelişim Ve Öğrenme** Ankara: Nobel Yayınları

Korkut HÜSEYİN

2001 **Bilgi Toplumunun Öğretmeni** Adana : Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bülteni

Kuzgun YILDIZ

1995 **Rehberlik ve Psikolojik Danışma** Ankara: ÖSYM Yayınları.

Kuzgun YILDIZ

2000 **Eğitimde Rehberlik** Ankara:Nobel Yayın Dağıtım

Küçükahmet LEYLA

1998 **Öğretim İlke ve Yöntemleri** İstanbul; Alkım Yayınları

mamakram.com

2002 Psikolojik danışma ve rehberlik Hizmetleri Ankara

Milli Eğitim Temel Kanunu (1739 Sayılı) 14574 Sayılı Resmi Gazete 24.06.1973

Nuran KANSU

2002 **Okullarda Duygusal Zeka** oncecocuklar@oncecocuklar.com

Oral BEHÇET

2000 **Alan Dışından Mezun Olup Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerin Sınıf Öğretmenliğindeki Durumlarının Değerlendirilmesi** Milli Eğitim Dergisi s.148

Oral EDA

2002 "EQ" Olmadan olmuyor EQ.com

Özbay YAŞAR

1994 **Gelişim Ve Öğrenme Psikolojisi** Trabzon Empati Yayıncılık

Özden YÜKSEL

1999 **Eğitimde Yeni Değerler**, Ankara: .Pegem Yayınları

Özer ZUHAL

2001 **Düşünen, tartışan toplum için etkin öğrenme** Ankara Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Ders Notu

Özcelik DURMUŞ ALİ

1987 **Eğitim Programları Ve Öğretim** Ankara ÖSYM Eğitim Yayınları

Pehlivan İNAYET

1999 **Yönetici Adaylarının Eğitimi Semineri** Ankara;Ankara Üniversitesi Basımevi

Selçuk ZİYA

2001 **Bilim ve aklın aydınlığında eğitim dergisi** yıl 2 sayı 21

Senemoğlu NURAY

2000 **Gelişim Öğrenme ve Öğretim** Ankara:Gazi Kitapevi

Sezer,A. (2002). **Ortaöğretim Kurumlarında Coğrafya Öğretim Teknolojisinin Öğrenci Başarısına Etkisi**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Doktora Tezi, Konya.

Sönmez VEYSEL

1999 **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı** Ankara: Anı Yayıncılık

Şahin BERRİN, Mert İLKAY,

1998 **İleri Teknolojilerin İlköğretim Yapılarına Getirdiği Yenilikler** Türkiye İlköğretim Sorunları Paneli, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

Şen, YÜKSEL, Semra TOKAY

1998 **Türkiyede Sekiz Yıllık Eğitim Kapsamı İçinde İlköğretim Binalarının Değerlendirilmesi** Türkiye İlköğretim Sorunları Paneli, Mimar Sinan Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

Şenol SELEHATTİN

2002 **Karne ve tatil TR.NET Çocuk sağlığı**

Tan HASAN

1989 **Psikolojik Danışma Ve Rehberlik** İstanbul Milli Eğitim Basımevi

Tanrıoğen ABDURAHMAN

1988 **Okul Müdürlerinin Etkililiği ile Öğretmen Morali Arasındaki İlişkiler** Ankara Hacettepe Üniversitesi Yayınlanmamış Doktora Tezi

Taymaz A.HAYDAR

1995 **Okul Yönetimi**. Ankara: Saypa Yayın Dağıtım

Temel ALİ

2002 **Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi** Adana Çukurova Üniversitesi eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri ders notu

Tutkun Ö. FARUK

2000 **Öğretmenlik mesleğinin Sosyal Ve Psikolojik Yönü** Panel Bildirisi, Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Türkoğlu ADİL

1997 **99Soruda Eğitim Bilimine Giriş**. İzmir-Adana:, s.78-82.

Ucar ALİ

1999 **İlk Ve Orta Öğretimde İkili Öğretim Sorunu** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Uludağ ZEKERİYYA, Odacı HATİCE
2002 **Eğitim Öğretim Faaliyetlerinde Fiziksel Mekan Milli Eğitim Dergisi.**
Sayı:153-154

Ulular GÜLBİN FIRAT
1997 **Ortaokul Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Faktörler**
Ankara: Gazi Üniversitesi Kütüphanesi

Variş FATMA
1998 **Eğitim Bilimlerinde Yenilikler** Eskişehir:T.C Anadolu Üniversitesi Yayınları

Variş FATMA
1998 **Eğitim Bilimine Giriş** İstanbul: Aklım Yayınevleri

Yanpar TUĞBA
1999 **Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme** Ankara;Anı Yayıncılık

Yavuzer HALUK
2002 **Ana Baba Ve Çocuk** Altın Oluk Dergisi
1997 DPT. VII. Beş Yıllık Kalkınma Planı, (1996-2000)

T.C
YOZGAT VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.66.00.06-03-423/
KONU: Anket

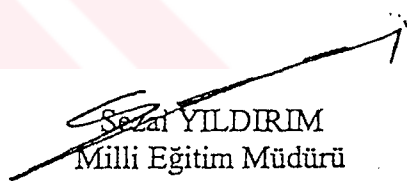
28.02.03 3044

VALİLİK MAKAMINA

İlimiz Merkez Leman Ayan İlköğretim Okulu sınıf öğretmeni A.Kenan ŞEREFİLİ'nin 24.02.2003 tarihli dilekçesinde; Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimlerinde yapmakta olduğu yüksek lisans eğitimi tez çalışmaları sebebi ile "İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler" ile ilgili olarak il merkezinde yer alan ilköğretim okullarında eğitim gören ikinci kademe öğrenci ve öğretmenlerini kapsayan anket çalışması yapmak istediği belirtilmektedir.

Leman Ayan İlköğretim Okulu sınıf öğretmeni A.Kenan ŞEREFİLİ'nin ilgili anketini İlimiz Merkez İlköğretim okullarında eğitim-öğretimi aksatmamak kaydıyla uygulaması dairemizce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ve teklif ederim.

Sezai YILDIRIM
Millî Eğitim Müdürü

OLUŞTURULMUŞ
28/02/2003

Sabri BAŞKÖY
Vali a.
Vali Yardımcısı

KİŞİSEL BİLGİ FORMU
(K B F)

Cinsiyetiniz ; () Erkek () Kadın

Çalıştığınız Okul ; () Devlet () Özel

Hizmet Yılıınız(Lütfen yazınız);

Branşınız(Lütfen yazınız) ;

Kıdem(Lütfen yazınız) ;.....

Yönerge: Sayın meslektaşım. Bu araştırma Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yapılmakta olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen **zihinsel olmayan faktörlerin** tespiti amacıyla yapılmaktadır

Aşağıdaki ölçekte öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler sıralanmıştır. Akademik başarıyı etkileyen faktörlerden **size göre** önemli olanları, **önemlilik derecesine** göre "1" den başlayarak sıralayınız.

Sayın meslektaşım bu araştırmanın amaca ulaşması sizlerin göstereceği dikkat ve görüşlerinizi içten belirtmenize bağlıdır. Sizlerin, okul başarılarınızı etkileyen faktörler hakkındaki görüşleriniz araştırmacı tarafından saklı tutulacak, ve sadece bu bilimsel amaç için kullanılacaktır.

Araştırmaya göstereceğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

A.Kenan Şerefli
Niğde Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU
(K B F)

Cinsiyet ; () Erkek () Kadın
Yaşınız (lütfen yazınız);

Mesleğiniz; () İşçi () Çiftçi () Memur
 () Esnaf / Tüccar () Serbest Meslek
Başka belirtiniz.....

Ekonomik durum; () Düşük () Orta () Yüksek
Öğrenim Durumunuz; () İlkokul () Ortaokul () Lise () Yüksekokul
Oturduğunuz Ev Kime Ait; () Kira () Kendimizin () Lojman

Yönerge; Sayın Veli. Bu araştırma siz velisi bulunduğunuz, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen **zihinsel olmayan faktörlerin** tespiti amacıyla yapılmaktadır.

Aşağıdaki ölçekte öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler sıralanmıştır. Cevaplamaya başlamadan önce, lütfen her maddeyi çocuğunuzun yaşantısını göz önüne alarak düşünüp okuyunuz ve çocuğunuzun akademik başarısını etkileyen faktörlerden, **size göre** önemli olanları, **önemlilik derecesine** göre “1” den başlayarak sıralayınız. Herkesin sıralamasının aynı olması söz konusu değildir. Örneğin; sizin için aileden kaynaklanan nedenler 1. sırayı alırken bir başkası için okuldan kaynaklanan nedenler 1. sırayı alabilir. Önemli olan işaretlediğiniz sıralamanın size uygun olmasıdır.

Sayın Velî. Bu araştırmanın amaca ulaşması sizlerin göstereceği dikkat ve görüşlerinizi içten belirtmenize bağlıdır. çocuğunuzun okul başarılarınızı etkileyen faktörler hakkındaki görüşleriniz araştırmacı tarafından saklı tutulacak, ve sadece bu bilimsel amaç için kullanılacaktır.

Araştırmaya göstereceğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

A.Kenan Şerefli
Niğde Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU
(K B F)

- 1- Cinsiyetiniz ; () Erkek () Kadın
2- Okul Türünüz ; () Devlet () Özel
3- Sınıf Düzeyiniz; () 6.sınıf () 7.sınıf () 8.sınıf
4- Sosyo-ekonomik Düzeyiniz; () Düşük () Orta () Yüksek
5- Akademik Başarınız ; () Düşük () Orta () Yüksek
6-Ailenizdeki Birey Sayısı
 () 3 Kişi () 4-5 Kişi () 6-7 Kişi () 8 Kişi ve Daha Fazla

Yönerge: Sevgili öğrenciler; Bu araştırma siz ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen **zihinsel olmayan faktörlerin** tespiti amacıyla yapılmaktadır.

Aşağıdaki ölçekte öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler sıralanmıştır. Cevaplamaya başlamadan önce, lütfen her maddeyi kendi yaşantınızı düşünerek okuyunuz ve sizin yaşamınızda akademik başarılarınızı etkileyen faktörlerden **size göre** önemli olanları, **önemlilik derecesine** göre “1” den başlayarak sıralayınız. Herkesin sıralamasının aynı olması söz konusu değildir. Örneğin; sizin için aileden kaynaklanan nedenler 1. sırayı alırken bir başkası için okuldan kaynaklanan nedenler 1. sırayı alabilir. Önemli olan işaretlediğiniz sıralamanın size uygun olmasıdır.

Sevgili öğrenciler bu araştırmanın amaca ulaşması sizlerin göstereceği dikkat ve görüşlerinizi içten belirtmenize bağlıdır. Sizlerin, okul başarılarınızı etkileyen faktörler hakkındaki görüşleriniz araştırmacı tarafından saklı tutulacak, ve sadece bu bilimsel amaç için kullanılacaktır.

Araştırmaya göstereceğiniz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

A.Kenan Şerefli
Niğde Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

**ÖĞRENCİLERİN AKADEMİK BAŞARILARINI ETKİLEYEN ZİHİNSEL OLMAYAN
FAKTÖRLERİ BELİRLEME ÖLÇEĞİ
(ÖABEZOFBÖ)**

Öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen faktörlere ilişkin aşağıdaki kaynakları önem sırasına göre "1" den başlayarak sıralayınız. Lütfen.

- () Öğrenciden kaynaklanan nedenler
- () Aileden kaynaklanan nedenler
- () Öğretmenden kaynaklanan nedenler
- () Okuldan kaynaklanan nedenler
- () Program içeriğinden kaynaklanan nedenler
- () Ders çalışma stratejisinden kaynaklanan nedenler
- () Duygusal yaşantılardan kaynaklanan nedenler
- () Sosyal ve fiziksel çevreden kaynaklanan nedenler

A. ÖĞRENCİDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- () Psikolojik sorunlar
- () Cinsiyet
- () Utanma, sıkılma, hayalcilik , çekingenlik ve dikkat
- () Yaşanılan hastalıklar
- () Ders çalışma alışkanlığı
- () Kendine güven duygusu
- () Ergenlik dönemine girme
- () Gelecek kaygısı
- () Bireysel kabiliyetler
- () Ders çalışma stratejisini bilip bilmemek
- () Okula ve derslere karşı ilgi
- () Kişisel özellikler
- () Kitap okuma alışkanlığı
- () Ailenin büyük çocuğu olmak
- () Paylaşılmayan sorunlar
- () Okul dışında bir işte çalışma zorunluluğu

B. AİLEDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- () Anne-baba tutumu
- () Evin fiziksel yapısı
- () Kardeş sayısı
- () Ailelerin ekonomik durumu
- () Aile içi sorunlar
- () Ailede öğrencinin dersleri ile ilgilecek birisinin olup olmaması
- () Çocuklar arası ayrım
- () Anne-babanın eğitim seviyesi
- () Öğrencilerin bakmakla zorunlu olduğu küçük kardeşlerinin olması
- () Aile içi şiddet
- () Ailelerin beklentileri
- () Anne-babanın ayrı yaşaması
- () Ailenin kültür seviyesi
- () Aile içinde cinsiyet ayrımı
- () Anne ve babadan birinin olmaması
- () Sürekli ders çalışmanın hatırlatılması
- () Okul ile işbirliği
- () Velilerin öğrencilerin okul yaşantılarını takip edip etmemeleri
- () Aile içi iletişim
- () Ailede içki vs. kullanımı

- () Sürekli ders çalışmanın hatırlatılması
- () Sık taşınma ve okul değiştirme
- () Ailenin eğitime bakış acısı

C. ÖĞRETMENDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- () Öğretmen tutumları
- () Öğretmenlerin akademik yeterlilikleri
- () Öğretmenlerin kendilerini yenilememeleri
- () Öğretmenlerin derse hazırlıkları
- () Öğretmenlerin konuşma hızları
- () Öğretmenlerin ders içinde uygulamaya yeterli önemi verip vermemeleri
- () Öğretmenlerin rehberlik ile ilgili bilgi yeterlilik düzeyleri
- () Öğretmenlerin öğrenci seviyeleri gözetmeleri
- () Öğretmenlerin kişisel sorunları
- () Öğretmenlerin disiplin anlayışları
- () Öğretmenlerin kullandıkları yöresel dil
- () Öğretmenlerin derslerde uygun metot ve teknikleri uygulayıp uygulamamaları
- () Öğretmenlerin okul idaresi ile olan iletişimleri
- () Öğretmenlerin iletişim becerileri
- () Öğretmenlerin cinsiyetleri
- () Öğretmenlerin yaşı
- () Öğretmenlerin fiziksel özellikleri
- () Öğretmenlerin duygusal yaşantıları
- () Öğretmenlerin mesleki tecrübeleri
- () Öğretmenlerin psikolojik problemleri
- () Öğretmenlerin mesleki hedefleri
- () Öğrenciyi tanımaları
- () Öğrenciyi motive etme düzeyleri

D. OKULDAN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- () Okulların donanım ve fiziki yapısı
- () Okul temizliği
- () Sınıfın fiziksel özellikleri
- () Araç gereçlerin yeterliliği
- () Sınıf mevcutları
- () Okul-aile ilişkisi
- () İkili ve normal öğretim
- () Rehberlik servisleri
- () Sınıf içi iletişim
- () Sınıfın genel başarı düzeyi
- () Okul idarecilerin öğrencilere karşı tutumları
- () Okul disiplini
- () Okullarda verilen eğitim kalitesi
- () Sınıf ortamı
- () Sosyal faaliyet ve faaliyet alanlarının yeterliliği
- () Okulun bulunduğu muhit
- () Başarılı ve başarısız öğrencilerin sınıf içinde ayrılması

E. SİTEMEN KAYNAKLANAN NEDENLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- Sınıf geçme sistemi
- Öğretim metot ve teknikleri
- Her yıl değişen ders kitapları
- Araştırma ve uygulamaya dönük bir eğitimin olmaması
- Programın yoğunluğu
- Ezbere dayalı öğretim
- Üniversite mezunlarının iş bulamamaları
- Taşınmalı eğitim
- Sık öğretmen değişimi
- Sınav sistemi
- Okul idarecilerinin doğum yerlerinde çalışmaları
- Öğrenci ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi
- Derslerin günlük yaşantıyla bağlantılı olup olmaması
- Öğretmen yetiştirme sistemi
- Öğrenciye kazandırılacak davranışların çokluğu
- Ders ve teneffüs süreleri
- Her derste öğrencilerden aynı başarının beklenmesi
- Milli Eğitim Bakanlığının okullara yeterli maddi desteği sağlamaması
- Günlük sınav sayısı
- İkili ve normal öğretim
- Derslerin erken saatte başlaması
- Derslere branş dışı öğretmenlerin girmesi
- Öğretmen merkezli eğitim
- Öğretmen maaşları
- Okul yönetimlerinin yeterliliği
- Derslere branş dışı öğretmenlerin girmesi

F. ÇEVREDEDEN KAYNAKLANAN FAKTÖRLER

Size göre aşağıdaki faktörlerden önemli olan "10" tanesini önemlilik derecesine göre "1" den "10" a kadar sıralayınız. Lütfen.

- Yetiştirdiğimiz çevre
- İnternet cafeler
- Arkadaş çevresi
- Çevrenin kız çocuklarının okumasına karşı farklı görüşleri
- Sosyal etkinlik alanları
- Hava şartları
- Çevre baskısı
- Toplumsal sorunlar
- Sosyo-ekonomik yapı
- Mevsim değişiklikleri
- Çevre uyarıcılarının okullardan baskın olması
- İletişim araçlarının zamansız ve amaçsız kullanımı
- Çevredeki insan modelleri
- Televizyon dizilerindeki tipler
- Çevredeki üniversite mezunları
- Çevrenin eğitime bakış açısı

Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim.

A. Kenan ŞEREFLİ